

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCLOVENECEC

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

NAŠ OPTIMIZEM

Sleherni božič ni le spomin na prvi božični praznik v Betlehemu, ni samo odsvit tistega prioda, ko je večna Luč razsvetlila temo zemlje, temveč je vsakokrat tudi obnovenje te velike verske skrivnosti. Toda če ostane skrivnost, ki sveti iz onostranstva v naš čas, nespremenjena, pa niso vsako leto enake zunanje razmere, v katerih obhajamo božične praznike. Kaj je posebno značilno za naš čas?

V letu, ki gre h koncu, menda nismo o ničemer toliko govorili kakor o krizi. Pa dajmo, recimo še, da tudi naš letošnji božič nosi na sebi znake, temveč in vsestranske krize. Da, smo sredi hude gospodarske, družabne, politične in tudi duhovne krize. Vsi znaki kažejo, da bo letošnja zima prav posebno dolga in ostra, saj revnejši sloji so se že v teh tednih najedli dovolj mraza. V prejšnjih letih so pričakovali ljudje kake iniciative od politične strani. Če že niso imeli kaj jesti, jih je zaposlila vsaj dinamika političnega življenja, da so med političnimi lara morganami pozabili vsaj za nekaj časa na krulče želodec. Tudi tega je sedaj konec. Ljudskih mas se polahča brezbriznost in apatija. Ljudem ni več za to, da bi vodili in oblikovali življenje, ampak sprejemajo z resignacijo, kar jim prinašajo razmere in čas. Nič želje po podjetnosti, ustvarjanju, napredovanju, le še naagona skrb, da si ohraniš golo življenjsko eksistenco ako je mogoče. Isto utrujenost in brezbriznost je opazovati tudi na raznih področjih duha. Skoraj ni mogoče iti več poti, ki bi vodila do kakega določenega cilja, težko je še kaj podvzeti, kar bi obetalo zanesljiv uspeh. Razpad večnega reda je privedel do razpada osebnosti, njenega dostojanstva in njenih pravic. Naš človek je bil pahnen ali pa je sam zataval v temno, brezvezno noč...

Toda niso postavljeni božji prazniki zato, da bi v pesimizmu povešali glavo, temveč da se otresemo vsaj za nekaj ur moreče vsakdanjosti, da se oveselimo in z novimi močmi in svežim idealizmom nadaljujemo boj z neprijaznim življenjem. Med vsemi prazniki je pa gotovo božični praznik še prav posebej primeren, da se napijemo novega poguma in nove življenjske energije. Ali ni božič že sam na sebi podoba največjega optimizma, ki ga pozna zgodovina?

Vemo, kakšno je bilo človeštvo ob pričetku naše ere. Gotovo neprimerno bolj propalo, zablodelo in izmaterializirano, kakor pa je danes. Sploh si nam je popolno razsulo tedanje človeške družbe težko predstavljati. In vendar Bog ni obupal nad človekom, ni ga zavrgel, ampak ga je šel reševati na način, ki dokazuje brezkončnost božje ljubezni, dobrote in usmiljenja. Večni Sin večnega Boga je sprejel nase slabo človeško podobo, in se je kot brezmočen otrok rodil na svet, zato da bi s svojim naukom, delom in trpljenjem pripravil bednemu človeštvu večno zveličanje.

Ali ni ta čudovita božična misel izredno leno vodilo prav za naš čas, ko smo čisto zajeti od tisoč kriz in ne vidimo več zvezd nad sabo? Če Bog, ki je sama Modrost, in ki je naprej videl vse gorje in zablode tedanjih in bodočih človeških rodov, ni obupal nad človekom, nad našimi, potem tudi mi sami ne smemo zdavljati ne nad seboj ne nad družbo, v katero nas je posadila božja Previdnost. Božji optimizem mora pogniti tudi nas za seboj. Da mo verovati, da ni vse tako brez smisla, kar se odigrava okrog nas in po svetu; bodimo prepričani, da je za senci, ki plapolajo okrog nas in na plaše, tudi neke luč, morda celo prav blizu. Da bi ves ta navidezen kaos ne imel nobenega smisla?

— Na primer: Ali ne svetijo večne zvezde tem svetleje, čim gostejša je tema? Ali ni potrebno, da se ljudje, ki tako radi zamenjavamo, kar je večno in nespremenljivo, z dnevnimi relativnostmi, od časa do časa znajdemo v zagati, v slepi ulici, od koder si z lastno modrostjo ne vemo kam pomagati? Ali to, kar nam je božjega dano, ni v vedni nevarnosti, da je prolaniramo in istovetimo s človeškim, to je s samim seboj? Ali ne čutimo, da je koristno, da se od časa do časa čisto jasno loči sveto od profanega, vera od kulture, zato da se ustvari možnost za nove, bolj plodovite zveze? Mar ni včasih tudi negotovost koristna, zato da ozdravi ljudi od tiste absolutne zaverovanosti v obstoječe, ki more v dnevih velikih preizkušenj postati usodna? Ali niso potrebne preizkušnje, ki prečistijo značaje in odkrijejo tajne misli mnogih src? Ali ne doživljamo že danes, da so mnogim med nami znova zablestele večne resnice in večne modrosti, ker so zvezde napredka in kulture, v katere so absolutno verovali, tako žalostno zašle za obzorjem. Končno: ali ni veliki nemir in grozeča nevarnost novih oboroženih spopadov, kar je tako nasprotno naravnemu hrepenenju človeškega srca po mirnem življenju — glasen klic človeštvu, da ni mogoče miru na zemlji, dokler ne bodo narodi dali slave Rogu na višavah?

Ali je človeštvo že toliko dozorelo, da vendarle vse to uvidi? Ali je sredi kriz, ki jih preživlja, doseglo že tisto nižinsko stopnjo, ki iz zlo ma preteklosti more napraviti edino le gornje sklepe? Gotovo jih je mnogo, ki vidijo, česar preje niso videli. Sem bi mogli prištevati zlasti velik del mladine, o kateri pravi papeževa okrožnica »Caritate Christi« sledeče: »Resnično, mogočno valovanje Sv. Duha gre danes po vsej zemlji in navdušuje zlasti mlade duše za najsmelejše krščanske ideale in jih vodi na najvišje vrhove junaških žrtv. Božji duh je, ki dram v duhove, tudi proti njih volji. Notranji nemir jim vzbuja resnično hrepenenje po Bogu, celo takim, ki se tega ne upajo priznati.«

Gotovo stoji človeštvo v znamenju božičnega hrepenenja. Res je mnogo le zunanje, zlasti s temle božičevanjem, ko mnogi žive le od umetne romantike, od narejene božičnega razpoloženja, pričaranega z otroškimi spomini in božično pečenko. Srca pa bodo ostala prazna, brez božičnega doživljanja, ako ni vere, ako ni Kristusa. Da, mnogo je takšnih modernih Betlehemčanov, ki za Odršenika nimajo prostora. Oslepila jih je želja po uživanju, manjka jim čut za človeka, ki je v pomnkanju, manjka jim ljubezni. Zanje je utihnil slavospev Bogu na višavah, zato pa tudi v njihovih dušah ni prave božične sreče in miru.

Zato pa so množice drugih, ki so svoje duše pripravili za Odršenika in mu v svojih srcih postavili z vso ljubeznijo tople jaslice. Za vsa ta verna srca je božič praznik velikega doživljanja in sreče, ki je niti kriza niti izredno težke razmere, v katerih živimo, niso v stanu uničiti. V ponočnih in jutranjih urah se bodo zgrinjali s svojimi družinami okrog obhajilne mize. Doživljali bodo družinski praznik, ki je lep v svitu onostranstva. Njim so angeli resničnost. Polnočna luč jim je podrla večne luči. Božiček je zanje Sin božji.

Takšnih vernih krščanskih družin je med nami Slovenci še zelo mnogo. Kakor kadilo se bo iz njih srede dvigal slavospev Vsevišnjemu, ki jim bo v povračilo za zvestobo podelil mir, mir, ki smo ga v teh bridkih časih vsi tako zelo potrebni. In kljub krizam bodo tudi letos srečni božični prazniki!

Božični soredjem v Vatikanu

Vatikan, 23. dec. Danes je sv. oče sredi kolegijskih kardinalov, ki so mu prišli voščiti božične praznike. Sv. oče to pot, kakor je bil dozdaj običaj, ni odgovoril na voščilo z daljšim govorom. V razgovoru s prisotnimi pa je omenil sv. urad in svojo encikliko »Casta connubie«. Dalje je govoril o gospodarskem položaju sveta, glede katerega je prepustil sodbo finančnikom. Pristavil pa je, da je treba sedaj denarja za mir in za dobrobit ljudi, kakor je svojčas Napoleon zatrjeval, da je denar potreben vojam. Zdaj je treba moliti in se zateči k božji dobroti, kajti ljudje so potrošili že dosti nekoristnih besed.

„Heil Hitler!“ - mesto „Hvaljen Jezus“

Berlin, 23. dec. Nemški notranji minister Frick je izdal navodila glede pozdravljanja v šoli. Po teh navodilih mora vsak nemški učitelj, preden prične s poukom, pozdraviti učence z vzklikom: »Heil Hitler!« Tedaj morajo učenci vstati in ponoviti: »Heil Hitler!« Profesorji in učitelje učenci pozdravijo s tem, da dvignejo roko. Ni jim pa treba pri tem zaklicati: »Heil Hitler!« Židovski otroci niso primorani, da pozdravljajo po hitlerjevsko.

Toda gospod Frick je šel še dalje. Pri vero nauku so doslej pozdravljali s pozdravom: »Hvaljen Jezus Kristus!« Poslej se ta pozdrav ne sme več rabiti, temveč mesto njega naj se uporablja: »Heil Hitler!« Dijaki, ki so včlanjeni v hitlerjevskih organizacijah, lahko pridejo v šolo v uniformi.

Posebni odbor za javni pouk je uinormil smernice za šolski pouk. Te smernice je tudi že odobril notranji minister. V smislu njih mora šola vzgojiti dijaka, da bo služil državi in narodu v narodnosocialističnem duhu. Smoter, ki si ga je postavilo narodnosocialistično gibanje za časa revolucije, mora biti tudi smoter nemške vzgoje. Notranje in zunanje življenje šole se mora podrediti temu poslanstvu.

*Od bolečine
k ugodju*

Brez ozira kakšnega izvora je bolečina. Vam Aspirin tablete hipoma vrnejo ugodje. Vzemite jih brez skrbi! Pri nakupu pazite na Bayerjev križ. Ima ga vsak omot in vsaka tableta

ASPIRIN

AYER

V. A. Jofa k. d. Zagreb, Geca 32.
Oglaš. in reg. pos. št. 340 in št. 1. III. 1933.

BLAGOSLOV BOŽJI

VSEM NAŠIM BRAVCEM, SOTRUDNIKOM IN INSERENTOM
OB PRAZNIKU KRISTUSOVEGA ROJSTVA

UREDNIŠTVO
IN UPRAVA

VOJNA ALI MIR

Odločni borci za mir so pred leti prišli na misel, naj bi se en dan v letu določil za praznik miru. Ta dan naj bi se s propagando, ki bi uporabila vsa propagandna sredstva od najprostejšega predavanja v šoli do zvonega filma, širila med državljani misel miru. Iskali so tudi zaslonbo pri katoliški Cerkvi, tej najsilnejši mednarodni organizaciji, ki že tisočletja propoveduje vsem narodom bratstvo in spravo. Čemu nov praznik miru, so odgovorili v Vatikanu, ko pa ga ima ves svet že 2000 let, odkar je namreč na sveti večer zadonel nebeski spev: »Mir ljudem na zemlji, ki so blage volje!« Božič je naš praznik miru!

Kako mogočen bi moral biti danes ta spev, da bi v naših srcih preglasil dvome in pomisleke, ki vstajajo v nas ob pogledu na današnjo Evropo? Ali je bilo kdaj v zgodovini toliko govora o miru in vojni kakor prav danes? Ali ni prav to znamenje, da je mir res v veliki nevarnosti? Tomaž Masaryk je optimist: Za vojno je treba tudi denarja in tega denarja danes nimajo. Toda sam končno opozarja, da moramo biti pripravljeni na vse. K slavnemu francoskemu zgodovinarju so šli in ga vprašali, kaj misli o današnjem stanju v Evropi, o napadalnosti hitlerstva in fašizma sploh, o miru in vojni. Slavni zgodovinar je našel vse dobre in slabe lastnosti nemškega naroda, slabe in dobre strani demokracije, orisal je izvor hitlerizma in fašizma, vendar o vojni in miru ni hotel govoriti. Dejal je, da se noče zopet osmešiti, kakor se je leta 1914, ko je po temeljiti proučitvi vseh danih dejstev izjavil, da vo ne bo.

Če kljub ti problematiki — in kako pogosto srečaš danes to besedo, ki ti glede vsake trditve vsebuje prav toliko razlogov za kakor proti, v leposlovju, v gospodarstvu, v politiki in vojni tehniki — obstanemo nekoliko ob vprašanju »voja ali mir« in se ozremo nazaj do lanskega božiča, storimo to iz namena, da bi nam pregled najvažnejših mednarodnih dogodkov, ki so v zvezi z našim vprašanjem, utrdil v nas spoznanje, da je prav danes potreben odločnejši boj za ideje in, konkretno, za politične ideologije, ki nam jamčijo, da mir in z njim to, kar nam je prinesel, ohranimo.

Medtem ko so se že pokazala znamenja gospodarskega boljšanja in so narodi pričeli kazati dobro voljo do gospodarskega sodelovanja, ki je tudi rodila gospodarsko konferenco v Londonu, je zmaga hitlerstva zadala silen udarec evropski skupnosti; saj jo je Hitler izvojeval z geslom upora proti večini Evrope, proti obstoječemu stanju. Ne samo idejo o evropski skupnosti, kakor jo je označjal Briand in ki naj bi se oblikovala v Panevropo, temveč tudi idejo mednarodnega sodelovanja držav sploh, je hitlerstvo kot izraz skrajnega nacionalizma in narodnega egoizma silno udarilo. Čeprav se je pri fašističnih tovarših na eni strani prav iz nacionalnega egoizma porodil strah, da ne bi hitlerstvo kje zadelo živih italijanskih interesov (južni Tirol, Jadrin in Balkan), so se v Rimu vendar razveselili zmage v Berlinu, ker so videli v njej zmago sorodne ideologije in so računali, da jim bo s pomočjo novih zaveznikov mogoče razdreti sedanji mednarodni red in zadostiti prav svojemu egoizmu. Hitlerizem je kot ideologija sile in oblasti, podprta s plemensko teorijo, takoj zadela ob Zvezo narodov, ki smo jo že ob drugi priložnosti označili za simbol enakopravnosti narodov neglede na njihovo gospodarsko in vojaško silo, ob to mednarodno pozorišče, kjer odločata tehtnost in upravičenost razlogov; o teh sodi ves svet prav demokratično na obnih zborih Zveze ali se o njih izrazi svetovna javnost v svojem tisku. Hitlerjev imperializem je šel takoj po poti japonskega in Nemčija je stopila iz Zveze narodov v trenotku, ko se je pri razpravi o političnih pregnancih nenadoma znašla popolnoma osamljena ter je zapustila razorožitveno konferenco v času, ko so se vse velesile, med njimi celo Amerika, sporazumele glede razorožitvenega načrta, ki naj bi ga bila Nemčija sprejela. Kakšen udarec ideji miru!

Mussolinija je nenadna Hitlerjeva poteza nekoliko osupnila, ker je vedel, da bo presenetila Anglijo, s katero je rad v najboljših odnosih, toda kmalu je prišel k sebi in danes že hodi za Hitlerjem, seveda v precejšnji razdalji, da Hitlerja lahko v pravem času zapusti. Glede Zeneve sta s Hitlerjem v bistvu istih misli, samo radi angleške neodločnosti je tudi duce bolj previden. Če Poljaki izjavljajo, da je bolje, da se Zveza narodov takoj razide, kakor da bi v njej po načrtih g. Mussolinija ukazovale velesile, imajo popolnoma prav; saj bi potem postale velesile samo predmet politične velesil, čeprav skupno predstavljajo ogromen kos zemlje. Zmagalo bi načelo sile, isto načelo, kakor v notranji politiki fašističnih držav, medtem ko je Woodrow Wilson videl v Zvezi organizacijo enakopravnih narodov. Edino takšna organizacija lahko posreduje med narodi in mirno rešuje spore, Mussolini je moral postaviti na dnev-

ni red vprašanje reforme in izstopa Italije iz Zveze že radi tega, ker bi bil v sedanji okrnjeni Zvezi s svojo razdirajočo politiko več ali manj osamljen; Anglija in Francija imata v Zvezi zagotovljene postojanke, prva s pomočjo glasov dominijonov, druga s pomočjo Male zveze in Poljske. Toda prav tako je gotovo, da fašistom iz Rima in Berlina zenevska ustanova ne prija že radi svojega demokratičnega duha in brezdomno bi se jim bolj prilegala na pr. diktatura četvorice v Zvezi ali izven nje.

Na vsak način moramo danes računati z oslabljenjem vpliva Zveze narodov, kar nujno povečuje vojno nevarnost.

Ko bi se bila po odhodu Nemčije iz Zeneve ohranila med ostalimi državami enotnost, ki so jo pokazale v zadnjem trenutku, poprej, bi bil danes mednarodni položaj povsem jasn. Osamljenost Hitlerjeve Nemčije bi bilo najboljšje jamstvo za mir. Toda že v 24 urah se je pokazalo, da je bila ta enotnost silno trhla. Anglija je takoj šla na staro pot »pričakovanja« in Mussolini se je lahko takoj pričel ponujati Hitlerju v vlogi mešetarja. Trenotno visi razorožitvena konferenca v zraku. Hitlerjeve zahteve so takšne, da Francija s svojimi zavezniki ne more pristati nanje, tako da od neposrednih pogajanj Francije in Nemčije ne moremo mnogo pričakovati. Danes še vedno ves svet zre v London. Angleži se zavedajo svoje odgovornosti in dobro vedo, da bi iz prevelikega strahu, da bi se Francija preveč ne okrepila, lahko odprli pot dogodkom, ki bi jo utegnili postaviti pred isto izbero kakor leta 1914: nevtralnost ali vojna. Francija je Angliji kot »saturirana« država manj nevarna kakor Hitlerjeva Nemčija s svojo staro zahtevo po kolonijah. Med angleškim tiskom se danes bje oster boj za tezo: ali Francija ali Nemčija. Bolj točno bi morali reči: ali intervencija na kontinentu ali nevtralnost. Prva bi se v dejanju izpremenila v podporo Francije in Zveze narodov, druga bi pomenila začetek mrzličnega tekovanja v oboroževanju in podporo Nemčiji. V bistvu stoji Anglija že danes pred isto izbero kakor leta 1914: nevtralnost ali vojna, ker pomeni nevtralnost danes vojno in intervencija potočevanje za ista načela kakor napoved vojne leta 1914. Nevtralnost je isto kakor umivanje rok nad vsem, kar se dogaja v Evropi in tudi — nad demokracijo.

Najbližji dnevi bodo pokazali, kaj je opravil Simon v Parizu in v Italiji. Če bo Hitler vztrajal pri svojih zahtevah in če bi Francija dala dovolj jamstva, da ne bo podpirala sovjetske Rusije, potem bi med Londonom in Parizom v kratkem prišlo do kompromisa, ki bi lahko rešil razorožitveno konferenco in Zvezo narodov, vse to pod pogojem, da Anglija jasno pokaže svojo pot. Kako naj sicer Francija zamenja rusko prijateljstvo z angleško politiko — pričakovanja?

Edino ena svetla točka se blišči na današnjem mednarodnem pozorišču: utrjuje se zveze med Francijo in njenimi zavezniki. Te države vedo danes povsem jasno, kaj hočejo. To je spričo splošne zmedenosti mnogo. Množice morajo danes imeti vtis, da naj nekaj v Evropi trdno stoj!

G. Ferrero meni, da je Evropa razklana v dva dela, ki ju loči večji prepad kakor za časa reformacije in francoske revolucije. Ne samo Nemčija, temveč pol Evrope je zašlo pod diktaturo, kakršne svetovna zgodovina ne pozna. Zapadnim demokratijam bi moral izstop Nemčije iz Zveze narodov odpreti oči. Kljub temu razkolu ni prišlo do katastrofe, ker imajo evropske legitimne demokracije v svoji rokah vse elementarne sile: vojaško moč, bogastvo in kulturo. Neparlamentarne države so vse šibkeje in zaidejo v kratkem v barbarstvo neznanja. Toda tudi položaj zapadnih demokracij se poslabša, ako bodo še nadalje prepuščale svet samemu sebi, računajoč, da sile nereda in sovraštva vrnejo svetu red. Ako nečjejo prepustiti sveta samemu sebi, potem se morajo sporazumeti med seboj.

Mi smo s Francijo na strani, ki brani red in mir pred oznanjevalci maščevanja in plemenske mržnje. Samo svet je treba še o tem prepričati. Če v katerih izmed zavezniskih držav vladavine ne ustrežajo čistim idealom demokracije, potem naj velja Masarykovo mnenje, da v določenih trenutkih tudi demokracije, kakor druge ustave oblike, zahteva avtoritativno režime samo zato, da se obvaruje demokracija in nove države konsolidirajo. Če svet o tem prepričamo, potem smo lahko gotovi, da se v kritičnem trenutku odločijo »zapadne demokracije« — med temi tudi Anglija — za nas.

Lojbe.

Dunajska vremenska napoved: Južne Alpe: Menjaje oblačno. Temperatura le malo spremenjena. Splošna vremenska napoved: V treh do petih dneh najbrž ponovno nastopi mraz.

Zagrebska vremenska napoved: Najbrž bo zopet snežilo.

Polnočnica pri Svetem Roku

Božične misli iz Zagreba

Mogočno se je oglašil »veliki iz kraljeve cerkve«. Oni veliki zvon, ki mu teže ne vem, a mu glas dobro poznam, ki vzbavlja vsak dan ob devetih s silnim glasom čez šumno zagrebško mesto, tako da preglasi celo hrušč in trušč Jelačičeve trga in ilice.

V svečano tihoto svetonočnega miru, ki je obiel nocoj s svojo sveto skrivnostjo sleherni hišo in srce, ki je za nekaj ur omamila celo najtršega nevernika in bogalca — v to svečano tihoto je zadonel »štetanski zvon« poziv k jasnicam in razmisljal mrtve glasnike božje resnice vse od Sv. Marka, sv. Blaža, Ivana, Antona, Petra... vseh božjih hiš zagrebškega mesta. Drug za drugim so oznanjali v skrivnostno noč vabilo k prečudni daritvi svetega božiča. Ponižno in molče je čakal drobni zvonček Svetega Roka, da se drugi preje do polnosti razmajajo, potem pa je še on vdaril svoje skromno povabilo. Kako bi se sirotek meril z mogočnimi brati. Kaj bo »mali«, ki niti zvonika nima. Šele po njem — malem, pa zato toliko bolj milim zvončku — se more njegove bivališče zvonik imenovati. — Saj je oni nazidek bolj prirejen strelovodu — kot za zvonik.

Majhen je in skromen ta zvonček svetega Roka. Ne sliši se daleč in ne čuje ga vsak, ne čuje ga, kakor ne slišijo in ne vidijo skrivnostnih prikazni nepoklicani, marveč le tisti, katerim so namenjene. Zato so slišali ta mali klic tja gori v Jordanovec, tja čez Trnje, čez Kustošijo in v Kaševsko dolino... vse naokrog — kakor onega »velikega iz kraljeve cerkve«... o saj tega so morda celo preslišali, ker zanje je pel le svetega Roka zvon, tisti, ki nam je tu v tujem mestu kakor skrivnostni odmev vseh onih zvonov, ki so nam peli nekoč doma, ki še danes pojo našim... in tudi nam... po tem malem zvončku gori od svetega Roka. Saj je ta glas kakor klic domovine, kakor odmev vsakdanjih spominov, ko smo doma sedeli za mizo ob jaslicah in ob božičnem drevescu, ko smo skozi zimo in sneg hoteli nasproti domačim zvonovom, hoteli da nam zopet vradosti srce ona čudovita, večna lepa, pač najlepša pesem: Sveta noč, blažena noč...

Zaplula je živa reka ljudi, da napolnijo svetlišča k polnočni slovesnosti. Pa kakor iz zadnjega članka kri kroži nazaj k srcu, tako so se motali vsi oni, ki jih je vabil sv. Roka zvon, skozi vrvež in živi tok. Od vseh strani, mimo mogočnih in častitljivih cerkva, razkošno razsvetljenih... hoteli so naprej in navzgor, gori, kjer med drevejem na obronku, sameva skromna cerkev svetega Roka, skromna in ponižna kot njen zvonček in zvonik, ... skromna kot naša slovenska domovina, skromna kot — Betlehemska štalica. Da, kot spomin tiste štalice se mi zdi ponižna cerkva svetega Roka. Saj je čedna, ljubka, domača, nič velikega, nič mogočnega kot kaka skromna slovenska cerkva, sestra stoterih slovenskih svetišč, ki so zidana molitvi in srcu. Kakor pobožnost, skrita v srcu, toplo gorijo sveče in razganjajo noč... ni elektrike. Pa zato sveče tem bolj veselo gore in potrepavajo v pozdrav prihajajočim. Mali, večji in veliki, vse kar slovensko čuti, vse hiti tja gori. fudi mali, ki niso še nikoli čuli polnočnega petja slovenskih zvonov, tudi oni so začutili nocoj ob spominih očeta in matere, kako lep je sveti večer tam doma... občutili so zgodbo Jožeta in Marije, ki daleč od doma iščeta prenočišča...

Glava pri glavi. Do zadnjega kotička se je napolnila cerkva. Oglašile so se orgle, skromno in ponižno, kot da so glas dobrega pastirja, ki narahlo trka na vrata človekovega srca in ga vabi

na božjo pot, na strmo pot proti nebesom. Slaboten je njihov glas a vseeno polen miline, — tako poln nocoj, da je kar toplota prevzela srce, ko se je oglašila ona prelepa melodija svetonočne pesmi. Poprijel je pevski zbor, zadonelo je po cerkvi in pesem se je prelila skozi okna in vrata ven v množico pred cerkvijo — Sveta noč, blažena noč...

Kakor doma nekoč... Tajajo se srca ob doživljanju miru, ki ga je angel oznanil, nekoč, ki ga trudoma iščemo, ki ga mnogi iščejo tam, kjer ga ni... O nocoj pač zasluži srce, da ni miru v vrvežu in gneči, da ni sreče in zadovoljnosti v prodanem poštenju in zapravljeni nedolžnosti... o, nocoj se odpira mnogim, mnogim izgubljenim ona pot, ki vodi iz teme nazaj k luči iz nesreče in obupa k miru in sreči, iz revščine sveta do dušnega bogastva. O, da bi bilo zopet, kakor nekoč, da bi zopet napolnilo srce ono sozvočje, kot ga je polnilo nekdaj... Ne samo nocoj, ker to je lepa pesem, ki bo izvenela... tudi jutri in naprej vsak dan. Vsak dan naj polni srce ta mir in toplota.

O, veliko, veliko je tukaj ubitih src, zapravljenih nedolžnosti in izgubljenih poštenosti. Nocoj vabi novorojeni Zveličar vse. Srce se mehča, kesanje se oglašja, nova ljubezen kliče iz razdejane in oskrunjene podobe božje. Da res: »razodela se je milost božja, ki prinaša zveličanje vsem ljudem«... da trezno, pravično in bogoljubno živimo v upanju... da pustimo brezbožnost...

Naj bi bil sad te svete noči tudi ta, da bi vsi složno prišli za delo in s skupnimi močmi vodili vztrajno in požrtvovalno — iz žrtve le raste uspešno delo — da bi vodili ta naš čolnček proti varnemu pristanu: Vsak iz ljubezni do drugih, nihče iz ljubezni do sebe — kakor je Jezusček prišel za nas, iz ljubezni do nas in ni iskal sebe in ne svoje časti.

Nevarnosti debelosti

ogroženo zdravje. Zamaščenost srca vodi kaj čisto do srčne kapi. Nagnjenje debelosti opazuje obojenja v jetrih, srčnokorno bolezen, gih, neredno prebavo.

Iz navedenih razlogov naj vsi oni, ki so nagnjeni k prekomerni debelosti, odstranijo odvisno maščobo s

Slatinskimi tabletami za hujšanje

ki delujejo popolnoma sigurno in pri tem so zdravu docela neskočljive.

Brez nadležnega stradanja, brez srca živcem in črevesju škodljivih posledic znižajo Slatinskimi tabletami za hujšanje težino svojega telesa že v enem tednu za 8—14 kil.

Mala doza, 100 tablet ... Din 47 — Velika doza, 200 tablet ... " 80 —

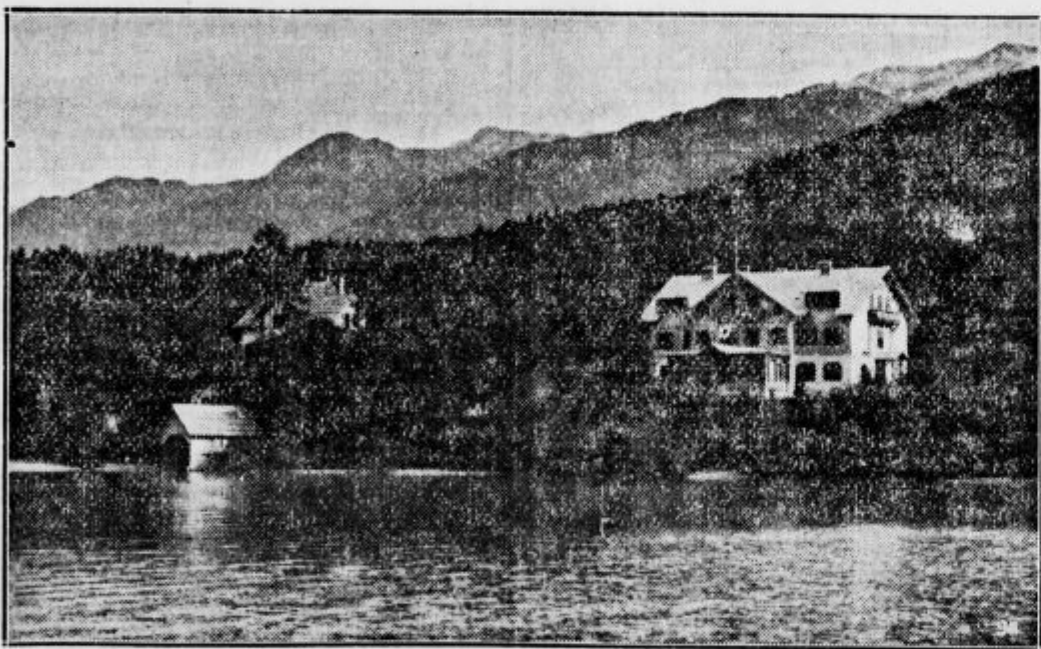

Slatinske tablete za hujšanje dobite v vsaki apoteki v nasprotnem slučaju se pa obrnite direktno na proizvajalca:

Lekarna Mr. Bohovec
LJUBLJANA

Reg. št. 12598/XVII-1932

Sv. Duh ob Boh. jezeru vabi

Ob Bohinjskem jezeru je povsod lepo. Kjerkoli ob jezeru se ustaviš, povsod te prevzema njegova veličastna lepota. Ali eno najlepših mest v tej lepi okolici je kraj, kjer stoji prijazni hotel Sv. Duh. — Rajni gospod svetnik Berli je izbral za hotel tako lepo mesto, da mu ob Bohinjskem jezeru res ne najdeš enakega. Postavljen na prostorni terasi nad jezerom, iz daljave viden, kot bi bil sredi gozdov, nudi iz svojih prostorov tako lep pogled na jezero kakor noben drug hotel. Ni ti treba hoditi na jezerski breg, da opazuješ večno nemirno jezersko gladino, ki tako prijetno boža tvoje utrujene živce, temveč iz toplo zakurjene sobe lahko gledaš v vednem nemiru prelivajoče se jezero. Včasih se ti zdi mirno, kadar le prav nalahno poigrava sinja jezerska gladina. Mogočno je, kadar šumi in valovi v pišu močnega vetra.

In če se postaviš v jutranjih oziroma pozimi dopoldanskih urah na teraso pred hotelom, pa se ozreš na Podrto goro, ki jo je pravkar obvelitilo sonce, kar ne moreš odmakniti pogleda od te čarobno osvetljene skupine gorskih vrhov.

Nad vse srečno izbrana lega hotela pri Sv. Duhi je vir prijetnih užitkov v vseh letnih časih. Prijazna cerkva Sv. Duha v sosesčini in gostoljubna mežnarija se spaja s hotelom v prav lepo celoto.

Nad hotelom je pozimi prav ugoden smučarski teren, zlasti pripraven za začetnike. Prav zato si je letos »Ilirija« izbrala Sv. Duha za svoj smučarski tečaj. Moje tri v smučanju bojo seveda šli v višine, kjer jim nudijo bohinjske

planine sijajna snežišča za smučanje, in za te izlete v planine je Sv. Duh jako pripravno izhodišče.

Obeta se pa še nova radost za posetnike Bohinja. Nemirno jezersko gladino bo v kratkem pokrila ledena skorja in vkleinila jezero v kristalne sponce. Potem bo vse prostrano jezero odprto za elegantni drsalski sport. In kaj more biti lepšega kot v sijaju solne drsati se kot po steklu gladkem gorskem jezeru!

Kar hotel Sv. Duh posebno priporoča sportniku in letoviščarju, je iskrena domačnost, ki je doma v tem hotelu. Tako se počutiš v tej hiši, kot bi bil doma. Uprava hotela se z vsemi močmi prizadeva, da napravi svojim dragim gostom bivanje v hotelu kar najbolj prijetno. In to pri prav skromnih cenah. Kuhinja v hotelu Sv. Duha je priznana dobra, kar pa se tiče vin, pa nima konkurenta.

Zato le vsi, ki želite preživeti nekaj dni ali tudi le en dan, v preleposti zimski naravi ob Bohinjskem jezeru, v hotel Sv. Duh ob Boh. jezeru! Okrepljeni na duhu in na telesu se boste vračali na svoje domove, a hotel Sv. Duh vam bo ostal v tako dobrem spominu, da ga boste ob prvi priliki zopet obiskali.

Pri vseh vrstah bolezni

migreni, neurastiji, reumi, živčnih in menstrualnih težavah deluje hitro
ALGOCRATE
Dobl se v vseh lekarnah.
Proizvajala E. LANCOSME PARIS
Orig. rez. od br. 1936 od 30. X. 1933

Osem križev gorenjske grče

Na Štefanovo praznuje 80 letnico svojega rojstva gospod Papler Janez v Zg. Besnici nad Kranjem. 26 dolgih let je županoval občini Sv. Jošt in njegova zasluga je, da ima vas Zg. Besnica vodo-vod, vzorno popravljena občinska pota in v nemali meri gre njegovemu trudu priznanje, da ima vas električno razsvetljavo.

Ko bo, kot prava gorenjska korenina še vedno čil in krepak, praznoval svoj jubilej, želimo tudi mi našemu zvestemu prijatelju, da bi ga ljubi Bog ohranil zdravega in srečnega še mnogo let.

Kanonik Cerjak na zadnji poti

Slov. Bistrica, 21. dec.

V ogromnih trumah so prihajali Slovenjebistričani in okoličani kropit in poslavljati se od rajnega g. kanonika Cerjaka. V četrtek pa so mu priredili pogreb, kakor ga naše mesto še ni videlo. Že uro pred pogrebom so zapeli zvonovi vseh cerkva mesta in okolice svojo žalostno pesem. Točno ob 10 se je pričel sprevod, 30 duhovnikov, mnogi svetni odličniki in ogromne množice ljudstva so prišle, da pospremito velikega pokojnika na poslednji njegovi poti. Vse pogrebne obrede je opravil stolni dekan mariborski dr. Maks Vraber, ob asistenci pokojnikovih študijskih tovarišev in prijateljev msgr. Vrežeta in vpokojenega župnika Ogrizka. V sprevodu so bili nadalje rajhenburški opat p. Placit Epalle, ptujski prošt dr. Ivan Zagar, konjiški arhidijakon Franc Tovornik, člani mariborske stolnega kapitlja bogoslovni ravnatelj dr. Cukala, semeniški ravnatelj dr. Miri in mestni župnik msgr. Umek, celjski gvardijan p. Ladislav Hazemali, superior samostana sv. Jožefa p. Flis, slovenjebistriški dekan Jožef Ozimič, kapelnik Gašparič, vsa duhovščina slovenjebistriške dekanije in vsi pokojnikovi bivši kaplani. Cerkveni pevski zbor je po blagoslovilnih obredih v sirotišnici zapel »Vigred se povrne«, nakar so truplo prenesli v župno cerkev. S prižnice je v krasnih besedah orisal pokojnikove zasluge msgr. Vreže, sv. mašo pa je daroval stolni dekan dr. Vraber. Iz cerkve se je vil ogromen sprevod na pokopališče. V sprevodu so bili razen duhovščine: vse mestne šole z učitelstvom, predsednik sodišča dr. Vodušek, mestni in okoliški občinski odbor z županoma Kosom in dr. Pučnikom, vse odlične osebnosti mesta, požarna bramba in drugi. Ob odprti gomili so se poslovlili od pokojnika stolni dr. Maks Vraber, v imenu Rajhenburžanov tamošnji župnik Tratinik in slovenjebistriški župnik Ivan Šolinc. Nobeno oko ni ostalo suho ob poslovljenih besedah govornikov in ob zavesti, da polagajo v grob moža, ki je bil v življenju delaven, kakor malokdo ter pravi čde sirotam. Okoli pol dveh popoldne so zagrmeli mrzle grude na krsto. Povešenih glav so odhajali pogrebi s pokopališča. Spomin na pokojnega kanonika Cerjaka bo ostal trajno v naših sreih.

MIRIM krajica čokolade

Specijalitete so:

MLEKITA — mlečna čokolada
KAVITA — mlečna s kavinim okusom.
MASLITA — dezertna čokolada brez primesi
SADVITA — sadje v čokoladi.

Zapomnimo imena, da moremo zbirati po svojem okusu, ko kupujemo čokolado

Smučarji ubili divjega prašiča

Kočevje, 22. dec.

Preteklo sredo popoldne je odamučalo pet smučarjev iz vasi Škrilj na bližnje grebene. Kakih 700 metrov od vasi so krenili s poti in naleteli po par korakih na družbo divjih prašičev, deset po številu, ki so ležali pod dvema smrekama.

Prašiči so se razleteli, smučarji pa prvi hip tudi niso vedeli, kaj bi napravili, ali naj pokličejo lovec ali naj udarijo sami za njimi. Ni bilo časa premišljevali, kar za njimi so jo ubrali. V meter in več globokem snegu živali niso mogle hitro bežati, tako da jim ni bilo težko slediti, dokler niso prišle v goščavo, kamor a smučekami ni bilo mogoče za njimi, peš pa vsled globokega snega in goščave tudi ne. Par živali je udrla bolj na plano. Dva smučarja za njimi in dohitela sta eno žival. Toda, s čim se je lotili? Brej orožja, brez vsega sta bila.

Ojunačil se je prvi in začel biti po prašiču s smučarsko palico. Nič ni gledal, kam pada, samo da je padalo po njem in ni mu bilo žal palice. Zadržal ga je za trenutek, da je dospel še drugi smučar, žal le, da ta ni bil nič boljše oborožen. S pestmi pa tudi ne gre, da bi se ga lotil. Drugi junak, videč, da bo palice končale, prašiča pa ne, da bo dosegel goščavo, kjer bi bil skoro gotovo rešen, je začel prav a svojo glavo misliti. Pomagala si je škrljasta buča, snela z noge smučko in po njej. Drugače ni kazalo. Po prvem udarcu je prašič klecnil in se hotel zariti v sneg, pa da še padlo drugič, tretjič, dokler ni obležal. Morete si misliti, da je bil okrog mrtve živali pravi šalo. Pač edinstveni primer v lovski in tudi smučarski zgodovini, zato ne sme mimo nas kar tako. Z jermenji so mu zvezali noge, mu prekatnili med njimi palice in so krenili proti vasi. Kaplje krvi po svežih smučinah pa so kazale smer rjavemu lisjaku, kje bodo tudi za njega koline.

Henko

Henko Henkel-jeva soda za pranje in čiščenje je za namakanje perila neobhodno potrebna. Henko raztopi umazanino ter Vam prihrani vso ostalo predpranje. Pazite vedno na naziv in omo z znakom leva.

Jubilej zvestega Slovenčevega naročnika

Danes je dopolnil 60 let g. Janez Dimnik, posestnik in gostilničar na Studencu pri Dev. Mariji v Polju. Rodil se je 24. decembra 1873. Petintrideset let je minilo, kar se je poročil. V zakonu je bilo šest otrok. Skrben go-

spodar je iz skromnih početkov svojo hišo — dobro gostilno pri »Jančetu« — in gostilniške prostore moderno in okusno prenovil. Gostilno vodi že 32 let in ves ta čas je gostom na razpolago »Slovenec«, katerega naročnik pa je že skozi 35 let nepretrgoma. V občini je splošno priljubljen in spoštovan. Izvrševal je razne javne funkcije. Bil je skozi 17 let občinski odbornik in svetovalec. v krajnem šolskem svetu je bil dolgo vrsto let. Naš jubilar je skozi poštenjak, praktičen katoličan in kremenit značaj, kakršnih nam ravno danes tako manjka. Naj ga Bog ohrani še mnogo let, čilega in zdravega njegovi dragi družini in nam vaščanom

Sem in tja po Zagrebu

Božičnica siromakom. Veliko je revščine med temi zidovi, še več se je skriva po tisočih predmestnih barakah. Menda je vseh takih siromašnih delavskih stanovanj kakih 5000 — kljub temu da po vseh delih mesta vabijo hiše z napisom, da se dajejo v najem stanovanja. Sedaj za božične praznike se je pokrenila velika dobrodelnostna akcija, ki jo vodi mesto s podporo mnogih dobrotnikov. Razdelilo se je in se še deli velike množine mesa, slanine, moke, kave, sladkorja, drv itd. Med vsemi darovalci je gotovo največji g. Brigljevič iz Velike gorice, ki ima prašičerejo v največjem obsegu. On je daroval za zagrebške siromake 3500 kg mesa in 2000 kg slanine. Vsaka siromašna družina dobi 10 kg krušne moke... Tako, da bodo vsaj za dan počutili malo olajšanja. Je pa vsakovrstnih siromakov. Taki so, ki bi raje dobili denar kot gotovo blago... Brezposelnim je pa za najnujnejši zaslužek poskrbel Gospod Bog, ker imajo a snegom kar naprej dosti dela.

Ziva pokopana. Kar lasje gredo človeku kvišku pri taki besedi. Pa zgodba ni tako strašna. Pokopavali so namreč le pogrebnički, a doždevna oseba

Vsem svojim odjemalcem Slovenca, Domoluba in Bogoluba želim vesele božične praznike in srečno novo leto in prosim, da mi ostanele v bodoče moji zvesti odjemalci

Jože Tomše

prodajalec Slovenca, Domoluba in Bogoluba Zagreb Tržnica — Sv. Rok

je doma lepo mirno uživala bogastvo življenja. Tako-le se je namreč zgodilo: Pokopavali so včeraj gospo Krešič. Priredili so ji jako častno spremstvo kot veliki dobrotniki potrebnih. Pa se je ugotovilo naknadno, da nosi več oseb isti primlek in tako so položili v grob eno gospo Krešič, a drugi gospo Krešič je bil na grobu govorjen govor. Ona, ki je bila govorniku v mislih, še vedno kljubuje smrti, tako da ji niti iz groba ni treba vstajati, čeprav so nekateri njo pokopavali.

Cerkev sv. Duha je Naša Stola podarila za božične figure za jaslce. Stalea bo pa tudi kmalu gotova. Neimenovana oseba je pa darovala precejšen znesek za slamne preproge po tlaku, da nam bo v cerkvi manj zima kot je bilo Jezusku v betlehemske štalice.

— Ko se začne cevi poapnjevati, deluje uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice na redno izpraznjenje črevesa in zmanjša naval krvi

Težka zimska hrana

in zmanjšano gibanje v zimskem času so glavni vzrok slabe prebave želodca, čestih omotice, zaprtosti in nerednega črevesnega delovanja. Kri cirkulira prepočasno po žilah. Stare bolezni se vsled mraza zopet izrazitejše pojavijo. Poapnenje žil, hemeroidi, zamašenost srca in razne živčne bolezni. Posebno zreljeje in starejše osebe so tem padlogam podvržene. PLANINKA-CAJ-BAHOVEC uničuje povzro-

čitelje bolezni — obnavlja in čisti kri — urojuje krvni obtok ter tako deluje blagodejno na vse telo in na Vaše splošno zdravstveno stanje. Zahtevajte v apotekah in drogerijah izrecno le »PLANINKA-CAJ-BAHOVEC, ki se ne prodaja odprto, temveč le v zaprtih in plombiranih zavitkih po Din 20, — in z napisom proizvajalca:

Apoteka Mr. BAHOVEC, LJUBLJANA
Reg. št. 12950 — 20. VII. 1932.

Liublianske vesti:

Predpraznično razpoloženje

Ljubljana, 23. dec.
Najbolj se poznajo božični prazniki na trgu. Na prostoru, kjer so spomladaj prve poljske in gozdne cvetlice, je polno smrečic in zimskega zelenja. Preprosti ljudje se čudijo imovitejšim gospodinjam, da kupujejo toliko omele, namreč onega zelenja, ki raste po tujih drevesih kot parasit. Z nemškega se je namreč tudi med nas zanesla navada, da obešajo takozvane boljše družine na strop omele na božični večer. Slovenski običaj pa to ni in ga naše ljudstvo ne pozna. Seveda tudi božično drevo ni izvirno slovenski običaj, vendar pa se je že povsem udomačil. To se pozna zlasti na Kongresnem trgu, kjer ljudje v tem začasnem gozdu pridno izbirajo drevesca ter na vse moguče načine barantajo s prodajalci zanje. Drevesca so izredno poceni, kar je tembolj čudno, ker so prodajalci morali prebresti več ovir, preden so jih mogli prepeljati v Ljubljano. Bilo je treba vsakemu potrdilo od župana, da je sekal v svojem, ali pa v sporazumu z lastnikom gozda ter da s tem niso ogroženi nasadi. Posebno jezni pa so prodajalci na »Izbijarje«, kakor ljudstvo še vedno pravi paznikom dohodarstvenega urada. Nekateri prodajalci so morali plačati namreč kar po 50 Din in še celo več uvoznine. Seveda pazniki niso krivi te mestne davštine, ki so jo morali kmetje plačati. Dohodarstveni urad pa bi moral paznikom, oziroma linijskim uradom, naročiti, naj pri računanju uvoznine in tržnine zaračunajo zgolj smrečje samo, ne pa tudi lesenih križev ali okroglih stolov, ki bi se imeli zaračunati kakor les. Ta stola so pa najbolj težka. Vendar kljub temu dobiš za nekaj dinarčkov prav čedno smreko, za kovača pa že skoraj pravo drevo. Dobre kupčije so imeli danes mesarji. Posebno povpraševanje pa je bilo po sveži prašičji krvi. Med našimi družinami, tudi med mestnimi je namreč navada, da pripravijo za božične praznike kaj radi krvavice. Že dopoldne je bil v pekarnah prav živahen promet. Gospodinje nosijo danes ves dan pecivo

in razne praznične oblike kruha k peku. Pogled v tako pekarno človeka kar gane. Saj so si se najrevnejše družine prihranile toliko, da so si mogle za praznike pripraviti vsaj eno potico.

Izložbe trgovin so tudi v tem praznično razpoloženju. V vsaki izloži je smrečica, po nekaterih pa strasti tudi omele. Neokusen pa je takozvani božični mož. Slovenski otroci, kakor vsi katoliški otroci božičnega moža ne poznajo, pač pa je doma med protestantovskimi Nemci, ki nam domašča katoliškega Miklavža. Umevno je vprašanje nekega otroka, ki je pred tako izložbo vprašal svojo mamo: »Kaj pa dela sedaj Miklavž, ko je vendar božič?«

Med uradi pa ima nedvomno največ dela mestni socialni urad, ki ga neprestano oblegajo te dni pred prazniki revne matere in prosijo za razne podpore. Mestni socialni urad je nekdaj dobil nekaj premoaga in der ter ga je sedaj razdelil med prošice. Vsem seveda ni bilo mogoče ustreči, pač pa so ti isti srečni, ki so dobili drva, bili veseli, da bodo imeli toplo vsaj za praznike. Vsi potrebni pa so dobili nakazila za živila. Mučna bi bila misel, da bi bil za praznike kdo lačen v Ljubljani. Mnogo dela je na socialnem uradu tudi za dve božičnici, namreč za eno za revne otroke, ki bo v uniojskih dvoranah in drugi, ki bo za onemoglo v zavetišču.

POCENI IN FINI SMUČARSKI DRESI IN DAMSKI PLAŠČI

le pri trdki
Drago Gorup & Co.

LJUBLJANA
Miklošičeva c. 16, prvo nadstropje

Javna zahvala.

V soboto 16. decembra t. l. nas je zadela jasnost že znana težka požarna nesreča, ki je močno poškodovala postopje za avseno b. lue. Postopje je bilo zavarovano pri Vzajemni zavarovalnici.

Ze v soboto tekom požara se je cenilec Vzajemne zavarovalnice podrobno zanimal za obseg škode. Tekom ponedeljka, 18. t. m. in toka 19. t. m. je ves čas posvetoval podrobno ocenilec. Ze peti dan po požaru pa nam je Vzajemna zavarovalnica izplačala celo odškodnino in to v gotovini.

Heaterne dom. narekuje, da točnost in kulantnost Vzajemne zavarovalnice sporočimo javnosti. Sami ne moremo besede, s katero bi se mogli te naši domači zavarovalnici dovolj zahvaliti za tako naglo in izdatno pomoč. Zato pa jo s tem toplere vsakomur kot domači in res nesrečnim žuteči zavod priporočamo.

Zavetišče sv. Jožefa v Ljubljani.

Ptički pojo, kakor da je maj

(Petje bo prenašala tudi oddajna postaja Radio Ljubljana)

Čudno se sliši sedaj, ko nam škriplje in žvižga pod nogami, da se vsakemu nudi domov za peč... pa vendar je res!... Na razstavi v liceju (Bleiweisova cesta) nam bodo vse tri božične praznike peli in ubirali svoje mehke strunice rumeno in zeleno-krilli kanarčki — zlahati vrvički.

Razstavo priredi Društvo za varstvo ptic pevk in bo razstavljenih nad 120 najboljših pevcev naših odličnih rejcev iz vse naše in nekaj tudi iz savske banovine. En dan pred razstavo bo tekma in ocena, za katero je določen poseben sodnik.

Vsi ptički so dobro strenirani in sicer tako, da pojo, kadarkoli želimo. O tem se bomo lahko prepričali na razstavi in pa s posredovanjem mikrofona, ko bo ljubljanska radijska oddajna postaja na božič in Stefanovo prenašala petje najboljših pevcev. Komaj jih bodo postavili pred mikrofoni in že bodo ubrali svoje mehke strunice, da bo zve-

„EDISON BELL“ gramofoni

tudi na obroke!

Moderni radioaparati, smuči!

najceneje nabavite za božič pri

Jos. Banjai

LJUBLJANA, Miklošičeva c. 20

Telefon 34-19

Kaj bo danes?

Opera: Zaprla.
Drama: Zaprla.
Kino Kodeljevo ob 15, 17 in 19: »Matie.
Nočna služba lekaren: Mr. Trnkoczy dediči,
Mestni trg 4, in Mr. Ramor, Miklošičeva 20.

KAJ BO JUTRI?

Opera: Ob 15: »Manon« Izven. Znižane cene.
Ob 20: »Tigar«. Izven. Znižane cene.
Drama: Ob 15: »Mlinar in njegova hči«. Izven. Globoko znižane cene. — Ob 20: »Cvrček za pečjo.« Izven. Globoko znižane cene.
Zvočni kino Polje ob 15.30, 18 in 20: Dvojni božični spored: »Pat in Patachon kot coprnika« in »Deklica na križu«.
Zvočni kino št. Vid-Vižmarje ob 15.30, 18 in 20: Veseli film s čarobno glazbo: »Čar valčka«.
Kino Kodeljevo ob 15, 17, 19 in 21: »Matie.
Nočna služba lekaren: Mr. Levstek, Resljeva 1, Mr. Bohinec ded., Rimska 24, in dr. Kmeč, Dunajska 41.

Da! pri trdki **J. MAČEK**
na Aleksandrovi cesti št. 12 kupite
naibolj ugodno
moška in dečja oblačila

KAJ BO NA ŠTEFANOVO?

Opera: Ob 15: »Pri belem konjčku«. Izven. Znižane cene. — Ob 20: »Traviata«. Izven. Znižane cene.
Drama: Ob 15: »Peterčkov poslednje sanje.« Izven. Znižane cene. — Ob 20: »Kulturna prireditel v Črni mlaki«. Izven. Znižane cene.
Rokodelski dom ob 19.30: »Cvrček za pečjo.«
Društveni dom Glince ob 20: »Čez deset let.«
Božična drama v treh dejanjih.
Kino Kodeljevo ob 15, 17, 19 in 21: »Prosto srce« (Gustav Fröhlich).
Zvočni kino št. Vid-Vižmarje ob 15.30, 18 in 20: Veseli film s čarobno glazbo: »Čar valčka«.
Zvočni kino Polje ob 15.30, 18 in 20: Dvojni božični spored: »Smelejši poročnik« (Maurice Chevalier) in »Deklica na križu«.
Nočna služba lekaren: Dr. Piccoli, Dunajska 6, in Mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9.

KAJ BO V SREDO?

Opera: Zaprla.
Drama: Zaprla.
Nočna služba lekaren: Mr. Bahovec, Kongresni trg 12, Mr. Ustar, Sv. Petra 78, in Mr. Hočevar, Celovška 34.

✱
Pisatelj g. Narte Velikonju, ki je bil pred časom hudo obolen in je več mesecev bil v bolnišnici, je sedaj — hvala Bogu — že toliko boljše, da je zapustil bolnišnico in bo božične praznike obhajal sredi svoje ljubljene družine. Vsi prijatelji in znanci mu od srca želimo, da bi mu ljubi Bog skoro popolnoma vrnil dragoceno zdravje!

Božičnica mestne občine ljubljanske bo danes točno ob 15 popoldne v veliki dvorani hotela Union. Vstop na galerijo in balkon je vsakomur prost.

Tečaj za tkanje in krpanje perzijskih preprog, ki ga je priredil Drž. osrednji zavod za ženski domači obrt v Ljubljani, se je pričel dne 18. decembra 1933 v Beethovnovi ulici 7. Prijave se sprejema Drž. osrednji zavod za ženski obrt v Ljubljani, Novi trg 4-1.

KIOBUKE za gospode v naj-novejših barvah in oblikah, ter razne športne in zimske čepice Vam nudi dobro založena trgovina krotukov in čepic

MIRKO BOGATAJ
LJUBLJANA, STARI TRG ŠT. 14

Solidna posrežba — Srečema o se kinouki v odpravi — Nižke cene

Policijska ura na sveti večer in Silvestrovo. Banske uprava je na prošnjo združenja gostilniških podjetij dovolila za območje mesta Ljubljane splošno podaljšanje policijske ure za gostilne in kavarnarje na sveti večer do 2 ponoči, na Silvestrovo pa do 3 ponoči. Tudi vse gostilne in kavarnarje v občinah: Vič, Moste, Zgornja Šiška, št. Vid nad Ljubljano, Ježica, D. M. v Polju, Rudnik, Štepanja vas in občine Dobrunje in trg Vrhnika smejo imeti na Silvestrovo odprto do 2 ponoči. Za sveti večer pa v teh občinah podaljšanje policijske ure ni dovoljeno.

Občinstvo opozarjamo, da se oglašajo pri privatnih strankah razni brezposelni ljudje z božičnimi in novoletnimi voščili in beračenjem, predstavljajoč se kot mestni uslužbenci, zlasti uslužbenci mestne elektrarne in vodovoda, kar pa ne odgovarja resnici, ker je mestnim uslužbencem tako postopanje prepovedano. Občinstvo naj takim ljudem v lastnem interesu ne naseda.

Nagla smrt na Tržaški cesti. Včeraj okoli 3 popoldne se je na Tržaški cesti med lišama št. 16 in 20, naglo zgrudil neki moški. Ljudje so mu priskočili na pomoč in poklicali bližnjega zdravnika dr. Kanca, nekdo pa je telefoniral tudi po reševalni avto. Reševalci pa niso vstopili v akcijo, ker je medtem dr. Kanc ugotovil, da je moža zadela kap in da je že mrtev. Mož je 67-letni Peter Jamnik, sluga v carinarici in stanujoči v Studentovski ulici 2. Jamnik je bil precej znana oseba v ljubljanske ulice in ga je skoraj vsak ljubljčan poznal. Bil je samec. Njegovo truplo je Mestni pogrebni zavod prepeljal v mrtvašnico.

DR. JOSIP BENCAN

primarni ginekološko-porodniški oddelek
se je preselil v Cankarjevo ulico

Izpopolnen tramvajski promet v Ljubljani. Včeraj ob 5 popoldne je začel voziti tramvaj naravnost od magistrata do Most. Doslej je vozil samo od Sarabona do Mestnega doma. Pri Sarabonu so morali tisti, ki so hoteli v mesto, prestopiti. Od snoči naprej se vozijo naravnost iz Most v mesto. Oni tramvaj, ki prihaja s krožne proge in kolodvora na Zaloško cesto, vozi tudi v Moste, tako, da po Zaloški cesti vozi v obe smeri po dva tramvaja zaporedoma. Prvi vozi tramvaj krožne proge, za njim pa tramvaj, ki vozi med magistratom in Mostami.

Kopališče v hotelu Slon bo danes cel dan odprto: Zato pa na praznik sv. Stefana zaprto. Na trgu je bilo vsepovsod videti mrzlo razpoloženje. O povišanju cen nekaterih živil smo poročali že pred tednom. Medtem so cene že zopet popustile: vsaj čajno maslo prodajajo na trgu zopet po 28 Din. topljeno maslo pa po 26—28 Din kilogram. Včeraj so prinesle ženske na trg izredno veliko piščancev, za katere se je razvila živahna kupčija. Par lepih piščancev velja do 35 Din. Iz

Odkrita beseda revmatično bolnim!

Da Togonal pri revmatizmu resnično pomaga, dokazuje sledeče: »Ko bi mi bile Togonal tablete že poprej znane, koliko bolečin bi mi bilo prihranjenih pri mojem dolgoletnem revmatizmu in koliko trpljenja bi bilo preprečenega! Zelo sem srečen, ker morem odkrito reči, da so Togonal tablete res izborno delujoče zdravilo brez vsakih postranskih pojavov na želodcu ali srcu. Rad ga priporočam vsakomur. Se enkrat hvala! S. Stojanovič, službenik uprave vodovoda O. G. B., Beograd, Kn. Mihajlova ulica 3.«

Togonal tablete uspešno in hitro delujejo proti revmatizmu, protinu, išiasu, hripi, živčnim boleznim in prehladu. Več kot 6000 zdravnikov priporoča v službeno potrjenih ocenah uporabo Togonal. Dobi se v vseh lekarnah.

Odobr. Min. soc. pol. i nar. zdr. S. Br. 18145 od 22. oktobra 1932.

Bosne so pripeljali na trg okrog 100 puranov, cena je bila različna. Zelenjava je še dražja, kakor je bila pred tednom: goriška karfiola velja 8 Din kilogram, radič 1.50 Din merica, zeljate glave 1 do 2 Din, solata pa je skoraj zginita s trga. Jabolka so 5 do 6 Din kilogram, orehova jedra so se še podražila od 32 na 34 Din kilogram. — Stiska in huda kriza se seveda očituje tudi pri mesarskih stojnicah, ki letos še daleč niso toliko oblegane, kakor je bila to od nekdanjega navada pred božičnimi prazniki. Cene govedine na trgu so zadnje mesece precej stalne: I. vrste 8 do 12 Din, II. vrste 7 do 10 Din, III. vrste 5 do 8 Din; teletina I. vrste 14 do 16 Din, II. vrste 10 do 12 Din. Prešičevo meso velja 12 do 18 Din, domača slanina 13 do 14 Din, hrvaška slanina 14 do 15 Din; salo je po 16 Din, mast po 18 Din, gnjat po 22 Din, prekajeno meso po 16 do 20 Din.

Vam v veselje, a nam v čast

služi obleka iz naših tkanin izdelana
v našem ateljeju. Vabimo Vas da si
našo izbiro ogledate. Ugajala Vam bo.

Jos. Rojina, Ljubljana, Aleksandrova c. 3.

Cerkveni vestnik

STOLNICA

Nedelja, 24. dec.: ob pol 3 slovesne pete večernice, ob pol 4 krščanski nauk, ob 4 pop. sklep devetdnevnic, slovesne litanije in zahvalna pesem. Ob 11 ponoči se začne slovesne pete litanije za Božič. — Božič: Opolnoči slovesna škofova pontifikalna sv. maša. Med sv. mašo in po sv. maši se bo delilo vernikom sv. obhajilo. Kdor hoče takrat pristopiti k sv. obhajilu, se spodobí, da je od 8 ali vsaj od 10 zv. teš. — Ob pol 6, pol 10 in pol 12 ni pridige, temveč tihe sv. maše. — Ob 10 je slovesna škofova pontifikalna sv. maša. — Zadnje sv. maše bodo ob trideseti na 11, takoj nato druga in tretja ob pol 12, pri kateri se bo na koru pelo. Popoldne ob 4 bo božična pridiga in nato slovesne pete litanije M. B. — Praznik sv. Stefana, torek ob 10 slovesna sv. maša.

CERKVENA GLASBA V STOLNICI ZA BOŽIČ

Pri polnočnici se bo izvajala Gollerjeva Misa »Beati pacifici« za bariton, mešani zbor in orgle, Premrlor gradual in Chlodovskega motet »Hae nocte«. Pred mašo Vavkova pesem »Zveličar preljudi rodi se nocoje, po maši pa Cvekova »Raduj, človek moje«.

Na Sv. dan ob desetih se bo izvajala Brosgova maša v h-molu in D-duru, za mešani zbor, orgle in orkester. Premrlor gradual in Filkejev ofertorij. Pred mašo Premrlora »Po koncu narodit, po maši Riharjeva »Zveličar nam je rojen zdaj«.

Na praznik sv. Stefana ob desetih: Filkejeva maša »Oriens ex alto«, Foersterjev gradual in Müllerjev motet »O Deus, ego amo ier. Po maši Premrlora božična »Zveličar preljudi«.

CERKEV SV. JOZEFA

Danes v polnoči sv. maša, med katero se pojo slovenske božične pesmi s spremljevanjem inštrumentov, kakor tudi pri 8. maši z blagoslovom na sv. dan.

CERKEV M. B. V KRIZANKAH

Na sv. dan ob pol 11 slov. sv. maša. Izjava se instrumentalna »Missa solemni« zl. Jos. Gruber. Graduale: »Viderunt omnes« zl. P. Griesbacher, po ofert. »Hodie nobis colorum rug« zl. L. B. Benz. Po maši: »Noč božična« zl. p. Hug. Sattner.

Praznik sv. Stefana: Ob pol 11 po pridigi sv. maša z blagoslovom, pri kateri se pojo slovenske božične pesmi s spremljevanjem inštrumentov.

Prazniki ljubezni božje, ki smo jih zopet doživeli, nas opozarjajo, da se v hvalečnosti do božjega Deteta spominjamo tudi onih otrok, katerih ne obsevajo še žarki božje milosti, ker tavajo v temi poganstva. Naša mladina, ki se zaveda sreče otroštva božjega, se združuje v mladinski misijonski ustanovi za rešitev poganskih otrok, ki se imenuje »Dejanje sv. detinstva Jezusovega«. — V četrtek, 28. dec., se spominjamo betlehemskih otrok, katere je zadel meč Herodove krutosti, da so prelili mlado kri za Kristusa. I. dan se bo ljubljanska misijonsko nadahnjena mladina zbrala ob osmih v uršulinski cerkvi k sveti maši, ki se bo darovala za žive deležnike in deležnice »Svega detinstva«, in k božičnemu petju: obenem pa bodo najpridnejši darovali tudi sveto obhajilo za rešitev poganske mladine. Da obvarujejo sebe in se utrjuje v krepostnem življenju, bodo pa deležniki in deležnice »Dejanja svetega detinstva« isti dan popoldne ob štirih v nunski cerkvi ob jasekah prelili izredni blagoslov in slišali kratek nagovor, da se okrepe v misijonski misli. — Starši, opozorite!

Vestnik »Dejanja sv. detinstva Jezusovega«, ki je dotičan in ga poverjeniki ter vsi goreči pospeševalci misijonstva dobe »gratis« v prodajalni »Ničman« v Ljubljani. — dokazuje, da mladina naše škofije kljub pomanjkanju drobiža vendarle ni izgubila misijonske zavesti, in da so se gg. poverjeniki z vso poštenostjo nstroj trudili za prosep mladinske misijonske organizacije. Hvala jim. Božje Dete naj stotero povrne! — škofijski voditelj

III. kong. v Lichtenurnovem zavodu ima sestanek dne 27. dec. ob 3 popoldne. Pridite polnoštevilno!

Duhovne vaje za akadem. izobražene žene se prične v četrtek 4. jan. v uršulinskem samostanu v Ljubljani ob 6 zvečer. Prijave ozir. odgovore vladno prosimo — če le mogoče do 28. t. m.

IGNACIJA ROBE, TAPETNIK,
GOSPOVETSKA CESTA ŠTEV. 16 (PRI LEVU)

Iz „kranjske Sibirije“

Letošnja zima je tudi v Kranjski gori vsaj mesec prekmalu prišla. Že konec oktobra, ko je bilo še listje na drevmih in mesecem svojih igel še ni odvrnil, je snežilo. Pa so rekli: zgini bo, ker je padel na moko zemljo, a ne, pridružil se mu je še nov in vedno več ga je bilo. Kmetje niti strelje niso mogli pripraviti. In zdaj, kdo ve, kdaj ga bo konec. Imamo ga že nad 1 meter, mraza pa vsak dan pod 10°C. V sredo opoldne se je pa le obrnilo na boljše, takoj za 10 stopinj in še več. Po svetovni vojni tu še nobeno leto nismo imeli posebno veliko snega, da so se ljudje čudili, češ, ali se je svel obrnil, da ni snega kakor pred vojno. Leta 1929 prve mesece je bil sicer oster mraz, kakor povsod, a snega pa ni bilo. Med svetovno vojno je bilo veliko snega leta 1917, še aprila ga je bilo nad 1 meter, a pozneje je kmalu skopnel. Največ ga je pa bilo, kar pomnijo sedaj živeči ljudje, v zimi 1869-70. Na Razergerjevi hiši Podkorenem, kjer se je pred več kakor sto leti večkrat med angleški naravoslovce Sir Humphry Davy — umrl leta 1929 — je zazna-

movano, koliko ga je naletelo vso takratno zimo. Že 10. oktobra 1869 ga je padlo tri čevlje in sedem palcev, torej nad 1 meter, in potem vsak mesec precej, začinilo je snežilo 23. marca 1870. Vsega skupaj je naletelo 20 čevljev in 5 palcev, torej blizu šest metrov. In zima je trajala do malega pol leta. Sicer so pa pošene zime pri nas ljudje veselili, z živili in drvmi so preskrbljeni, tudi dovolj gorke obleke imajo, ker redijo veliko ovac. V prvi zimi morejo zvoziti les s hribov in iz gozdov, pa smučarji pridejo. Vendar, če je pa premrzlo ali prežušno, sani in smuži ne tečejo rade. Veliko v mrzloti trpi zverjad v hosti. Letos so našli lovec že več srn zmrzjenih. Divje koze so odpornejše, ker lažje hrano dobe. Lansko leto so nas božični prazniki goljufali: ni bilo ne snega ne smučarjev, letos kaže, da bo vsega dovolj, saj je že precej smučarjev pripravljenih. Zakaj pa tudi ne: božične počitnice vabijo na lepe smučarske terene, ki jih je na izbero. Pričakujemo torej zadovoljivih božičnih praznikov.

Osebnosti

— Za strojnega inženjerja je bil diplomiran na univerzi v Brnu g. Viktor Savnik, član akademškega društva Jugoslavija v Brnu. sin veletrgovca g. Ivana Savnika iz Kranja. — Mlademu inženjerju čestitamo!

— Iz finančne službe, za pomožnega knjigovodjo in IX. položajni skupini je napredoval računski pripravnik Emil Lazar.

BUFFET „PRI IVANU“

ALEKSANDROVA CESTA 5 DVORIŠČE nudi za božične praznike po najnižji ceni svoja novo došla prvovrstna vina. — Topla in mrzla jedila na razpolago IVAN SENICA.

Ostale vesti

— Odbor „Katehetskega društva“ s sedežem v Ljubljani je sklenil, da se skliče redni občni zbor dne 8. januarja 1934, t. j. v ponedeljek ob treh popoldne v posvetovalnici Jug. tiskarne. Spored: 1. Poročilo načelnika. 2. Predavanja: a) Kosmos in novi luči. (Dr. Gregorij Pečjak.) b) Kako doseči vzoren red pri dijaški službi božji. (Svetn. A. Azman.) 3. Ogled nekaterih učil. 4. Snov za marijorske katehe. konference v počitnicah. 5. Slučajnosti. Vabi odbor.

— Prof. Josip Plečnik v odboru za zgraditev novega trga v Sarajevu. Mestna občina sarajevska je sprejela predlog tamkajšnje sekcije „Društva inženjerjev in arhitektov“, da se v odbor za zgraditev novega trga v Sarajevu, ki bo nosil ime po kralju Petru, imenuje tudi arhitekt-urbanist. Kakor poročajo hrvatski listi, je občina imenovala v ta odbor našega mojstra prof. Josipa Plečnika.

Nudi se sigurna eksistenca!

Ugledno, več let obstoječe podjetje išče v svrhu izpolnitve svoje organizacije v srezkih in manjših mestih zanesljive, agilne osebe iz srednje-premoženjskih slojev in moralne, kvalificirane, ki bi zastopali njene interese. Delo spada v novinski stroko. Razen agilnosti in točnosti v delu se ne zahteva nobeno strokovno znanje. Prednost imajo bivši trgovci, uradniki, upokojenci, ki so bili v sedanjem bivališču službeno nastavljeni in ki se morejo izključno samo zastopstvu posvetiti. Javijo naj se samo reflektanti, ki razpolagajo z gotovino od 1000 do 2000 Din (napram veličini mesta) in ki imajo obsežno osebno poznavstvo s trgovskimi posredniškimi krogi. Interesenti si morejo že po nekaj mesecih začetnega dela zagotoviti trajno, znatno rento z boljšim prijetnim delom. Obširne ponudbe poslati pod šifro „Rentabilno zastopstvo“ na oglasni zavod JUGOMOSSE, Zagreb, Jelčićev trg 5.

Opozorite svoje znanke na to edinstveno priliko!

— Nagrajena orožnika. Kakor je sporočil komunikat banske uprave v Zagrebu dne 17. t. m., je tretja neznana oseba, ki je sodelovala istega dne pri uboju nekega policijskega agenta in drugega ranila, pobegnila iz Zagreba. To osebo je še istega dne ujela orožniška patrulja v občini Novočice v okraju Velika Gorica. Patruljo sta tvorila orožnika velikogoriške orožniške postaje kaplar Mika Puškarič in pripravnik orožnik Stefan Potočnik. Ujeta oseba je izjavila, da mu je ime Ivan Tomič in da je iz Gospiča ter da 17. t. m. sploh ni bil v Zagrebu ter je pokazal krive dokumente. Vendar pa se orožnika nista dala zavesti njegovim lažnjivim izjavam ter sta ga prišla ter ga odvedla na orožniško postajo. Tam so ugotovili, da je aretirancu ime Peter Poreb. Mijad iz Vele Luke, v korčulanskem okraju ter da je 17. t. m. okoli 7 urobil v Zagrebu nekega policijskega agenta in drugega ranil ter nato takoj pobegnil. Ceneč uspešno in vestno delo te orožniške patrulje, je g. minister notranjih zadev nagradil orožniškega kaplarja Puškariča in pripravnika orožnika Potočnika vsakega z 10.000 Din. Poveljnik savskega orožniškega polka v Zagrebu je včeraj izročil na svečan način nagrajenima orožnikoma to nagrado g. ministra notranjih zadev.

Za puloverje pristna

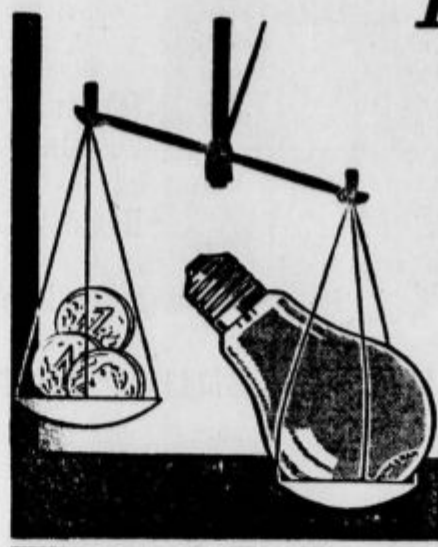
Angleška volna
Toni Lager Ljubljana, Dvorni trg 1

— Noseče matere se morajo skrbno varovati vsakega zaprtja z uporabo naravne „Franz-Josef“ grenčice. Predstoiniki vseučiliških klinik za ženske hvalijo soglasno pristno „Franz-Josef“ vodo, ker se lahko zauživa in se gotovo pojavi v kratkem času odvajajoči učinek brez neprijetnih stranskih pojavov.

Od leta 1813
odličan
bel šifon

Trgovec gleda na denar.

TUNGSRAM

Gledajte torej tudi Vi na znamko,

katere kupite... Mala poraba toka

in velika svetlobna moč — to je eko-

nomična žarnica

— Semenj v Kočevju, ki je določen za dne 31. decembra 1933 se bo po odredbi banske uprave vršil dne 30. decembra 1933.

— Organizacija diplomiranih tehnikov ponovno poziva vse gradbene, strojne in elektrotehniške, da se javijo na naslov: Gradska ul. 8-I, Ljubljana. Za vsako uspešno intervencijo moramo predvsem sedeti za številčno in socialno stanje naših vrst.

— Avtobus na progi Ptuj—Makole—Poljčane dne 25. decembra ne vozi.

— Vsem lovcom in izletnikom kakor tudi vsem domačinom naznanjamo, da bo stara, renomirana gostilna pri Repanšku na Homcu pri Kamniku, z novim letom zopet odprta.

Ogleda'la

in brušene šipe dobite na cene pri MIRKO MIŠKEC, LJUBLJANA VII Medvedova 38, Siska. — Takošnja dobava. — Cene brezkonkurenčne

— Pri lenivosti črev, boleznih na jetrih in žolču, odebelelosti, protinu, kataru v želodcu in črevih, oteklini notranjosti debelega črevesa, obolenju zadnjega črevesa odstranjanja naravna „Franz-Josef“ grenčica naglo vsako zastajanje v organih spodnjega dela telesa in to brez bolečin. Dolgotrajne izkušnje v bolnišnicah dokazujejo, da raba „Franz-Josef“ vode izbornu urejuje delovanje črev.

Celje

Služba božja o Božiču. Na Sveti večer ob 11 v opatijski cerkvi slovesne pete jutranjice, nato ob 12 slovesna polnočnica. Na božič bo ob 9 popoldne v Marijini cerkvi slovesna sveta maša, nato slovesna sveta maša ob pol 11 v opatijski cerkvi, popoldne ob pol 3 v opatijski cerkvi pridiga, darovanje za ubogo in litanije z blagoslovom. Pri kapucinih bo polnočnica ob 1 zjutraj, pri Sv. Jožefu pa ob 12.

Vesele božične praznike in sreče v novo leto svojim cenjenim odjemalcem

ANION FAZARINC - Celje

Smrt stare Celjanke. Včeraj je umrla v celjski javni bolnišnici v 80. letu starosti gospa Oechs Karolina, vdova po tajniku okrajne bolniške blagajne. Pogreb bo na Božič ob 3 popoldne na mestnem pokopališču. N. v. m. p.

Osebnost z magistrata. Občinski tajnik gosp. Vinko Krušič stopi s 1. januarjem 1934 v stalni pokoj.

Cenjenim damam

nudim veliko izbiro crep georgeta in satena, crep de china že od 30 Din naprej. Kolbezen F., Celje, manufakturna trgovina.

Na osnovni soli pri šolskih sestrah je bilo razdeljeno včeraj med siromašne učence 340 m blaga za obleko in perilo, razne drobnarije in peciva ter 28 parov čevljev. Drž. zaščita dece in mladine v Celju je prispevala 3250 Din. Vsem darovalcem se uprava šole najlepše zahvaljuje.

Mestni avtobusni promet. Avtobusi mesta Celja ne vozijo na prodah Celje—Sv. Peter pod Sv. Gorami in Celje—Podsreda. Na ostalih progah avtobusi obratujejo.

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO želi vsem svojim cenj. odjemalcem B. PUSNIK, domača industrija pletenin, Celje, Cankarjeva ulica 4. Vojniki.

Sodnijski izpit je napravil pred izpitno komisijo apelacijskega sodišča v Ljubljani gosp. Josip Fister, sodnijski pripravnik pri okrožnem sodišču v Celju. Cestitamo!

Kamnik

Za dom dobite pristno primorsko žrnino in drugo izvrstno vino po 6 Din pri „Zlati kapljici“ na Vrhopolju.

Trbovlje

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO želim Alberta in Karl Zupanc, delikatesa in špecerija.

Novo mesto

Sven Hedin ne bi šel tako rad — na povabilo kitajske vlade — raziskovat puščavo Gobi, če ne bi imel s seboj PHILIPS radio aparata. Dobi se na male obroke edino pri zastopniku M. WAHTER, URAR, NOVO MESTO.

Kranj

„Prešernova klet“
Anton Kraljič, Kranj

nudi za praznike razne vrste najboljših novodošlih dalmatinskih vin, kot: belo, črno, opolo, prošek, sladko filtrirano, dalje domače vinskoganje in olivno olje, vse last, pridekla in po najnižjih cenah.

Slomškova družba

Zborovanje Slomškove družbe bo, kakor smo že enkrat poročali, dne 27. decembra t. l. v Ljubljani. Spored: Ob pol 9 sv. maša v frančiškanski cerkvi. Ob 9 pričetek zborovanja v unionski beli dvorani, kjer bodo imeli predavanja dr. Josip Jeraj, učitelj. Krista Hafnerjeva in šol. uprav. Pero Horn. Posebnih vabil ne bomo razpošiljali, zato naj člani opozorijo drug drugega na zborovanje. K udeležbi vabimo tudi vse, ki se zanimajo za stremljenja Slomškove družbe.

Koledar

Nedelja, 24. decembra (4. adventna): Adam in Eva; Hermina, devica.
Ponedeljek, 25. decembra: Božič. Rojstvo Gospodovo.
Torek, 26. decembra: Štefan, prvi mučenec; Marin, mučenec.
Sreda, 27. decembra: Janez Evangelist, apostol.

Z vseh stih

doni pesem o uspehih zdravljenja s Pistyansko naravno blatno kompresom „Gama“. Idejno zdravljenje reume, išiasa na domu. Dobi se v vsaki lekarni. Poisnila: Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova ulica 5.

Novi grobovi

† V Ptuj je umrl v starosti 60 let splošno znani in spoštovani g. Anton Brumen, šolski upravitelj v pokopju. Pogreb pokojnika bo v torek, dne 26. t. m. ob pol 16 iz hiše žalosti, Gruberjeva ul. 8 na mestno pokopališče. Blag mu spomin! Žalujemo naše sožalje!

— V Službenem listu kraljevske banske uprave dravske banovine št. 103 od 23. t. m. so objavljene „Predpisi za izvajanje betonskih zgradb“, dalje „Pravilnik o nevarnem zavarovanju učencev“, „Pravila o šolskih postajah“ in „Popravki v uredbi o zaščiti denarnih zavodov, uredbi o zmanjšanju režije gospodarskih podjetij in uredbi o maksimiranju obresti“.

Prsni čaj
„Triglavsko roža“

vseh pljučnih obolenjih, zlasti pri kašlju, nadlubi, katarju, bronhiji, hripju, vnetju sapnika.

Pospešuje tudi presnovo. Pospešeno presnova — krajša proces zdravljenja. „Triglavsko roža“ se dobi v vsaki lekarni samo v originalnih zavetkih po 17 Din. Naročila sprejema „Triglavsko roža“ Ljubljana, poštni predal 3.

Odobr., min. zasov., pol. in nar. zdr. S. 30.542/33

Iskrena
voščila
za
Božič
in
Novo leto

V bodočnost k cilju stopaj,
srečo svojo išči zdaj!
Naprej glej na nova pota,
pa nikar ne glej nazaj!

Publicitas D. D.
Božič 1933 Zagreb - Beograd

Mariborske vesti:

Ulica na prodaj...

Smetanova ulica v zapuščenem mestnem delu je z zgradbo občinskih stanovanjskih hiš zelo pridobila. Iz zapuščenega predmestnega ulice je postala naskraj moderna, lepo urejena cesta, ki bi ob zazidavi južnega cestnega roba imela izgled najlepše mariborske avenije. Občina je v celoti zgradila v Smetanovi ulici 6 hišnih objektov in sicer dve trinadstropni in štiri dvonadstropne hiše v Vrtni ulici pa dve dvonadstropni stavbi. V vseh je 85 moderno in deloma z vso udobnostjo opremljenih stanovanj. Vseh osem stavb je stalo 10.950.944 Din, ter so se zgradile s posojilom, ki se mora amortizirati v 20 letih. V zadnjih letih je občina od tega posojila z celotnim delom odplačala. Ponovno je čutila potrebo, naj jih občina proda kakor smo že javili, je sedaj na drugem redu zopet tak predlog. Svoje stališče smo k temu že pojasnili. Gospodarski strokovnjaki občine pa se pri tem opirajo na dejstvo, da ima občina goslejš s hišami se vedno letno 780.000 Din izgube. Za hiše je imela že dokaj interesov. Strokovnjaki računajo, da bi hiške skuplja za nje okoli 7 milijonov dinarjev. Zgoda, sedanje vso 780.000 Din, ki jih doplačanje občina pri amortizaciji naj bi stavila vsako leto za adaptacijo gradu, Prebitek, ki bi ga dosegla z razliko med izkupičkom ter neamortiziranimi posojili, pa bi naj porabili za zgradbo zlatih

stanovanj. Ker bi ta prebnek po večini strokovnjakov znašal najmanj 1 milijon dinarjev, bi se na ta način lahko zgradili še dve ali tri zgradbi kakor je nova stavba v Metelkovi ulici, v kateri je 32 stanovanj. Na ta način naj bi se občina rešila na en mali kar četrto ekvival. Vrnili bi posojilo, ki jo tačič dobila bi primerne letno dotacijo za obnovitev gradu, sezidala bi nove stanovanjske stavbe in iz nebiha se teh hiš. Stališče, ki ga zavzema javnost k temu načrtu, smo že povdarili. Ponavljamo, da občina ni samo pridobitno, temveč ravno v isti meri tudi socialno podjetje. Mestne hiše v Smetanovi ulici so z novo zvezo Smetanove z Orožnovo ulico veliko pridobile ter prišle takorekoč v neposredno bližino mestnega centra. Čim bo banovina rešila vprašanje hiše, v kateri se nahaja Schmidtorfjeva ustanova, ter dovolila porušenje, se bo iz sedanje pasaje urečila prava cesta. Pri tem je dobila občina zelo ugodno ponudbo od mestnega stavebnika g. Nassimbenija, ki je pripravljen ceno zgraditi sam na lastne stroške, ki mu jih občina v znesljivih obrokih povrne. Ponudbo bo občina gotovo sprejela in se bo ceno s kratkim zgradila. Vrednost mestnih hiš bo s tem gotovo znatno porasla. Zato je tudi iz tega vidika se vprašanje, če bi bila prodaja teh lepih objektov primerna in ugodna.

□ Pri akademski maši jutri na božič ob pol 12 v tukajšnji baziliki Matere Milosti igra priljubljeni orkester glasbenega društva »Danica«, ki izvaja med drugim znameniti Mozartov »Ave Verum«.

□ Novi specialist za zobne in ustne bolezni, tukajšnji zdravnik, dr. Rudolf Kac, je napravil te dni pred državno komisijo v Zagrebu zadevni izpit specialista za navedene bolezni. Cestitamo!

□ Božični trg. Pestro in bujno založen, toda ne tako kakor lansko leto. Vzrok? Zameti... Na slaniarskem trgu okoli 40 vozov. Na perutninskem trgu do 2000 komadov najraznovrstnejše peradi. Tudi ribji trg je nudil možnost izbire: sardele po 16, liguje po 32, ščuke po 15, karpi po 12 Din. Vsega ribjega blaga je bilo za 350 kg.

□ »Snuški profesore. Pod tem nazivom je v »dilecarskem« svetu obče znan D. Černič, ki bo vodil smučarske tečaje na Činžatu, od 26. t. m. dalje!

□ Božičnica bo na Kraljevo. Priredi jo revni deci izobraževalno društvo na Koških.

□ Zavod šolskih sester v Mariboru se v lastnem imenu kakor tudi v imenu revnih otrok, ki so bili pri božičnici obdarovani, prav lepo zahvaljuje vsem mariborskim blagim dobrotnikom, ki so z raznimi in denarnimi prispevki omogočili tudi letos lepo božičnico. — Vsem naj dobri Bog darove tisočkrat povrne in nakloni obilo božičnega veselja in prave sreče.

□ Siretam olajšaj gorje! Za siromašno vdovo s šestoro neprekosljenimi otroci je darovala še neimenovana dobrotnica dinarjev 25, neimenovani dobrotnik 10 Din. Mestno tržno nadzorstvo pa je po nadsvetniku H. Hinterlechnerju darovalo zaplenjenega zajca. Vsem iskreno Bog plačaj!

□ Občinska posojila znašajo z zaključkom tekočega leta 67.540.602,53 Din. Od tega je bilo odplačanih v letu 1933 5.288.750,12 Din, tako da bi ostalo 64.051.872,41 Din. K temu pridejo še nekatera posojila, ki so se najela v teku leta 1933 in sicer pri Državni hipotekarni banki 700.000 Din, pri javni borzi dela brezobrestnih Din 600.000, pri drugih zavodih v vrhu nakupnih stroškov pri nakupu gradu Din 1.770.000, tako da znašajo občinska posojila skupno Din 67.521.872,41 Din. Vse anuitete do zneska Din 280.000 so plačane.

□ Kovačev študent. Mariborčani se že pripravljajo na Silvestrovo večer. Slovensko pevsko društvo »Maribor« je za ta večer pripravilo znano pevskoigro »Kovačev študent«, ki je predelana in bo v novi obliki gotovo vse zadovoljila. Sodeluje godba »Danica«.

□ Ne — Brezposelni izobraženci, ampak »Radnička zajednica« bo postavila na Trgu Svobode veliko božično drevo, pri katerem se bodo nabirali prispevki za brezposelne. Toliko pojasnila k tozadevni novici in predvčerajšnji številki našega lista.

□ Oče radi telesne poškodbe, sin radi umora. Na tukajšnjem okrožnem sodišču sta se vršili včeraj dopoldne dve rapravi, ki sta vzbudili neobičajno pozornost: zagovarjala sta se oče in sin, Martin in Alojz Petek, prvi pred malim, drugi pa pred velikim senatom. Obravnavala pa se je v obeh slučajih žalostna zgodba smrti obeh bratov Lajhov, ki sta bila ustreljena dne 12. oktobra na Petkovem domu v Braclavcih. Brata Lajha sta bila znana ponarejevalca denarja in rogovileža. Prišla sta usodnega dne k Petku, ga prosila, da jima posodi denar in spravi ponarejevalski material. Petek je to odbil, pač pa je pogostil z vinom,

Staremu očetu
proti povapnenju žil —
rogaško slatino.
Stari materi
proti zapeki —
rogaško slatino.
Gospodaru
za dobro prebavo —
rogaško slatino.
Gospodini
za okrepitev —
rogaško slatino.
Stricu
za poslađkanje k vinu —
rogaško slatino.
Hčerki
za zboljšanje krvi —
rogaško slatino.
Sinčku
za okrepitev kosti
in rasti zob —
rogaško slatino.
Če boste vsi redno pili
rogaško slatino,
boste leto osorej
veseli in zdravi
praznovali v življenju
naj srečnejši božič.

katega sta se brata nalezla ter postala nasilna. Napadla sta starega Petka, ki se je branil s koso ter enega bratov resno poškodoval. Zval je še na pomoč sina, ki je že ležal v postelji. Ta je zgrabil nabito karabinko, odjeknila sta dva strela in brata Lajha sta se valjala s prestreljenimi telesi na tleh. Rani sta bili pri obeh smrtni ter sta kmalu izdihnila. Alojzij Petek je bil obsojen radi prekoračenja silobrana na štiri leta strogega zapora, Martin Petek pa je bil oproščen.

□ Posestno gibanje. Posestnik Peter Zupancič iz Lobnice proda Francu Tancerju hišo v Plinarniški ulici 29 za 50.000 Din in posestvo v Lobnici istotako za 50.000 Din. Halbärth Valter, tovarnar, proda Hermini Hecher posestvo v Koških 27, za 90.000 Din. Anton, Franc in Edvard Merčun so prodali Maksu Merčunu hišo v Copovi 21, za 69.100 Din.

□ Nevarna ženska se je približala v neki gostilni v Vetrinjski ulici upokojenemu železničarju Martinu B. ter mu neopaženo izmaknila iz žepa rjavo listnico, v kateri je bilo 212 Din, in razen tega še srebrno žepno uro z verižico.

□ Vsi kupujemo in prodajamo v Grajski starinari, ker tam je najboljšje.

Naša beseda za praznik miru!

Našim zvestim članom, živčim v skromnosti kmečkih domov ali v bornih delavskih kočah, trgovcem, meščanom, obrtnikom, možem izobrazbe, ženam gospodinjam, vsem našim fantom in dekletom, sportnikom, našim sodelavcem in prijateljem po vsej naši domovini - bodi govorena:

Za prvo: Srečen Vam božič in pristne radosti bogat! A srečo kuj, človek, po božji volji si - sam!

Za drugo: Iz zemlje smo naše izšli, iz naših potreb in naših stremljenj. Ljubezen do naših ogroženih domov, do človeka našega, stoterim nezgodam in neprilikam izpostavljenega, nam je mati.

Za tretje in zadnje: V nas je volja poštena, da Vam pomagamo. - V nas je odločnost neupogljiva, da Vas zaščitimo. - V nas je ljubezen, ki nas sili v dobro za Vas!

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani.

Gospodarstvo

Zaposlenost v novembru 1933

Slabo vreme je zaposlenost delavstva v novembru precej oviralo. Prirast članstva OUZD napram lanskemu letu je znašal samo 489 napram prirastku 807 v oktobru. Tudi sezija je v novembru že precej popustila. Od oktobra je padlo članstvo OUZD za 863.

Največji absolutni prirast izkazuje tekstilna industrija in sicer +2260 zaposlenecv. Njej sledi »gradnja železnic, cest in vodnih zgradb« z absolutnim prirastkom +807 zaposlenecv. Razveselivo je dejstvo, da se je začela naša lesna industrija popravljati. Letni prirast »gozdno-žagarske industrije« znaša +301.

Največji absolutni letni padec izkazuje stavbarstvo. »Gradnje nad zemljo« so padle zadnje leto za 1525 zavarovancev. Trgovina izkazuje padec —793 zavarovancev, tu je zapopadeno tudi prestopanje trgovskih nameščenecv k »Trgovskemu in bolniškemu podpornemu društvu« v Ljubljani. Zanimiva je ugotovitev, da je »industrija za predelovanje lesa in rezbarstva« padla od novembra 1932 za 649 zavarovanih delavcev, dočim je »gozdno-žagarska industrija« v tem času napredovala za +301, kakor je zgoraj omenjeno. Ta pojav nekoliko spominja na razmerje med oblačilno in tekstilno industrijo.

Podrobnejši konjunkturi in seziški razvoji posameznih naših industrij kaže sledeča tabela prva številka pomeni povprečno število zavarovanih delavcev v novembru 1933, druga pa prirast »+«, oziroma padec »—« od oktobra 1933):

Rudarstvo	7	+	5
Gradnja žel., cest, vod, zgradb	3136	+	5
Občinski obrati	1390	+	22
Tekstilna industrija	11676	+	342
Poljedelstvo	635	+	11
Den. in zav. zavodi, sam. pisarne	561	+	11
Industrija tobaka	961	—	1
Industrija papirja	1888	—	2
Gradnja prevoznih sredstev	291	—	8
Industrija kože in gume	1593	—	26
Gozdno-žagarska industrija	6288	—	114
Industrija hrane in pijače	3655	+	38
Hišna služina	8300	+	140
Grafična industrija	1116	—	10
Industrija kamenja in zemlje	3244	—	383
Kemična industrija	1614	+	35
Kovinska industrija	6254	+	42
Gostilne, kavarne in krčme	2810	—	9
Gledališča, svob. poklici, razno	1134	+	15
Oblačilna industrija in čiščenje	4333	+	162
Higiiena	1612	—	56
Zasebna prometna podjetja	833	+	13
Pred. kože in njenih surogatov	3252	+	124
Javni promet	566	+	10
Ind. za predelovanje lesa, rezb.	3450	—	51
Centrale za proizvajanje sile in preskrbo z vodo	520	+	4
Trgovina	3394	—	29
Gradnje nad zemljo	3364	—	1153
Skupaj	77877	—	863

Koncentracija v jugoslovanskem zavarovalstvu

FUZIJA ZAVAROVALNIH DRUŽB »VARDAR«, »HERCEG-BOSNA« IN »TRIGLAVA«.

Izvedeli smo, da so se vršili dne 16. t. m. občni zbori zavarovalnih družb »Herceg-Bosne«, »Triglava« in »Vardar-ja« ter je bila na njih soglasno sklenjena fuzija imenovanih družb, ki bodo svoje bodoče poslovanje nadaljevale pod skupnim imenom »Zedinjena zavarovalna delniška družba Vardar—Herceg-Bosna—Triglav«.

Pozdravljamo v interesu ojačenja domačega zavarovalstva, kakor tudi racionalizacije v našem gospodarstvu la uspešen zaključek pogajanj, ki so se delj časa vodila med temi družbami v cilju skupnega delovanja. To vest o skupnem delovanju teh znanih domačih družb bodo zavarovanci sprejeli z velikim zadovoljstvom. Vprašanje racionalizacije poslovanja nima morda v nobenem gospodarskem področju tako velike važnosti, kot ravno v zavarovalnem poslovanju. Radi skupnega vodstva poslovanja so doseženi mnogi prihranki, ki gredo v prvi vrsti v korist zavarovancev. Ne glede na možnost cenene uprave pri razširjenem poslovanju, je treba uvaževati tudi to, da je vsaka od treh sedaj zedinjenih družb radi zaslombe na glavno oporišče svoje organizacije, imela tudi različen uspeh v posameznih krajih. Dočim ima »Vardar« glavni posel v Vardarski, Savski in v Dravski banovini, a »Herceg-Bosna« je najbolje vpeljana v Dunavski in Vrbaski banovini, ima »Triglav« svoj glavni posel v Primorski, Moravski in Zetski banovini.

Z zedinjenjem teh treh družb je doseženo, da se poslovanje družb enakomerno razširi na celi teritorij naše države, a radi razširjenega poslovanja so riziki idealno porazdeljeni ter je omogočeno družbi, da postane v večji meri neodvisna od pozavarovateljev in da vodi svojo samostojno poslovno politiko. Radi združene glavnice in rezerv je omogočena stvarba znatnih jamstvenih sredstev, a ena sama uprava omogoča tudi najpovoljnejše in najzanesljivejše obrestovanje. Zavod ima štiri moderne palače v Beogradu, Zagrebu in v Novem Sadu v vrednosti Din 15.000.000. Zavarovalni kapital v življenjskih zavarovanjih presega znesek Din 200.000.000, dočim lastna jamstvena sredstva (rezervni fond in druge rezerve) dosega jo vsoto Din 80.000.000. Letni prihodni na premijah, ki jih družba prejema v direktnem poslu, presega jo v življenjskih zavarovanjih znesek Din 10.000.000, a v elementarnem poslu Din 30.000.000, k čemur je prištet še znaten prihod na premijah iz deležev

na pozavarovalnih pogodbah v inozemstvu. Po svojem razčlenjenem obsegu poslovanja ter znatnimi sredstvi se prišteva »Zedinjena zavarovalna delniška družba« med največje in najmočnejše domače zavarovalne zavode in nudi z ozirom na svojo finančno moč, kakor tudi radi svojega močnega ozadja pri svojih velikih pozavarovateljih, največje jamstvo za dalini uspešni razvoj, tako da moremo smatrati to fuzijo v vsakem pogledu za zelo uspešno in zelo koristno celokupnemu narodnemu gospodarstvu. 15057

Plenarna seja Zbornice za TOI

V torek 25. decembra se bodo vršile v Zbornici za TOI v Ljubljani seje odsekov, ki bodo razpravljali o vseh aktualnih vprašanjih, ki jih bo obravnavala zbornična plenarna seja, ki se bo vršila v četrtek, 28. decembra. Dnevni red te plenarne seje je naslednji:

1. Naznanila predsedstva. — 2. Poročilo o delovanju zbornice v dobi od zadnje plenarne seje. — 3. Zbornični proračun za leto 1934. — 4. Zbornični poslovnik. — 5. Službena pragmatika in Pokojniški pravilnik zborničnih nameščenecv. — 6. Pravilnik za zbornično razsodišče. — 7. Pravilnik za povračilo potnih stroškov zborničnih svetnikov. — 8. Zbornične takse. — 9. Predlog za izpolnitev zakona o zborničnih dokladah. — 10. Predlog za izpremembo zborničnega statuta. — 11. Samostojni predlogi zborničnih odsekov in svetnikov.

Borza

Dne 23. decembra.

Denar

Promet na ljubljanski borzi je bil ta teden nekoliko manjši in je znašal 1879 milj. Din v primeri z 2018, 1948, 1414 in 1934 milj. Din v prejšnjih tednih. Največ prometa je bilo v šilingih in dinarjih.

Curih. Pariz 20.27. London 16.915, New York 331.25, Bruselj 71.90, Milan 27.15, Madrid 42.40, Amsterdam 207.85, Berlin 123.425, Dunaj 72.85 (priv. 58.15), Stockholm 87.20, Oslo 84.95, Kopenhagen 75.50, Praga 15.37, Varšava 58, Atene 2.95, Carigrad 2.45, Bukarešta 3.05.

Hmelj

Zatec (CSR), 21. decembra. Na deželi je bilo zabeleženo živahnije nakupovanje (večinoma za krite). Cene so ostale v glavnem neizpremenjene od 1500—2050 Kč.

Zastonj!

Luksus za vse!

Ta nadvse elegantna, luksuzna škatljica za Pyramidon iz odlične snovi, bode najlepši okrasni predmet Vaše torbice!

Ko kupite oмот Pyramidona po 20 tablet, prejmete popolnoma zastonj luksuzno škatljico v okusnem kartonu v dar.

Pyramidon: svetovnoznana tableta proti vsem bolečinam in posebno proti težkočam pri menstruaciji.

Pyramidon

TABLETE

V. z. »JUGEFA« k. d., Zagreb, Gajeva 32. Oglas je registr. pod S. Br. 19831 od 4. XI 1933.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Nedelja, 24. dec.: 8.15 Poročila. 8.30 Gimnastika (Pustišek Ivko). 9.00 Versko predavanje (ravatelj Jagodic). 9.30 Prenos cerkvene gl. iz franč. cerkve. 10.00 Zavarovanje starih in onemoglih delavcev (R. Smersu). 10.30 Pevski koncert gđe. Zupanove in g. Banovca s spremljevanjem Radio orkestra. 11.30 Slovenska glasba, izvaja Radio orkester. 12.00 Čas, božične pesmi, zvonovi in orglje v reproducirani glasbi. 16.00 Higijena kmetskega doma (ga. Grumova). 16.30 Oktet »Ljubljanskega Zvonca poje staroslovenske narodne božične pesmi. 17.15 Plošče. 18.00 Prenos zvonjenja iz cerkve Sv. Petra. 18.15 Božični otroški govor (Manca Komanova). 18.40 Radio orkester izvaja božično glasbo. 20.00 Božični govor (dr. Janko Tavces). 20.30 Versko predavanje (g. Jagodic). 21.00 Prenos zvonjenja iz Betlehema. 21.15 Božične pesmi poje mešan zbor. 22.00 Recitacije (dr. Magajna). 22.30 Citre solo (g. Mezgitols). 23.00 Reproducirana božična glasba. 24.00 Prenos polnočnice iz cerkve sv. Petra.

Ponedeljek, 25. decembra: 8.15 Poročila. 8.30 Orgelski koncert g. Arnič. 9.00 Religiozna glasba na ploščah. 9.30 Prenos iz razstave kanarčkov-rrvivcev (licej). 10.00 Prenos iz stolnice. 11.00 Radio orkester. 12.00 Čas, godba na pihala, operni zbori v reproducirani glasbi. 16.00 Božične pesmi p.o.e g. Marjan Rus. 16.30 Čajkovski VI (na ploščah). 17.15 Duet citrašev Ahačič. 20.00 Vioolinjski koncert g. Mirka Honerleina. 20.30 Vokalni koncert gospe

Zlate Gjurgjenac-Gavella. 21.15 Radio orkester. 22. Radio-jazz.

Torek, 26. decembra: 7.45 O negovanju gozdov (inž. Tavčar Karel). 8.30 Reproducirana glasba. 9.00 Predavanje društva Šola in dom: Beseda o šolstvu (dr. Lončar). 9.30 Prenos cerkvene glasbe iz franciškanske cerkve. 10.00 Prenos z razstave kanarčkov-rrvivcev (licej). 10.30 Vokalni koncert g. Betteta s spremljevanjem Radio orkestra. 11.15 Slovenska glasba, izvaja Radio orkester. 12.00 Čas. Tla so namazana, polka ukazana (reproducirani stari in novi pesmi). 15.00 Prenos iz ljubljanske opere: »Pri belem konjčku«. 20.00 Slovenski plesi (Dvo-fakl), prenos iz Prage. 21.45 Čas, poročila. 22.00 Naši kvarteti in okteti pojejo na ploščah. 22.30 Angleške plošče.

Drugi programi

Ponedeljek 25. decembra:

Beograd: 17.00 Božične melodije na citrah. 19.30 Preludij. 20.00 Opera »Faust« (Gounod) na ploščah. — Dunaj: 10.00 Koncert zbora dunajskih dečkov. 11.00 Orkestralni koncert. 15.30 Koncert pihalnega orkestra. 19.00 Vokalni koncert. 20.00 Opereta »Vesela vojna«, Strauss — Beromünster: 20.00 Zborovski koncert: Božične pesmi — Budimpešta: 12.45 Koncert opernega orkestra. 17.40 Koncert cerkvenih pevskih zborov. 20.30 Opereta »Knežinja čar-daša«, Kalman — London: 20.45 Koncert vojaške godbe — München: 12.00 Orkestralni koncert. 16.00 Koncert duhovne glasbe. 20.00 Opera »Božična vila« (Pfitzer) — Praga: 12.15 Koncert vojaške godbe. 19.30 Opera »Čarobni strelec«, Weber — Rim: 20.40 Laha glasba. 21.45 Koncertni večer — Varšava: 17.00 Poljuden orkestralni koncert. 21.15 Klavirski koncert.

TRIOIRON

Radio cev,
ki ustvarja čudeže

Zahtevajte v vsaki boljši radio-trgovini novi
cenik Xi-33 s praktično tabelo primerjave in karakteristik

Glavni zastopnik za Jugoslavijo:

F. L. ROSENFELD

Beograd. Topličin venac 7

ZAHTEVAJTE POVSOD PLETENINE »EF-KO«

PLETILNA INDUSTRIJA
MODNA KONFEKCIJA PLETENIN

F. KOŠ, LJUBLJANA

ŽIDOVSKA ULICA 5

VELIKA ZALOGA VSAKOVRSNIH PLETENIN
KOLEKCIJA ELEGANTNIH MODNIH NOVOSTI
APARTNI KROJ — OKUSNI BARVNI DESENI

EN GROS EN DETAIL

SOLIDNE CENE

ODLIČNE KAKOVOSTI

Aleksandra Kahmanova:

Dijaštvo, ljubezen,
Čeka in smrt

15. novembra 1918.

Pri predavanjih se je že parkrat pripetilo, da je kak profesor od lakote pal v nezavest. Učenjaki pač niso ustvarjeni za praktično življenje. Zdej je mogoče živeti le, če si kdo zna živila preskrbeti. Samo našemu docentu se godi razmeroma dobro. Jekaterina Pavlova si prizadeva na vso moč, da čim več ulovi zanj. V najbolj oddaljenih vaseh zamenjava svoje stvari, da dobi za eno kosilo.

18. novembra 1918.

Dijakinja Valja Rogožnikova je danes pri predavanju poleg mene omedlela. Ko se je zdrnila, je povedala, da že skoraj štiri dni niso ničesar jedli.

19. novembra 1918.

Na vsenčilšču ne kurijo. Dijaki in dijakinje sede v kožuhih, rokavicah in valenkah (čevlji iz klobučevine). Kljub temu skoraj nihče ne izostaja od predavanj. V naših časih študirati je pač junaštvo, ki mu ni enakega.

20. novembra 1918.

Danes so nam prinesli v knjižnico vprašalne pole. Med mnogimi vprašanji je tudi: H kateri stranki pripadate? Kdor zapiše drugo kot komunistično, ga takoj aretirajo. V pisarni, kjer služi moja sestra, je nekdo navedel: k socialno demo-

kratični. Brez odloga so ga zaprli in od tedaj ni bilo nič več slišati o njem. Običajno je, da pišejo: ne pripadam nobeni stranki, simpatiziram s komunistično. Na vprašanje: Zakaj? pišejo: Ker vodi ljudstvo do blagostanja. Tako dobe komunisti črno na belom, da njihovo stranko odobravajo, v resnici pa vsak preklinja ta režim, razen »partijskih« samih, ki večinoma žive sijajno in veselo.

21. novembra 1918.

Ne moremo si več misliti, da je mogoče spati razpravljen, govoriti drugače nego šepetaje, živeti vsaj trenotek brez strahu, da bi te ustrelili.

Ali so res na svetu še ljudje, ki jedo bel kruh in sladkor, pravi, pristni sladkor?

22. novembra 1918.

Predvčerajšnjim ponoči so zaprli železniškega uradnika Andrejeva. Najprej je bila pet ur hišna preiskava; potem se je izkazalo, da je pomota, da velja inženjerju Andrejevu. Ko ga pa kljub temu niso izpustili in je ubogi železničar protestiral, so mu odgovorili:

»Pa saj je eno in isto, železničar ali inženjer! Saj vas bi itak v prihodnjih dneh aretirali!«

Včeraj so že oba ustrelili, železničarja in inženjerja.

Grozno zlodejstvo je, da svojeve večinoma ne obveščajo točno. Danes pravijo, da je bil ujetnik prepeljan v to mesto, jutri v drugo. Dokler se končno ne izve, da že davno ni več živ, da so ga, kakor se pravi, »odnesle«.

23. novembra 1918.

Danes sem srečala na ulici mojo drago učiteljico matematike Juljo Mihajlovno Zdravomislavo. Kar ustrašila sem se je; bila je videti najmanj deset let starejša. Aretirali so jo, zaprli, topli in ji skoraj vse lase popullili. Ko jo je nekaj mladih čekistov posililo, so jo odvedli v mestni gozd, kjer je ležalo vse polno ustreljencev, ukazali so ji, naj poklekne, zavezali ji oči in nanjo ustrelili salvo. Bila je pa slepa salva in ko se je uboga Julja Mihajlovna zopet zavedla, ji je dejal čekist Tanov porogljivo:

»Tako, to je bila kazen za to, ker ste moji hčeri dali »eno« v izpričevalu!«

Mislil se peljati v Moskvo in se pritožiti; svetovala sem ji pa, naj tega ne stori, dā, naj nikomur ne govori o svoji nameri. Zakaj če pride Tanovu kaj na uho, bo že poskrbel, da ne dospe do Moskve.

30. novembra 1918.

Vendar enkrat pismo od Vadima. Dolgo, žalostno pismo. Čuti se osamljenega in zapuščenega in se boji bodočnosti. Prvič v življenju. Pismo me je strilo. Ko bi bil le že zopet pri meni!

1. decembra 1918.

Dijak v knjižnici, ki mi je tako ginjaivo razodel ljubezen, je obolel za pegastim legarjem. Je v bolnišnici. Njegovi starši, star osemdesetleten duhovnik in njegova dosti mlajša žena, sta čisto zapuščena. Zupljani ne dajo za cerkev skoraj nič, ker sami nič nimajo; sicer so se dogovorili, da

jima bodo izmenoma prinašali kosilo, pa dostikrat ne drže obljube, in tako starčka dobesedno od gladi umirata. Danes sem šla k njima, zakurila peč in jima prinesla malo jesti. Obljubila sem, da pridem vsak dan.

3. decembra 1918.

V vasi se mi je posrečilo dobiti odojka. Radi tega vlada veliko veselje, tako domu venar imeli božičnega prasička.

5. decembra 1918.

»Belic« so, pravijo, že čisto blizu. Da je res, beremo komisarjem, ki pri nas stanujejo, z obrazov.

6. decembra 1918.

Silno hrepenim po Vadimu. Menim, da ga nisem znala prav ljubiti. Ko bi bil zdaj tu, bi bilo vse dobro. Kje neka je, bog mi ga čuvaj! — — —

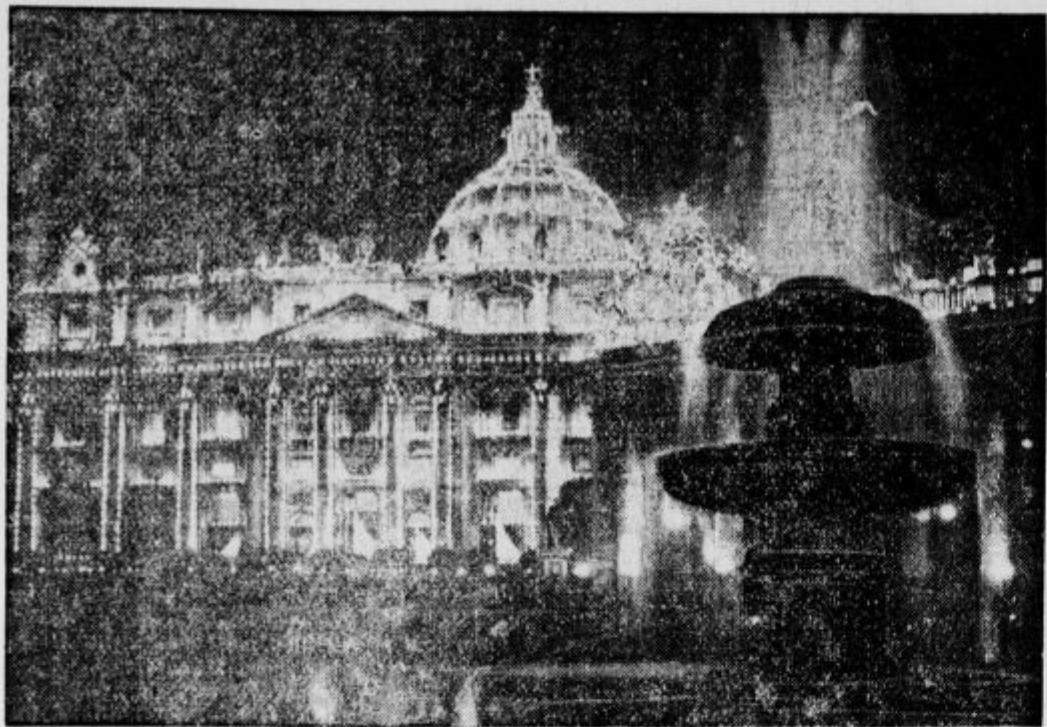
7. decembra 1918.

Zdej smemo biti samo do osmih zvečer na ulici. Služkinja našega inženjerja je predvčerajšnjim nekaj minut po osmih stekla čez ulico k svoji prijateljici. Zaprli so jo in doslej nismo nič slišali o njej.

10. decembra 1918.

V kuhinji sedita pri mizi Gorbunov in dijak. Katusjev, oba mečeta kvarte na mizo in bi rada zvedela, kdo bo zmagal, Bel ali Rdeči. Vsekakor bo odgovor enemu izmed njih neprijeten, zakaj dijak pričakuje Belih hrepenečo.

(Dalje.)

Cerkev sv. Petra v Rimu bo za božič tako razsvetljena.

Revni in bogati Indijci bratje v Kristusu

Tudi pri evropskih katoličanih slišimo večkrat, da pristopajo onstran Sueškega kanala h katoliški veri samo najubožnejši med ubogimi. To je sedaj zavrnil »Katoliški laični koledar«, ki ga je izdal v mestu Mangalore C. I. Varkey.

Res je sicer, da ima Indija mnogo revnih katoličanov, toda tudi srednji stan in celo takozvani dobro situirani tvorijo precejšen kontingent indijskih katoličanov. To vidimo najbolje iz statističnih podatkov v omenjenem koledarju, po katerih se nahajajo v 1500 gospodarskih podjetjih katoličani na vodilnih mestih. Od teh je 150 bank in zavarovalnih družb in 1350 ostalih podjetij. Med temi so najvažnejša: 42 tiskarn, 223 trgovin, 41 hotelov in restavracij, 31 mlinov za riž itd.

V drugih poklicih in javnih nameštenskih razmerjih je 5275 katoličanov: 383 svetnih učiteljev, 354 zdravnikov, 275 odvetnikov, 65 stavbnih podjetnikov, 63 inženjerjev, 37 zobnih zdravnikov, 34 časnika, 8 arhitektov itd. Od 2187 državnih uradnikov jih je 95 v cesarskem tajništvu v glavnem mestu New Delhi, 694 jih je uslužbenih pri železnicah.

En indijski katoličan je član državnega sveta, eden pa zakonodajnega sveta.

C. I. Varkey je sestavil seznam 681 družtev, ki jih lahko označimo za nosilce Katoliške akcije.

Mnogo teh bratovčin in društev je v tesni zvezanosti z župnijskim življenjem, druga društva in organizacije pa zaslužijo večjo pozornost. Tako je v službi socialnega skrbišva 44 Vincencijevih konferenc in 27 drugih združenj. Od prosvetnih ustanov je omeniti 83 knjižnic in čitalnic, 40 organizacij z manjšimi knjižnicami, 27 zabavnih in študijskih krožkov, 40 dijaških organizacij in 18 učiteljskih društev. Kljub temu, da mogoče ta ali ona od teh odganiacij ne razvija živahne delavnosti, vendar te številke vseeno dokazujejo, da je Katoliška akcija v Indiji močna in životvorna sila.

Nadškof Kierkels je napisal »Katoliškemu laičnemu koledarju« prirčen uvod, kjer pravi: »Ta knjiga nas nekako spominja na upravičeni Tertulianov ponos, ko je povsod našel svoje brate v veri Kristusovi: v mestih in vaseh, v mestnih zastopstvih in posvetovavnicah, v vojski in v upravi, v palačah in na sodiščih, vse povsod, samo ne v poganskih templjih.«

V resnici lahko primerjamo katoliško Cerkev v sedanji Indiji s Cerkvijo tretjega stoletja v rimskem cesarstvu: katoličani, po številu sicer maloštevilni, so bili prežeti od svetega navdušenja in dejavnosti, kar je bila osnova poznejših uspehov.

(Fides.)

Sin eskimske matere — Knud Rasmussen — evropski znanstvenik Grönlandije — umrl

Iz Kodanja (Kopenhagen) poročajo, da je 21. t. m. umrl Knud Rasmussen, star še le 54 let. Rasmussen je bil slaven polarni raziskovalec, ki je bil za svoja dela imenovan za člana danske akademije in častnega doktorja kodanske univerze.

Z Rasmussenom je umrl neutrudljiv raziskovalec severnolečajnih krajev, ki je njegovo ime za vedno zvezano z ledeniki Groenlandije in ledenim morjem. Bil je med najbolj učenimi polarnimi znanstveniki, zraven pa mož neustrašnega poguma. V tem oziru mu je bil med polarnimi junaki enak le eden, tragično pogrešan Norvežan Amundsen.

Že od rojstva mu je bilo takorekoč usojeno, da bo blodil po ledenih poljih okrog severnega tečaja. Saj je bil rojen v Jakobshavnu v severni Groenlandiji. Njegov oče je bil Danec, ki pa je dobro znal groenlandski jezik in tudi spisal slovnico groenlandskega jezika. V Groenlandiji se je Rasmussenov oče poročil z domačinko, mlado eskimsko deklico, ki je postala mati slavnega danskega moža. Po svoji materi je mladi Rasmussen podedoval veliko ljubezen do Eskimov ter je vse življenje nekako po strani gledal takozvano evropsko kulturo.

Ko je bil Rasmussen komaj 23 let star, se je že udeležil prve polarne ekspedicije na sever. Dve leti kasneje se je udeležil nove ekspedicije v severno Groenlandijo, odkoder je prinesel mnogo znanstvenega gradiva. Tretjo ekspedicijo pa je vodil že sam ter jo je čisto po svoje organiziral.

Ustanovil je najprvo stalno postajo, s katere je lahko potoval po severu. To postajo, ki je bila zelo dobro oskrbljena, je imenoval »Tule«, kakor so stari narodi imenovali severno mejo sveta. Ta postaja je pozneje postala važna trgovska postojanka za Eskime. Odtod je l. 1912 Rasmussen popeljal svojo prvo ekspedicijo v severni led. Pozneje je priredil še več ekspedicij, a še le peti je Rasmussen pridobil svetovno slavo. To je pa zaslužil tako le:

Komaj je minilo nekaj tednov, kar je Rasmussen zapustil svojo postajo »Tule«, je izginil, kakor bi ga požrl severni ledeniki. Minevali so meseci, minilo je leto, a o njem ni bilo več glasu. Vsi so bili že prepričani, da je Rasmussen zažela usoda Andreja in drugih polarnih junakov, ki so izginili na ledenih poljih tečaja. Petnajst mesecev je že minilo, ko se je Rasmussen zopet pokazal. Na saneh je prepotoval tako dolgo pot, kakršne pred njim in ne za njim doslej še nihče ni prepotoval. S seboj je prinesel bogatega znanstvenega gradiva. Njegova pot s pasjo vprego po tečajnih pokrajinah je največja v zgodovini.

Kakor rečeno, je bila Rasmussenova mati Eskimka. Njen sin je hotel najti pradomovino tega zanimivega severnega naroda. Domneval je, da vsi eskimski narodi izvirajo od prastarega plemena, ki se je iz skrajne severne Azije razširilo najbrž v severno Ameriko, Groenlandijo in tečajsko otočje. Jezikovna, arheološka in narodopisna dognanja so dognala, da je Rasmussen prav domneval.

Leta 1927 je Rasmussen pripravil novo ekspedicijo. Ko se je poleti leta 1932 vrnil na Dansko, je prinesel seboj dragoceno ugotovitev, da se vsa Groenlandska celina pomika proti zahodu. To premikanje je natančno zmeril in ugotovil, da se vsa dežela vsako leto za 20 metrov premakne. Svoja dognanja je popisal v danskem in angleškem jeziku ter tudi v jeziku, ki ga je govorila njegova mati Eskimka — v eskimščini.

★

Devetindajset otrok

Na dunajski vseučiliški kliniki je 45 letna žena kočijaža Urmanna porodila svoje 29. dete. Od njenih 29 otrok je bilo 23 dečkov in 6 deklic. Šestnajst jih še živi, med njimi 12 dečkov in 4 deklice. Žena se rojstnih dni svojih otrok ne more točno spomniti, ker jih zameša. Saj tudi ni čudno. Značilno je, da ta družina živi v velikem pomankanju in da je bila mati z otroki vred večkrat lačna ko sita.

Dvanajst rudarjev mrtvih

V rudniku Cranen pri Johannesburgu v južni Afriki je v torek ubilo 12 rudarjev, med njimi dva Evropejca. Na plošči, ki je visela nad globokim rovom, je delalo 13 rudarjev. Naenkrat se je plošča odtrgala in padla 1100 m globoko na dno rova. Enemu delavcu se je zadnji hip posrečilo prijeti se za tanko cev. Celo pol ure je revež visel na tanki cevi nad strašnim prepadom, predno so ga rešili. Drugih dvanajst pa je bilo seveda takoj mrtvih.

300 ljudi ubil vihar

V okolici Madrasa (Indija) je divjal pretekle dni strašen vihar, ki je ubil 300 ljudi. Podrl je mnogo človeških bivališč, tako da je na tisoče takih, ki jim je vihar vzel streho. Tudi univerzo Anamac v Čidambaramu je vihar podrł.

Prvo polarno zdravilišče:

Ob severnem tečaju je zdravje doma

Ugotovitve ruske
polarne ekspedicije

Zanimiva dognanja je prinesla domov ruska polarna ekspedicija, ki je prezimila ob severnem tečaju:

Vsa leta, kar je ruska ekspedicija delovala ob severnem tečaju, niso imeli nobene bolezni, kakršne so navadno v severnih krajih. Če je kdaj kdo zbolel, je bila bolezen silno lahka.

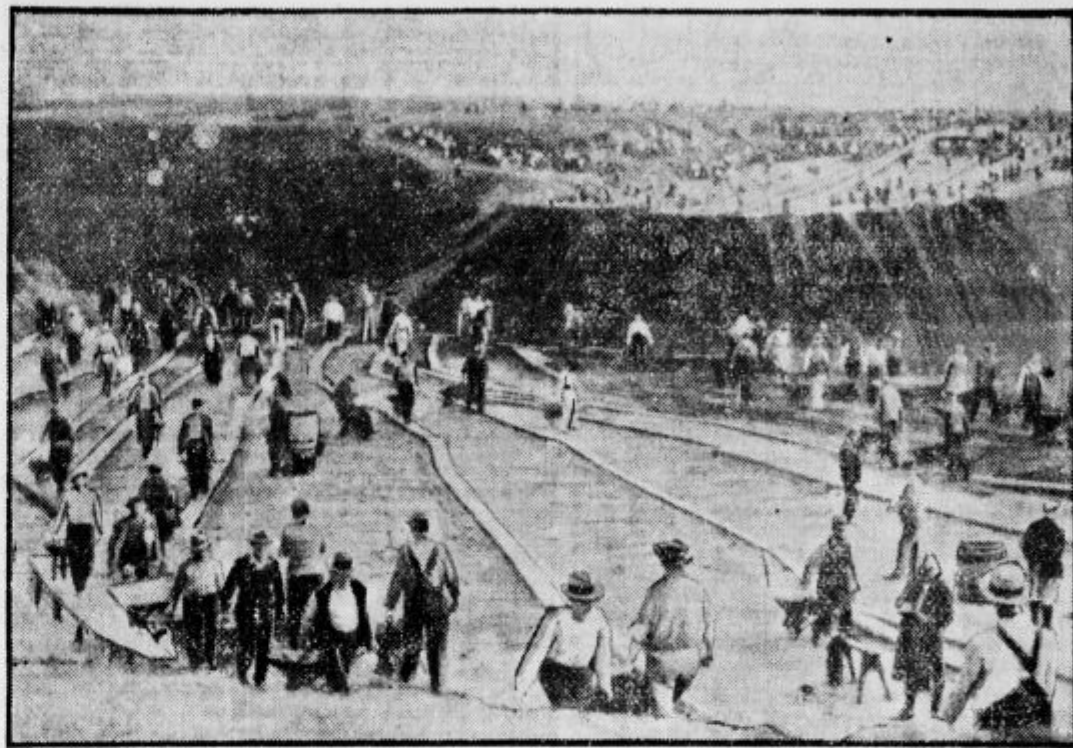
Kirurg Kegan, ki je prezimil na Spitzbergih, povdarja, da so se vse poškodbe, prelomi kosti itd., zelo lahko zdravile. Večkrat so se ozdravile celo poškodbe, zaradi katerih bi v navadnih razmerah najbrž bilo treba poškodovani ud odrezati.

Vsi, ki so prezimili v polarnih krajih, soglasno pripovedujejo, da je ves čas bilo mnogo manj prehlajen kakor pa v toplejših krajih. Poveljnik in starejši ladijski zdravnik ruskega ledolomca »Krasina« odločno izjavljata, da od prehlada na ladji

ves čas ni bilo ne nahoda, ne bronhitisa, ne pljučnice ne kake druge take bolezni.

Če so pri 50°C mraza prenočevali v snegu in pod milim nebom, to navadno nikomur ni škodovalo. Celo takim ni škodovalo, ki so prvič bivali v tečajskih krajih. To vse dokazuje, da tečajski mraz, čeprav je silno hud in dolgotrajen, človeškemu zdravju ne škoduje.

Vsekakor je vzrok temu ta, da ima sončna svetloba onstran polarnega kroga več ultravioletnih žarkov kakor pa v širinah, ki so bolj gorke. Zaradi tega razmišljajo sedaj ruski znanstveniki, ali bi ne bilo dobro, ko bi onstran polarnega kroga napravili kako zdravilišče. Že junija meseca prihodnjega leta pojde zaradi tega v polarno okoliščino zdravstvena ekspedicija, da poišče mesto za novo polarno zdravilišče sveta.

Blizu San Franciska v Kaliforniji grade novo veliko cesto, pri kateri je zaposlenih 35.000 delavcev. Ker imajo Združene države toliko brezposelnih, je vlada izdelala program za javna dela, pri katerih bodo porabljali čim manj strojev, pa tem več rok.

Uganka morskega svetilnika

Tragedija pred 33 leti — le dni pojasnjena?

Nekako o božiču l. 1900 se je na severnozahodni obali Škotske, torej pred 33 leti, zgodila skrivnostna tragedija. Nekega večera so se ribiči s svojimi čolni vračali proti domu. Vozili so mimo svetilnika, ki je šele pred nekaj meseci bil zgrajen. In so opazili, da tega večera svetilnik ne svetli. Tiho in mrtvo je stal svetilnik, ki naj bi ribičem in ladjam kazal pot proti domu. Začuden ribiči so zmajevali z glavami in se čudili, saj so vse tri čuvaje v svetilniku poznali za zanesljive in vestne može.

Ko luč tudi drugi večer zopet ni zagorela, so začeli sumiti, da se je nekaj zgodilo. Parni čoln je odplul na otok, kjer je stal svetilnik. Otok je bil miren in tih, čuvaje pa od nikoder ni bilo na spregled. Policaji so zlezli v stolp in ga preiskali do vrha. Vse je bilo pripravljeno, da bi se svetilnik prižgal, in vse v redu, a žive duše nikjer. Celo njihova obleka je visela na steni, le z oljem prepojene obleke, kakršno nosijo mornarji ob viharjih dneh, ni bilo...

Zaman so iskali pogrešanih čuvajev. Najmanjšega sledu ni bilo za njimi. Nihče ni vedel, ali se je zgodil zločin, ali nesreča, ali pa so čuvaji sami kam odšli. Toda možje so bili preveč vestni, da bi bili kaj takega storili. Torej zločin ali nesreča pri izvrševanju dolžnosti? To je bila uganka, ki še do danes ni rešena.

Pred kratkim pa so ljudje blizu tistega svetilnika nekega dne opazili, da se je prav tam morje naenkrat strahovito dvignilo, da je nastal orjaški val ki je zgrmel na svetilnikov otok in se potem odtekel nazaj v morje. Ves otok je bil preplavljen. To se je zgodilo večkrat zaporedom. Tudi ta prikazen je bila uganka. Učenjaki mislijo, da je na morskem dnu kak vulkan, ki je povzročil te stranske valove. Morda je ta val tudi pred 33 leti osorej povzročil tako velik val, ki se je zgrnil na otok. Morda so tedaj čuvaji ravno stali pred svetilnikom, ko jih je zagrabil val in požrl. Kdo ve? Ta uganka bo ostala nerešena.

Slučaj ali božja milost

V župniji Piargy v nemškem ozemlju Kremnicah na Češkem, je umrl ondotni dekan Alexander Buocz, ki je že od leta 1904 tam pasel duše. Ob njegovi smrti se je to zgodilo:

Njegov nekdanji kaplan je bil sedanji župnik Bauer, ki župnikuje v nemški fari Schmiedshau. Nekega dne se je moral odpeljati v Banjsko Bistrico k škofu. Zgodaj zjutraj se je odpeljal od doma. Ko se je vozil z vlakom, ga je naenkrat prijel, da bi v Piargy izstopil in obiskal tamkajšnjega svojega nekdanjega župnika in dekana. S prihodnjim vlakom se je hotel odpeljati naprej.

To je bilo sicer zelo neprijetno, a misel je bila tako silna, da je res izstopil na postaji Piargy. S postaje je najprvo pohitel v cerkev, tam opravil molitev ter potem stopil v župnišče obiskat svojega starega župnika.

Komaj pa je potrkal, ga je sprejela stara kuharica z besedami: »Prečastiti! Sam ljubi Bog vas je poslal. Naš gospod dekan so pravkar izdihnili.« Vsa prestrašen je župnik Bauer pohitel v dekanovo sobo, kjer je našel dekana na zunaj že brez znakov življenja, vendar pa še toplega, da mu je po cerkvenih določilih smel podeliti sveto poslednje olje in mu dati blagoslov z odvezo. Tako je stari dekan Buocz res na nenavaden način bil deležen zadnjega zakramenta.

Mož, ki je pozabil za l. 1934 plačati „Slovenca“

Vital Vođušek:

Prošnja malemu Jezusu

*Če pridem k tebi,
se mi vedno prevelik zdiš
za moje nespametno in otroško srce.*

*Danes si v jaselcah majhen,
a zdaj se morda zbojiš,
ker še moje pesni trdo zvené.*

*A stori mi eno:
jaz sem sam, čisto sam,
bodi mi dober in se mi nasmehljaj!*

*Potem ti vse svoje misli
in prošnje in želje dam,
ti pa svoj mrz, ubožstvo in jaslí mi daj!*

*In romajva k drugim,
k vsem, ki jim je še danes hudó:
morda nimajo doma, kruha, matere, in jim
solze tekó —*

*ti jih obrišeš vsem!
In ni jim treba več svete noči iskat:
ti jim nebo prineseš
in ti jim boš božji brat!*

Učlovečenje Sina božjega

Učlovečenje Sina božjega je najpomembnejši dogodek. Dogodek, nad katerim se je zavzelo vse vesoljstvo, kajti rodil se je Bog. Le dva dogodka sta mu še podobna — brezmadežno spočetje Sina božjega v telesu prečišče Device in ustanovitev presvetega oltarskega zakramenta.

Bog se je usmilil človeštva, ki je grešilo v Adamu, in poslal na svet svojega edinorojenega Sina, da bi se nihče, kdor vanj veruje, ne pogubil, ampak imel večno življenje.

Ustvarjenje sveta in človeka je bilo v načrtu božjem. In dasiprav se je prvi človek ošabno dvignil proti svojemu Stvarniku, ga vendar ta ni mogel prepustiti pogubi. Bog je vse preveč ljubil svoje delo in zato ni mogel dopustiti, da bi mu satan uničil večne načrte.

Neškončno ceno je plačal Bog za naše grehe — svojega lastnega Sina, da bi bila potrjena zaveza med njim in človeštvom in bil spoščen vrec božjih milosti, ki ga je zajezil greh in njega usodne posledice.

Vsemogočni in vsevedni, najpravičnejši in preusmiljeni Bog se nagne k človeštvu in izbere svojemu Sinu zemeljsko mater iz srede izvoljenega naroda. In vse to je bilo sklenjeno od večnosti. Ali ni to ona, o kateri je zapisano v knjigi Modrosti, da je mati lepe ljubezni in strahu in spoznani in svetega upanja? Ona, ki je bila ustvarjena v začetku in pred vsem časom ter je v svetem šotoru pred njim služila? Gospod jo je imel v lasti v začetku svojih potov, preden je kaj storil; od vekomaj je postavljena in iz davna, preden je bila zemlja, in pred morjem se je rodila.

Ruski mislec in pisatelj Rozanov je zapisal trditve, da ne more več misliti na svet, kdor se zamisli v skrivnost učlovečenja Sina božjega. Edino človek, ki izgubi to veliko skrivnost izpred oči, se more posvetiti umetnosti, politiki, družini in znanosti. O Gogolju, velikem ruskem pisatelju, se pripoveduje, da je nepremično uprl svoj pogled v Kristusa, vrgel pero od sebe — in umrl. Uvidel je, da je vse človeško prizadevanje brez vsakršnega zmisla, ako svojega očesa ne obračamo v Boga. Čim bolj v naši duši raste Kristus, tem bolj se manjša v naši duši zmisel za vse ostalo. V hipu, ko ste se zatopili v Boga in doumeli čudež učlovečenja, ste začeli takorekče odhajati s sveta in mu odmirati. Čim temeljitejše je krščanstvo in čim globlje doživeto, tem bolj svet in njega interesi zgubljaajo pomen za človeka.

Rozanov je mišljenja, da ta naravni svet, takšen, kakršen je, prav gotovo ni Kristusov; ko bi bil namreč od svega začetka Kristus, ne bi imel pomena Odršenikov prihod. Katoličan sodi drugače. Tudi ta grešni svet, tudi ta solzna dolina je v načrtu božje Previdnosti.

Bog je po Kristusu obnovil zavezo s človeštvom, Kristus pa je z ustanovitvijo Najsvetejšega zakramenta to zavezo na veke zapečatil. S tem je jasno in neoporečno podan zmisel življenja.

Od učlovečenja Sina božjega dalje se ni treba več brezumno boriti za resnico. Kajti vsakdo, ki sprejme vero v Kristusa, ve, čemu živi, in si zna odgovoriti na vsa življenjska vprašanja.

Zahvalimo se ob jasicah za milost, da smo se rodili v sveti Cerkvi, in obljubimo božjemu Detetu, da bodo vsi dnevi našega življenja Njegovi, samo Njegovi.

Svet dan nam je zazoril, pridite narodi in molite Gospoda!

(Graduale 3. božične sv. maše)

Bilo je pred nekaj leti, ko je med nekaterimi Slovenci ostalo hrepenenje po tisti deželi, ki je že skoraj dva tisoč let cilj nešteti romarjev, po tisti sveti zemlji, o kateri je bil Kristus rojen in kjer je Kristus umrl. Ni bilo dolgo, ko so pri pogledu na obalo Svete dežele s kraljevim pevcem lahko ozkikali: »Vesela radost me je napolnila, ko mi je bilo rečeno: Pojdemo v hišo Gospodovo« (Psalm 121). Naši romarji so stopali po isti poti, o kateri piše sv. evangelist: »In tako je šel Jožef iz Nazareta v Galileji gori v Judejo v Davidovo mesto, ki se imenuje Betlehem, ker je bil iz hiše in rodu Davidovega, da bi se priglasil z Marijo, svojo poročeno ženo.«

Šli so po isti poti, po kateri so prišli Modri z Jutrovega prvič v Jeruzalem sledeč zvezdi in so potem bili od Heroda poslani v Betlehem z besedami: »Pojdite tja in skrbno poizvedujte po otroku, in če ga najdete, mi sporočite, da tudi jaz pridem in ga molim.« Kajti, pri preroku stoji zapisano: »In ti Betlehem v deželi Judovi, nikakor nisi najmanjši med Judovimi mesti, kajti iz tebe bo izšel knez, ki bo vladal moje ljudstvo.« Romarji so šli mimo »Vodnjaka sv. Treh kraljev«, kjer se jim je po legendi čudovita zvezda znova prikazala. »In ko so jo zagledali, so se močno vradovali.«

Končno so dosegli Betlehem, obdan ves z vinogradi in olivnimi nasadi. Vendar zaenkrat ni nihče pazil na čudovito krasoto ljubkega mesteca, kajti le ena želja je plantela v srcu vseh: Da bi mogli moliti v tisti votlini, ki od pradačnih časov sem nosi ime »Rojstna votlina Gospodova«, v tisti votlini in na tistih tleh, ki so pokrita z belim marmorjem in pisanim jaspisom, kjer nasproti žari velika srebrna zvezda z napisom: »Hic de virgine Maria Jesus Christus natus est« — »Tu je bil iz Device Marije rojen Jezus Kristus«. In ko so prečitali ta napis in je pri edinem oltarju, ki je v votlini, zadonel zvonček k povzdigovanju in je bil Kristus prav na istem mestu znova rojen, se je oglasila najprej rahlo, potem pa vedno močneje in vedno bolj navdušeno: »V Betlehemu nam je rojen« in pa večno lepa: »Sveta noč, blažena noč...« Potem pa je postalo čisto tiho v malem prostoru, ko je slovenski duhovnik prečital izpred oltarja sveto pismo: »Prigodilo pa se je, ko sta bila tamkaj, da je prišel čas, ko bi imela roditi. In rodila je svojega prorojenega Sina, povila ga v plenice in ga položila v jaslí, ker v prenočišču za nju ni bilo prostora.«

Kolika sreča, da sme človek na tem mestu prepevati in moliti! Kolika sreča, na tem prostoru prisostvovati sveti daritvi in v epharističnem združenju obnoviti v svojem srcu rojstvo Gospodovo! In ko so romarji po eni uri nepozabnega duhovnega užitka zapustili kraj Gospodovega rojstva, so jim pokazali »polje pastirjev«, kjer so v sveti noči »pastirji stražili pri svojih čredah« in jim je angel govoril: »Ne bojte se! Kajti, glejte, oznanim vam veliko veselje. Danes vam je v Davidovem mestu rojen Odršenik, ki je Kristus Gospod.« In tedaj se je razlegla po »polju pastirjev« prvič pesem: »Gloria in excelsis Deo et in terra pax hominibus bonae voluntatis« — »Slava Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem, ki so blage volje«.

O, ko bi vsi ljudje mogli v Betlehemu moliti in prepevati in — verovati! Toda »luč je svetila v temi in tema je ni doumela«. »Prišel je v svoje, toda njegovi ga niso sprejeli.« To je bilo tedaj pred 2000 leti in je še danes po 2000 letih! Kako pravi papež Pij v svoji misijonski okrožnici »Rerum Ecclesiae«: »Če pomislimo, da je na svetu še okrog tisoč milijonov nekrstjanov, potem nimamo v duhu nobenega miru več in nam je, kakor da bi tudi na nas bila naslonjena beseda: Kličí glasno! Kakor pozavna dvigaj svoj glas!«

Tudi mi bi danes vsem, ki ne verujejo — doma in v tujini — radi glasno zaklicali, tako, da bi nas slišali tudi sredi največjega hrupa spojeja življenja: »Svet dan nam je zazoril, pridite in molite Gospoda!« Danes bi slehernemu izmed človeških otrok radi govorili z besedami preroka: »Raduj se glasno, glej, tvoj kralj prihaja k tebi, Sveti, Odršenik sveta« (Cah. 9, 9) in z Izaijem: »Otrok nam je rojen. Sin nam je dan, na njegovih ramah počiva gospodstvo sveta« (Iz. 9, 6). »Razodel je Gospod svoje zveličanje, pred očmi narodov je odkril svojo pravičnost« (Ps. 97).

Zato pa: Pridite vsi in molite Gospoda!

Srečne oči, ki vidijo...

Lk: 10, 24

»Pokličí deco!« reče možu žena;
s police vzame lonec izza kota,
z žerjavico do srede ga napolni.

Pokličí oče jih stoječ na pragu:
»Otroci skupaj! Pojdemo s kadilom!«
Otroci niso slišali poziva.

Nocoj se sliši pesem angelska.
Kdor ni krivice komu storil kdaj,
zasliši v srcu pesem angelsko.

Postavi oče se na vogel hiše:
»Otroci, hitro! Pojdemo s kropilom!«
Otroci niso slišali povelja.

Nocoj se vidi v daljni Bellehem.
Kdor vidi v svojem bratu Jezusa,
zagleda v dalji božji Bellehem.

Pogledat stopi oče v konec vrta:
»Otroci, čujte! Blagoslov božičen!«
Otroci niso slišali vabila.

Nocoj odpira sveto se nebo.
In kdor pod njim je čistega srca,
odpira sveto se nebo nad njim.

Božeta mati in zamišljen oče,
oba sta deco šla iskat okoli
in našla sta jo v sobi pri sosedu.

Pastir Tomaž je deco zbral ob peči;
pripoveduje jim skričenost božično:
Resnica živa raste iz povesti.

Iz stare selske kronike.

Svete misli v sveti noči

Betlehem pomeni: »Hišo kruhov«; kje drugod bi mogel primerneje priti z nebes: »Živi kruh?«

Prvi betlehemske zvonovi, ki so v zbranem krogu peli slavo Bogu in mir ljudem, so bili angelski glasovi.

Na betlehemske poljanah so v spanju zadržela pšenična polja in po betlehemske grčih so v sveti noči zatrepetale vinorodne trte: kakor v sladki slutnji svojega bodočega plemenitega poklica.

Iz betlehemske votline so po deviški roki Kraljice zdravja in miru pritekli čisti studenci časne in večne sreče.

Pomlad, odeta v belo cvetje, ne bi dala lepšega okvira za rojstvo Gospodovo iz brezmadežne Device, kakor ga je oklenila zima krog in krog zagrnjena v jasnobeli plašč.

Vsa znamenja nedolžnosti so se v betlehemske votline zila v eno samo živo nedolžnost: Božje Dete, deviška Mati, prečisti varuh, nebeški angeli in preprosti pastirji.

Božje Dete se je rodilo sredi jasne, tihe polnoči, da so bile neštene zvezde le molčeča zgovorna znamenja skritega sonca in v človeško podobo skritega Boga.

Samo nedolžna Device je mogla postati mati božja in sama ponižna Dekla Gospodova ga je mogla z veselo ljubeznijsko sprejeti in položiti v jaslí.

Samo pravičen mož, kakor je bil Jožef, je mogel prenesti krivico, s katero so se mu zapirala srca in vrata v Betlehemu, v njegovo rodovnem mestu.

Kako majhna sta se morala videti Marija in Jožef v svojih lastnih očeh, da se jima je Bog, ki se razodeva malim, odkril pred vsem drugimi v božični skrivnosti.

Samo Bog je mogel svoje kraljevo vladarstvo prevzeti in nastopiti kakor krotek otrok.

Božje poslanstvo, ki ga je Petru izročil z besedo: »Pasi moja jagnjeta, pasi moje ovce!« je Gospod upodobil že v sveti noči, ko se je rodil med pastirji, med jagnjeti, med ovci.

„Slovenčevim“ malčkom za Božič

Danilo Gorišek:

Vsi po srečo v Betlehem

Zimska noč je legla v polje,
trije kralji hodijo,
daleč je do jasele svetih,
v temni noči blodijo.

Zlata zvezda je vzblestela,
da v temi ne zajdejo,
varno vodi jih po poti,
Jezuška da najdejo.

Nam pa v sreči zagorela
svetla zvezda, — sreča v Njem; —
vsi na pot za zvezdo zlato,
vsi po srečo v Betlehem!

Venceslav Winkler:

Romarica v belem mestu

Marija je po svetu šla in prišla v dobro mesto, v belo mesto, kakor da je božji Betlehem. Ceste so vse v lučkah, v belih, rdečih in zelenih, godba trepetja iz hiš in smeh in pesem. Vse je dobro kakor božji raj. Hiše skoraj do nebes, okno se nad oknom sveti in nikjer ni streh. Avtomobili in tramvaji, ljudje veseli, skoraj, skoraj raj.

Mati božja se smehlja, stopi pa pozdravi tiho, tiho stražnika:

»Dobri, dobri vi gospod, ste videli mogoče, če je šel moj Sin kje tod?«

Pomisli stražnik in odgovori:

»Toda gre vsako uro stokrat sto ljudi, eni s smehom, drugi z bolečino, vsem se pa neznansko kam mudi. Mogoče je med njimi sin vaš bil, mogoče ni. In kdo bi ga med množico spoznal?«

»O moj sin je tak, da ga lahko vsak, prav vsak spozna. Dober, tih in zlat in kakor tisoč kraljev je bogat.«

»Ne vem, ne vem gospa, tega ni mogoče kar tako spoznati. Tisoč duš gre mimo, tisoč misli in oči, kdo bi mogel vse, prav vse prebrati?«

Marija je po cesti šla, po beli cesti, kakor da gre skozi pomlad v božji raj. Tam gre tudi milostna gospa, vsa zakrita s pajčolan, vsa posuta z biseri, uhani.

»Cujete, prežalostna vi gospa, ste videli mogoče drobno dete, moje dete Jezusa? Šlo je tod po cesti, v rokah rože, v licih sonce, pa je luč razsipalo radodarno na vse konce.«

»Nisem videla otrok in niti, niti Jezusa. Razgrinjala sem črne, črne pajčolane, hodila sem po tihih drevoredih, kaj me brigajo otroci in skrbi v obrazih blelih?«

Marija je po cesti šla, po sivi cesti, sivi cesti kot da gre v egiptovsko deželo, srečala je zlahtnega gospoda sredi sivga sveta.

»Cujete, gospod prežaltni, moj otrok je bil šel tod, morda ste ga videli, kako je trosil smeh in pesem v množico povsod?«

»Nisem videl ga nikjer. Moja pesem in moj smeh nista iz otroka, izgubila ju je iz sveta človeška trda roka, pa pojem svojo pesem, čudno pesem ves večer.«

Marija je po cesti šla, po črni cesti, težki cesti, kakor da je križev pot. Lučke se utrinjajo, bele hiše izginjajo, nizke kočje rastejo povsod.

Marija je po cesti šla, ljudje so vstali izza koč in črnih hiš, odprli duše in srca. Med njim stal je Jezus mal, vabil mater v črni Betlehem, roke širil k žalostnim očem:

»Mati, mati, tu bova ostala, tu je vsaka kočja naša betlehemska mala, tu so delavci tesarji, tukaj so otroci, da bom mogel se igrati, tu so žene, kakor ti, o Matiče!

Skopulja

Neka skopulja je šla v nedeljo popoldne v cerkev, kjer je imel duhovnik baš lepo pridigo o umiljenju in ljubezni do bližnjega. Naglašal je, kako zasluži in Bogu blaznjivo delo je delitev milosti. Pridigal je tako prepričevalno, da se je celo skopi, lakomni ženski srce omehčalo. Sklenila je, da bo poslej tudi ona podpirala reveže.

Ze naslednjega dne je zapel zvonček na vratih skope žene. Ko je odprla vrata, je zagledala na pragu starega berača. V prvem hipu se ga je ustrašila, potem pa se je spomnila svoje obljube. Prijazno je dejala beraču:

»Malo počakajte, revež stari, takoj vam prinesem milodar!«

In je hitro skočila v sobo stare, revne delavke, ki je pri njej stanovala. Odrezala je od njenega bleba, ki je ležal na mizi, velik kos ter ga izročila siromaku z besedami:

»Tu imate, siromak, priboljšek za božič! Kar morem, to rada dam...«

Cirilčkove božične sanje

Drago Cvetko

Cirilček je bil priden fantek. Mamico je rad ubogal, še rajši jo je pa jezil. (Nikar se ne smejte, otroci, češ: »Saj si vendar rekel, striček, da je bil priden! Pa ni, če je jezil mamico.« Veste, to je tako: bojim se Cirilčka, ker je strašno hud in bi me natepel, če bi rekel, da ni priden. Joj, da bi ga videli, kakšen je, če se razjezi!)

Na predbožični popoldne so domači delali božično drevesce in so Cirilčka zaprli v drugo sobo, da bi ne nagažal. Nekaj časa se je jezil, nato pa je zamahnil z roko: »Eh, saj se ne splača jeziti! Saj sem že vendar velik!«

Zleknil se je na zofo in zaspal. Tako čudno se mu je sanjalo: zagledal je božično drevesce. Vse je bilo v zlatu in srebru, srebrni ptički so sedeli na smrekovih vejicah, diamantne kroglice so se pozibavale na drevescu. Pod njim pa so bile jaslice, v njih Jezušček s svojo materjo in Jožefom, zunaj njihove ovčice, pastirji in sv. Trije kralji. Vsi so se klanjali Jezuščku in še Cirilček se je priklonil v snu.

Pa to še ni bilo vse! Pod drevescem je bilo vse polno darov za njega: železnica, vojaški, lepa knjiga »Ptič fičirič« in ne vem kaj še vse. Že je segal po njih in se jih veselil, pa je nenkrat pozvonilo. Sam Bog je prišel v vsej nebeški lepoti v sobo: v tako blešččem se ohlašilu, da se mu je od svetlobe kar zameglilo pred očmi. In gospod Bog je stopil pred Cirilčka in zagrmel:

»Tako, Cirilček, zdaj sva skupaj! Še darov hočeš, ko si vse leto jezil mamico?«

Cirilček je zajokal:

»Saj ni res! Nikoli je nisem jezil!«

In Bog je zagrmel še hujše:

»Oh, mamica, samo da nisi umrla!«
»Kaj se ti sanja, ljuček moj?« ga je začudeno pogledala mama.

»Ah, nikar me ne vprašuj, mamica! Tako grde sanje sem imel.«

Vse ji je povedal, kar se mu je sanjalo, mamica pa ga je božala:

»Nič ne jokaj, Cirilček, saj te imam rada in te bom umrla!«

Šla sta v sobo in — čudite se, otroci! — Cirilček je zagledal pod drevescem prav tiste reči, ki jih je videl v snu: železnico, vojaške in knjigo »Ptič fičirič«. Razveselil se je darov in že je stegnil roke po njih.

Pa se je v hipu premislil, porinil darove daleč stran, skočil k mami in jo veselo objel:

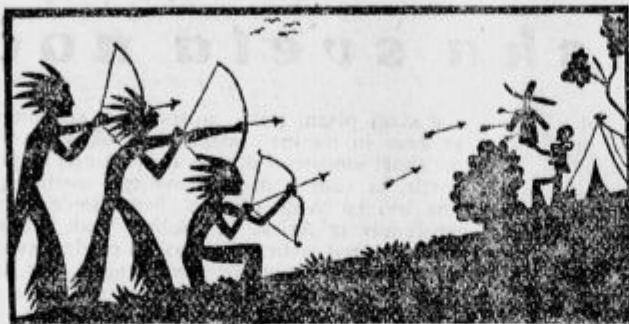
»Hvala Bogu, da si le živa, mamica, hvala Bogu, da nisi umrla! Nič več te ne bom jezil.«

Če ne verjamete, da se je res vse tako zgodilo, vprašajte Cirilčka samega in potrdil vam bo. Pa še veselo praznike vam bo želel, kakor vam jih želim tudi jaz — nepoznani vaš striček.

Prerijski lovec Bill in Indijanci

Uganka »Mladega Slovenca« za božič.

Na robu prerije, tesno ob studencu, ki je izviral v bližini in ki je bil ves obkrožen od gostega gozdička, se je utaboril prerijski lovec Bill. Postavil si je šotor, da bi se po vsakem lovu na divje zveri udobno odpočil. Vedel je, da je kraj zelo nevaren, ker so v bližini imeli svoja lovišča Indijanci iz plemena Sioux. Pa ni Bill zastojal slovel kot hraber lovec, zato se rdečekožcev ni prav nič bal.

bili Indijanci pripravili na napad, je za gostim grmom hitro slegel suknič. Ovil ga je okrog debele gorjace, nataknil nanj svoj široki klobuk in dvignil vse skupaj kvišku. Indijanci so bili prepričani, da obsipavajo s strelkami belega lovca, v resnici so pa streljali v ptičje strašilo...

Čez nekaj časa je Bill gorjace s sukničem in klobukom spustil na tla, da je bilo videti, kakor da se je on sam, zadet od mnogih pšic, zgrudil mrtve na zemljo. Indijanci so se še malo obotavljali, ko pa so videli, da se za grmom nič ne gane, so s krikom divjega zmagovalja planili naprej. Nihče ni pomislil na to, da bi iz previdnosti pripravil nož ali lok v obrambo.

In se je tedaj zgodilo nekaj čudovitega, nekaj, kar se more zgoditi samo v divji preriji. Bill se je za grmom kakor blisk pogladil kvišku in

Halo, otroci!

Izmislite si kakšen posebno zanimiv in zabaven konec za četrti sliko, ki jo prinesemo prihodnjo nedeljo. Dve najboljši rešitvi bo naš ilustrator narisal tako, da bosta vereni posnetek v rešitvah opisanega dejanja, druge posrečene rešitve pa bomo objavili.

Pet najboljših rešitev bomo nagradili z lepimi knjigami.

Rešitve pošljite najkasneje do četrтка, 28. t. m. na naslov: Kotičkov striček, uredništvo »Slovenca« v Ljubljani.

Zdravko Oevirk:

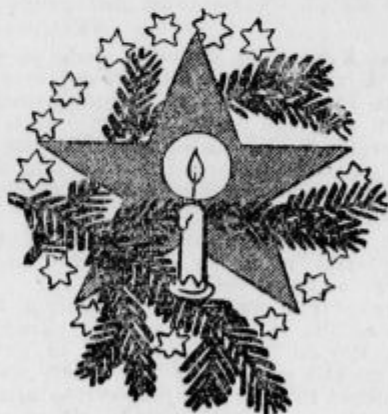
Jezušček na slami...

Jezušček leži na slami.
Tiho, da ga kdo ne vzdramil!
Glejte, v sanjah se smehlja.

Zunaj oster veter brije,
on pa nima domačije,
nihče nima zanj srea.

Le ovčice drobne, bele,
so veselo prihitile,
da bi mu ne bilo mraz.

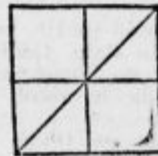
Ko bi jaz ko te ovčice
smel Mu božati ročice —
bi poljubil mu obraz.

Zvezde iz papirja

kot okrasne znamkice za pisemske ovitke.

Če ste kdaj opazovali očeta in mamo, kako sta z gorečo svečo nakapljala na pisemski ovitek pečatni vosek ter pritisnila nanj svojo stampiljko, ste si gotovo zaželeli, da bi tudi vi zavarovali svoja pisma kakor odrasli ljudje. Toda stampiljke in pečatni vosek — nak, takšne imenitne reči še niso za vas! Pa vam vsega tega zaenkrat tudi treba ni. Saj imate srčkano domačinstvo za to.

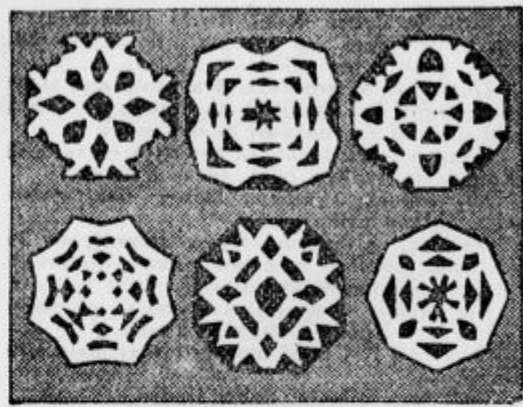

1.

2.

Vzemite kos pobarvanega papirja — rdečega, modrega, zelenega, rjavega, srebrnega, zlatega ali kakršnegakoli. Nanj narišite z ravnilom majhne kvadrate, jih izrežite in nato preganite tako, kakor kaže slika 1). Preganjene kvadrate izrežite na podoben način, kakor kaže slika 2) — in vaše pečatne znamkice so narjene. Na naslovno stran pisemskega ovitka morate seveda najprej nalepiti pravo znamko, na drugo stran, kjer ovitek zapiramo, pa nalepite izrezano zvezdico. Če ste količkej spretnej, se vam izrezavanje teh pečatnih znamkic za pisemski papir ali zvezdic, kakor jih že hočete imenovati, po nekaterih neuspelih poskusih kmalu posreči.

3.

Na sliki 3) vidite šest takih, iz raznobarvnega papirja izrezanih zvezdic. Slika vam kaže samo bele vzorce, vi pa se belega papirja pri izrezavanju seveda ne boste poslužili. Zvezdice, ki jih vidite na sliki, še zdavnaj niso vse vrste zvezdic, ki jih lahko napravite. Sto in sto različnih zvezdic lahko izrežete, če ste le malo iznajdljivi. Vaše delo bo nagrajeno z vedno novim presenečenjem.

Poskusite in videli boste! Kotičkov striček je prepričan, da mu bodo kotičkarji poslej pošiljali samo takšna pisma, na katerih bodo nalepljene te »pečatne znamkice« (pa na prave znamke pri tem ne smete pozabiti!). Njegovo veselje nad pisemskimi ovitki, ki bodo tako lepo okrašeni z raznobarnimi zvezdicami, bo nepopisno! Če bo katera izmed teh zvezdic posebno lepa, bo Kotičkov striček mladega umetnika ali umetnico gotovo javno pohvalil v svojem kotičku.

Blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto

želi svojim mladim prijateljem

Kotičkov striček

ZNAMENJE NA NEBU

Velitina žene ni t njeni ženski naravi, v razlikovanju in dopolnjevanju moškega, ampak v duhovnosti, v tem, kolikor se s duhom in srcem dviga nad surovo stvarnost in razodeva človeško osebnost in dostojanstvo.
(Slovenec, 8. dec. 1933.)

Tisočletja so šla mimo žene, vržene s človeške višine, uklete v svojo spolnost, ne poznavajoč drugega cilja, drugega namena, kakor biti možu ljubica in mati njegovega potomstva. Samstvo je pomenilo zanj sramoto in popolno brezbrambnost, neplodnost so kamenjali ali vsaj zametali kakor nerabno orodje, ničvredno čunjo. Kaj čuda, če je žena ob takem položaju vse svoje prizadevanje in hotenje usmerila na pridobitev in ohranitev moškega, stavila nanj vse svoje upe in se ga oklepala z vsemi nitmi svoje telesnosti in duševnosti. Zanj se je lepotila, zanj se pogrezala v najgloblje globine poltenosti, zanj izmišljala vedno nove slasti, samo da bi mu stregla, ga obdržala in mu potem s prestola strasti tiransko ukazovala. V boju za moža, ta edini pogoj svojega obstoja, ta edini smoter svojega življenja, se je žena naučila lagati, se bliniti, laskati (a zadaj praskati!), spletkariti, prazniti svojih ur in svojega duha polniti z opravljanjem in obrekovanjem. Ko je prišla v leta in jo je narava sama izključila iz moškega interesnega kroga, ji dostikrat ni ostalo drugega, kakor te njene slabosti, ki so se še stopnjevale, tako da ni bila samo v zasmeh, ampak tudi v strah...

Taka je bila na splošno usoda žene vsa tisočletja, ko je bila zgolj ženska, uklenjena v suženjske sponke svoje spolnosti, ko je prejela vse iz moževih rok in ni nikjer posegala na njegovo področje. In vendar je svet vedno znova zdireval v pogubo, kakor drvi tudi zopet sedaj.

Zdaj vstajajo mnogi in pravijo: Na svetu je zato vse narobe, ker je ženska nehala biti ženska, sili z doma, tekmuje z moškim v borbi za kruh in vsepovsod vdira na poprišča njegove dejavnosti. Ne! Žena ni kriva današnjih tegob in pogub, tega je kriv materializem. Ta pa ni od danes ali včeraj in ga ni zasejala žena! Zatelj je pač tudi njo, a njegov obraz se ne kaže v stremljenju po izobrazbi in osebnosti samostojnosti, marveč v telesnem kultu, zabaveželjnosti in beli kugi.

Dobrih par desetletij je tega, kar so se zganile žene in začele terjati, da se jim prizna človeška osebnost in dostojanstvo, ki ga jim je sicer krščanstvo že pred dva tisoč leti priznalo, a v družbi to priznanje ni prodrlo. Tega stremljenja, tega boja ni bil mogel zaneti materializem, marveč le najčistejši, heroični idealizem odpora proti materializmu. Dejansko so se žene — mimo cerkve — v javnosti prve zavzele za obnovo družine, za etično višino zakona, za odpravo prostitucije, za varstvo mladine, za zaščito otrok in mater pred izkoriščanjem po materialističnem kapitalizmu; izobražene žene so bile, ki so dvignile glas in z dejanji podprle zahtevo po etičnih zakonih v javnem življenju, po zaščiti in ljubezni do slabotnih in bednih. Le tod in tam se pomeša v ta idealni boj ena ali druga materialistična zmota, a se navadno kmalu zopet izloči. Zato najdemo v tem boju tudi velik del katoliškega ženstva, dasi v ločenih vrstah.

Ne, žene, ki stremijo za svojo pravo veličino, ki ni v ženski naravi, v razlikovanju in dopolnjevanju moškega, ampak v duhovnosti, v tem, kolikor se s duhom in srcem dviga nad surovo stvarnost in razodeva človeško osebnost in dostojanstvo — te žene niso krive sodobnega gorja, marveč so le krik, močan in zdrav odpor proti njemu. Samo eno je žalostno: da je med ženstvom, tudi med šolanjem, še toliko takih, ki se ne zavdajo, v čem je prava veličina žene, v čem njena

dokončna rešitev in umiritev. Ne čutijo spon, ki jih priklepajo na nižnje, gredo dalje po izhopenih tisočletnih cestah in notranje nič ne vedo o novih potih in novih ciljih. Nič ne vedo o novem času, ko postaja Brezmadežna veliko znamenje na nebu za vse, ki streme iz temin in tegob gmote v jasne in vedre višave duha. V tem znamenju mora slednji priti i ženi i možu odrešenje iz toliko mučne in zapletene dvojnosti v sproščeno enoto nadstvarnega reda.

A. V.

TROJSTVO DRUŽINE

Dolgo so jo prezirali, zasmehovali in na njen račun zbijali šale; dolgo so jo zanemarjali, jo puščali, da živi ali iztuhne kakor ve in zna ali pa tudi pogine — saj to bi bilo po mnenju marsikoga še najbolje. Kaj pa je bila: družina in nje njena jarna? »Ljubezen« ne potrebuje nobenih verig in za njene žive sadike naj skrbi država in hišnice. Nam se hoče le življenja, življenja — slasti in užitkov.

Zdaj, ko leži družina bolna, smrtno nevarno bolna, je prišla iztreznitev, spoznanje, da je ta ustanova ipak vogelni kamen kulturnega človeškega občestva, da bi se moralo brez nje vse zrušiti. Okrog bolniške postelje se zbirajo razni zdravniki in dajejo svoje nasvete. Večina je silno daleč od resnice, saj hočejo še bolj razrahlati vezi med zakonci in otroci; nekateri hočejo družino brez očeta, drugi hočejo poljubno izključevati otroke. In vendar je moč družine v njeni trdni medsebojni povezanosti, ki ne sme popustiti v nobenem viharju in jo more raztrgati le smrt; vendar je družinska enota možna in popolna le v trojstvu: oče — mati — dete.

Če se žena ne posveča družini vsa, je zlo. — Enkratno zlo, če jo razmere proti njeni volji silijo v pridobitni poklic, a je inane skrbna mati in žena, ki skuša svojo odsotnost kar najbolje nadomestiti in dati družini, kar je njenega; dvakratno in trikratno zlo, če žena sicer nima pridobitnega poklica, pa trati čas in denar za lepotičenje in zabavo ali pa morda tudi po raznih »sejaj« in v »javnem delovanju« dvomljive vrednosti ali pa enostavno s postajanjem in praznim govorenjem z znankami in sosedami.

Nič ne pomaga, če je žena tudi ves dan doma, pa nima pojma o gospodinjstvu, se ne zna nobene dela prav lotiti, nobenega denarja prav porabiti, ne ravnati z otroci, ne postreči v boleznih.

S tem, da se žena vrne iz tovarn in pisarn v dom, k družini, s tem samim družina še nikakor ne bo rešena. Ženam treba tudi vzgoje in šolanja za družinsko življenje, za materinski in gospodinjstviški poklice. Vzgoja in izobrazba za ta poklice mora biti tako resna in popolna, kakor le za najzibnejše poklice. Saj mora biti mati modra in pobožna ko svečenik, izvedena ko učitelj, dalekovidna in prevdarna ko narodni gospodar, sposobna lečiti dušne in telesne rane kakor dober zdravnik.

Časi, ko je zadostovalo, da je bila mati le dobra, za vsako žrtev slepo pripravljena, so minuli. Žena-mati za časom ne sme zaostajati, sicer ne ume moža in otrok. Še več: žena-mati mora mimo preteklosti in sedanjosti poznati in gledati v bodočnost, svoje otroke vzgajati za bodočnost, da v svojih otrocih bodočnost oblikovati. Da se bodočnost ne bo zgrinjala nadnje slepo in neori-

pravljeno kakor usoda. Dobro in srečno bodočnost naj ustvarjajo matere v svojih otrocih. To pa je tako silna naloga, da je treba zanj tistega popolnega znanja, o katerem govore veliki modreci.

Pa tudi taka popolna mati, ki bi to umela, še ne bi mogla sama rešiti družine in ji dati pravega življenja. Kajti bistveni del družine je tudi oče. Če je resnica, da sta moški in ženski duh bistveno različna, da so bistveno različne moške in ženske sposobnosti in vrline, potem je jasno, da je treba za skladno vzgojo otrok obeh činiteljev: moškega in ženskega. Razen tega žena sama nujno potrebuje druga prijatelja, s katerim deli vso sladkost in bridkost, vso veličino in vso revščino življenja. Žena svojega zakonskega druga neizmerno ljubi, ljubi z drugačno ljubeznijo, kakor ljubi svoje otroke, on je del njenega življenja samega in brez njega se čuti nesrečno in osamljeno — mimo vseh otrok! Če trdi nemški filozof Bergmann, da ženi-materi ni nič do moža, marveč le do otrok, potem je to velika zmota in neresnica. Žena pač ni zgolj »samica« kakor v živalstvu najnižjih vrst, marveč človek z najrazličnejšimi, silnimi potrebami in hrepenenji.

Ne samo žena, ampak tudi mož se mora ves posvečati družini, v kolikor ga ne veže poklic. V zakonu tudi mož ni več svoboden, da bi smel iti, kamor in kadar bi hotel, trošiti denar, kakor in kakor bi hotel ali se zapreti vase in živeti z družino le na zunaj, na videz, dejansko pa jo puščati samo v radosti in bolesti.

Ni nič drugače: zakon je jarem in upogniti mu mora svoj tilnik tako mož kakor žena. Če se složno, enakomerno upirata vanj oba, mož in žena, in se med seboj bodrita in podpirata, potem jima postaja ta jarem z leti vedno lažji in slajši. V tej nerazdružljivi vzajemnosti, v tej telesnoduhovni ljubezni med možem in ženo je lek za bolno družino.

Toda moški je naravnost ustvarjen za mnogoženstvo in se nikdar ne more v resnici ukloniti jarmu zakona z eno ženo — trdi isti nemški filozof in z njim mnogo drugih. Potem, seve, za krščansko družino ne bi bilo rešitve, ker laž ne more večno trajati in bi moral zakon, zgrajen na laži, slednjič popolnoma razpasti in izginiti.

Vemo pa, da kakor žena ni zgolj »samica«, tako tudi moški ni zgolj »samec«. Moški je človek, ki sta mu dana spoznanje in moč, da se dvigne iz nižnj živalskega reda v višine npravnega reda. — Spolnost in njene slepe gone človek mora in mora upokoriti, kultivirati, spraviti v soglasje z višjim človeškim zvanjem, da ustvarja kulturo, vedno višje oblike življenja, da se vedno bolj primika Večnim vzorom. Vernemu kristianu je to namen

življenja, neprelomljiva božja zapoved, ki ima svojo oporo v milosti.

Kako malo je še prodrlo med nas krščanstvo, da enoženski zakon vedno znova postaja vprašanje! Če bi že enkrat zmagala v javnem, kolektivnem mnenju, kolektivni morali veljala 6. in 9. zapoved dekaloga, kakor je n. pr. zmagala 5.! Saj kraja človeku ni nič manj »prirojena« — otrok in divjak pa žival si vzame, kjer mu kaj ugaja, kjer kaj najde in ne vpraša po tvojem in mojem. A med kulturnimi in tudi le napoli kulturnimi ljudmi velja kraja za nedopusten, sramoten zločin. Vsaj matere naj bi dosledno vzgajale svoje sinove v zavesti, da je samo ena ljubezen lepa in za pravega

moža sprejemljiva: ljubezen s izvoljeno ženo, izmed milijonov izbrano, ki ne pozna drugega moža mimo njega, svobodno medsebojno darovana in posvečena ljubezen, ljubezen na življenje in smrt z vsemi posledicami.

Da, z vsemi posledicami. Kajti tretji v družini je otrok. Eden iz dveh, nosilec njune krvi, njune osebnosti, njunih stremljenj — dobrih in zlih! — za nove rodove, vez med preteklostjo in bodočnostjo. Kjer tega nočejo, tam ni družine, tam tudi ni pravega zakona, marveč le zakonska obstrat za nebrzdane gone mesa in koristoljubja. Oče — mati — dete, šele to je prava družina, trdna in zdrava družina, sveta družina.

ČE STARI JOČEJO...

Eno najtežjih vprašanj in eno izmed najžalostnejših poglavljev našega slovenskega življenja je preužitek naših starih. Kako izročiti zemljo in krov od roda do roda, ne da bi bili mladi preobremenjeni in ne da bi se starim godila vnebovpijoča krivica, da bi bil po naših kmetijskih domovih božji mir in božja dobrota in božji blagoslov, ne pa sovraštvo, hudobija in preklestvo? Socialno zavarovanje za starost tudi na deželi, bi bila gotovo ena pot, toda kje so zdaj ti načrti! Ko kmet niti davkov ne zmaguje in ko je postalo pri nas vse socialno zavarovanje klopčič zapletenih vprašanj.

Kdo bi dejal: stari naj izročajo šele ob smrti. A treba pomisliti, da zahteva tudi majhno posestvo neprestano trdega dela, ki mu izgarani stari niso vselej kos, a mladi pa se nočejo ubijati na domu, če ne vedo, da se zase, in če ne morejo sami uporabljati sadov dela, kakor sami hočejo. Saj je več nego gotovo, da bi starši ob smrti ne izročali posestva drugemu kakor sinu ali hčeri, ki jim je bil v življenju desna roka in opora. Z malimi izjemami so stari tudi varčni in bi vse, kar bi se prigaralo in prištedilo na posestvu, ostalo pri hiši ter bi glavni dedič slednjič vse dobil: kar so pridobili starši in kar je priraslo z njegovo pomočjo. Ta način je tudi priporočati povsod, kjer so pogoji zanj kolikortoliko ugodni. A marsikje stari ne morejo in mladi nočejo. Mladi hočejo samostojnost, hočejo lastno ognjišče, biti hočejo sami svoji gospodarji in gospodinje, kar je le preveč umiljivo in naravno. Za take slučaje, ki so pač v večini, naj bi se skušalo preužitkarstvo urediti tako, da bi se obe gospodinjstvi iz vsega početka popolnoma ločili. Vsek gospodar naj bi v naprej mislil na to in si pravčasno uredil svoj »kot« sam, po svoji volji, ali vsaj možnosti, kjer mogoče v posebnem posloplju, če ne pa vsaj v posebnem delu hiše. To bi bilo dobro tudi zato, ker bi imeli potem tudi ostali otroci še vedno košček doma, kar zdaj marsikdaj nimajo. Dajanje bi si mogli stari — mimo vknjižbe — zavarovati morda na ta način, da si kot svojo lastnino pridreže kako poslopje ali del hiše ali kos zemljišča, na katero bi mogli vzeti posojilo ali ga pa tudi prodati — vse to samo v slučaju, da bi mladi zamenjali svoje obveznosti nasproti njim. Na račun

lastnih pridelkov ali dohodkov od zemljišča bi mogli stari sorazmerno popustiti na dajatvah.

Morda bi se dali preužitki izpremeniti po kakem posebnem sistemu v rento? Gre vedno le za to, da bi bili stari v svojih zadnjih letih zavarovani pred nevedno usodo zapuščenih, zlostavljenih rev, potem ko so napojili zemljo s svojim znojem in izprešli za dom in družino zadnjo trohico svojih sil.

Za spore med preužitkarji in mladimi naj bi se na vsak način določila občinska, brezplačna razsodišča. Občani najbolje poznajo razmere po hišah, razen tega je stari in mladim težavna pot v bolj ali manj oddaljeno mesto ali trg, kjer je redno sodišče. Slednjič je strah pomisliti, koliko kmetijskih žuljev požro taka pota na sodnije in kako se zaradi tega še poglablje sovraštvo in že itak neznosne razmere po hišah. Vsemu se da vsaj za silo od pomoči, samo izhoda je treba poiskati iz starih, izvoženih kolesnic. Poklicanim naj se ljudstvo smili in naj mu pomagajo tudi v tem.

Strašno je videti stare jokati, pravi slavna švedska pisateljica Selma Lagerlöf. A po naših kmetijskih domovih teko te strašne solze v potokih in izvajajo božjo jezo in božje preklestvo. In za velik del tega gorja so odgovorne žene — mlade gospodinje, ki vidijo v starih samo nadlogo, samo neljube tuje jedce, breme, ki bi se ga hotele na mah otresti. Ne pomislijo, da imajo stari na domu svojo pravico, mnogokje sta ga stara dva na svojih rokah zgradila, prigarala in pristradala, zdaj, ko sta onemogla, pa naj bosta tuja in nadležna v njem? Ne pomislijo na četrto božjo zapoved in hujškanje može proti staršem. Ne pomislijo na svojo lastno starost in puste stare stradati in v boleznosti in boleznih Bogu na milo hirati in čakati smrti v popolni zapuščenosti in nepopisni bridkosti. Ali more biti taka sinaha kdaj res dobra mati svojim lastnim otrokom, ali jim ni marveč s svojim zgledom in svojo krivdo, ki se masčuje tudi nad otroci, sovražnica?

Ko bi ljubezen, ki jo diha sveta božična noč, ganila srca vseh naših gospodinj in gospodarjev in bi po preužitkarjskih kotičkih enkrat tekale solze radosti in tolažbe!

I. K.

MODNE NOVOSTI

Brdek jumper, sportni klobuk in eleganten muš iz žrebotine.

PAR MISLI O MODI

Priznati treba, da je prinesla moda zadnjih desetletij — mimo vseh svojih zablod in izrastkov — ogromen, razveseljiv preobrat v ženski noši. Ta je postala naravna, enostavna, praktična in higienična. Izginili so trdi, tesni, visoki ovratniki, nezdravo stisnjeni životi; težka, široka in dolga krila. Človeku kar odleže, če vidi čisto preprosto ženo v lahni in lagodni obleki izcela, ki je nikjer ne tišči in ne vleče k tlom in je treba zanj po manj blaga kakor za prejšnja krila. Koliko lažje se v taki obleki hodi in dela!

Sedanja dnevna moda je skrajno umirjena in umerjena: povdarna vračanje k »ženskosti«. A brez norčavosti vendarle ni. Nekeč so modni diktatorji zaveli navno ženstvo, da si je podlagalo boke in še celo itak ne ravno preskromno zadnjo plat in grudi, sedaj pa je naenkrat zagospodovalo geslo o poudarjenih in razširjenih ramah. Rame se podlagajo z žimo ali pa »povdara« v obliki jarma ali komata, senčnika ali karkoli že takega — ali pa se prišije zgoraj na rokav balon ali kepa krzna. Kako je vse to spraviti pod plašč, je stvar vsake posameznice. Z rokavi samimi uganja moda prav posebne norčije; mnogokrat so neprijetno in nepraktično tesni, a na katerem kolij mestu razširjeni, najraje v komolcu, če ni drugače je potegnje-

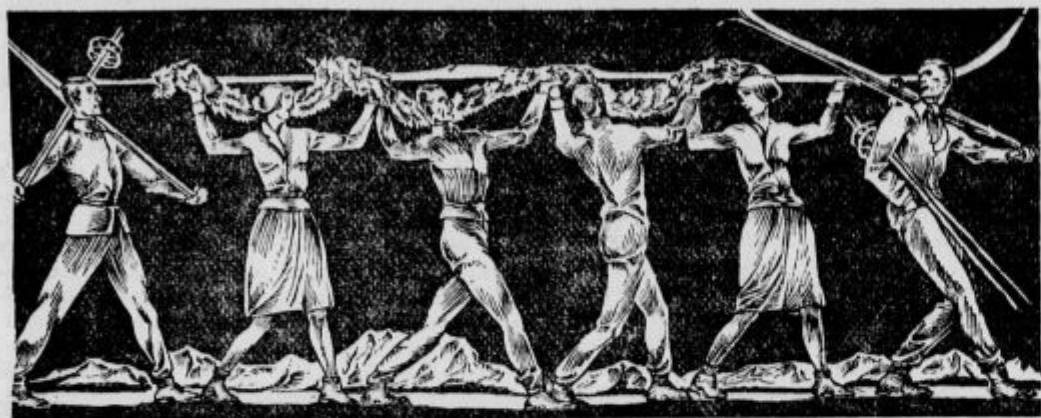
Zelim vam, ljubi prijatelji, da bi vam bilo prihranjeno in da ne bi nikdar videli solza v starih oči. Da ne bi nikdar doživeli, da bi se siva glava naslonila na vaše prsi, iščeč opore, ali da bi se vas v nemi prošnji oklenile stare, veke roke, vi bi pa ne mogli pomagati. Naj bi vam bilo prihranjeno, da bi videli stare pogreznjene v bridkost, katere jim ne bi mogli olajšati.

Kaj so tožbe mladih? Moč in upanje imajo. A kaka reva je, če stari jokajo, če se tisti, ki so bili v mladih dneh vaša opora, v brezposelni tožbi zgrudijo!

Selma Lagerlöf.

SMUČANJE - VIR ZDRAVJA IN VESELJA

SPORTNIKI KRAMLJAJO...

Kadar gre človek na obisk k prijateljem, se najraje zaustavi pri onih, s katerimi je prebil svoja najlepša leta. Zato sem se tudi jaz oglasil pri svojem prijatelju, s katerim sem več let telovadil, s katerim sem tekmoval na mednarodnih tekmah in s katerim sem se boril ramo ob ramo za naše državne barve. To je absolvent berlinske visoke šole za telesno vzgojo, trener ilirijanskih plavalcev in lahko-atletov, sedaj vodja smučarske šole na Pokljuki, Drago Uloga. Menda ni med nami sportnika, kateremu bi bilo njegovo ime neznano. Tudi tujina ga pozna, ne samo njegovi šolski kolegi in kolegee, temveč tudi mednarodni svet, saj je najti njegovo ime v listi mednarodnih telovadnih tekem vedno v najsprednejših vrstah.

Pri obisku sem ga dobil ravno po kosilu, ko je zatopljen v neko smučsko tehnično razpravo sedel ob pisalni mizi, njegov sosanovalec, maratonec Sporn, pa je s »Slovenecem« v roki sedel pri radiju in urejeval komaj slšno glasbo.

»Bog Te živi Ivo,« je njegov običajen pozdrav in v tem je odpravljena vsa formalnost — krepek stisk rok in že smo si sedeli nasproti trije sportniki, stari tekmovalci. Nato sem moral pripovedovati, kaj je njegova v sportnem svetu, kaj piše zadnja številka »Deutsche Turnzeitung«, kaj revija »Die Leibesübungen« — tako me Uloga ob vsakem obisku izprašuje, da ne bi prezrl česa važnega. Toliko je danes sportne literature, da si jo moramo deliti in si od časa do časa izmenjujemo misli. Nato mi je kazal krasne smučske sklopilne slike, načrt za svojo sportno knjigo in komaj sem prišel do pogovora, ki je bil pravzaprav namen mojega poseta.

Stane Sporn je medtem odhitel v svojo trgovino — sicer nekoliko pozno, vendar, kaj je to našemu maratonceu, če mora debelih tisoč metrov teči. Pot, za katero rabimo mi četrt ure, opravi Stane v petih minutah...

»Kaj misliš Drago o zakonu za telesno vzgojo naroda? Kako bi se pri nas najbolje izpeljal?«

Jaz sem ga bil zelo vesel. Sicer pogrešam v novem zakonskem načrtu težko, ki bi predvidevala razlastitev posesti — v slučaju, da lastnik ne bi hotel prodati prostora za sportno igrišče ali n. pr. podaljšati najeminske pogodbe. Sport je obkrožila stvar, nekako slična kot šola ali bolnica in zato je prav, da ga država šteti. Prepričan sem tudi, da bo država gledala na to, da bo narod gojil sport po pameti, da bo šlo v prvi vrsti za telesno vzgojo v smislu »panem et circenses« in ne za sportne izrodke.

Vendar si ne ustvarjam iluzij, zakaj dobro vem, da bodo denarna sredstva, ki naj bi služila sportu, pičila. Sicer pa je druga stvar sportu in sploh vsakemu pokretu bolj potrebna nego denar; to je idealizem, nesebično navdušenje za stvar. Moža in avtoritete bi potrebovali, kakršnega imajo Nemci v dr. Diemu, Slovenci v Bettetu, Gorcu, Gnidoveu.

Brez kvalificiranih moči tudi ne bo šlo. Povsod in vsi bomo morali močno propagirati idejo obvezne telesne vzgoje naroda. Šola, vojska, sportne organizacije, vsi bodo morali vzgajati sportne instruktorje. Sportne organizacije gledajo dandanes samo na rekorde. V zakonu pa je poudarjena misel za skupnost, disciplino, ki jo danes v sportnih vrstah tako pogrešamo. Obvezna telesna vzgoja naj bi dvigala moralno in fizično moč naroda, v enaki meri pa pričakujem, da bo zanesla med ljudstvo ono vzgojo, disciplino, ki vlada v telovadnih organizacijah.

»Kakšno je tvoje mnenje glede naše visoke šole za telesne vaje? Kje naj bi bil sedež šole in kaj bi bilo ukreniti, da bi beseda čimprej postala meso?«

Potreba po ustanovitvi take šole je silno velika. Občutijo jo vse sportne organizacije, zlasti pa je ta šola potrebna sedaj, ko smo dobili zakon o obvezni telesni vzgoji naroda. Kajti vzgojiti moramo na stotine takih učiteljev, ki bodo res razumeli sodobno telesno vzgojo in ki bodo obenem tudi dobri praktiki. Tudi vojski so potrebni taki učitelji. Po napravah sodeč, ki jih imamo v Ljubljani (sadijon, moderno kopališče, zimski bazen, lepe telovadnice, zimsko drsališče, tenis prostori in razna druga igrišča, krasni tereni za zimski sport itd.) in katerih drugje v državi nimajo, dalje z ozirom na okolnost, da imamo prvovrstne moči na filozofski

in medicinski fakulteti in glede na to, da imamo v Ljubljani razmeroma tudi drugih učnih moči dovolj na razpolago, bi bila ustanovitev take šole v Ljubljani sicer težavna, a še vendar bolj mogoča kot v ostalih dveh centrih naše države. Tudi mlajših zdravnikov-sportnikov, ki imajo že nekaj sporne prakse, imamo nekaj. Sposobnih in izkušenih organizatorjev sporta imamo pri nas brez dvoma največ v celi državi. Za praktične vaje pa pridejo v poštev ljudje, ki imajo diplomu ali pa so brez nje, samo, da so sposobni za poučevanje v taki šoli. In tudi teh imamo nekaj.

»Kakšno je tvoje mnenje glede naših trenerjev, oziroma učiteljev? Ali morejo poučevati samo taki ljudje, ki imajo lozadavno legitimacijo ali tudi drugi?«

Takih trenerjev, ki so res sposobni, imamo tako malo, da bi jih prav lahko na prste prešteli. Naši trenerji, oziroma vaditelji namreč ne gredo s časom naprej, ne šudirajo, najboljša literatura gre mimo njih. Tudi to je slabo, da so preveč enostranski. Ali so samo smučarji, ali samo plavalci, nogometaši itd. Če bi se interesirali in gojili še druge sportne panoge, bi se njih praktična in teoretična in zlasti metodolška sposobnost močno dvignila. Nogometaši n. pr. bi se lahko marsičesa naučili v hokeju ali rugbyju, slabotni igralci bi morali gojiti rokoborbo, neborbeni in premalo srečni bi se morali boksati itd. Tako pa jim gre le za žogo in celo cross-country marsikje zanemarjajo, na deželi še celo. Kljub temu, da imamo med Slovenci moške, ki bi mogli prav dobro vaditi nogometna moštva, vendar morajo klubci računati s tujimi trenerji, zakaj domačin ni avtoriteta. Jaz sicer nisem nogometaš, vendar bi mi tudi v mojih sportnih strogah bilo pogosto mnogo lažje, če bi n. pr. govoril angleško, ali če bi bil n. pr. rojen Španec. Ne mislim lažje s tekmovalci, ki jih v resnici cenim, temveč s »strokovnjaki«, ki navadno preradi o sportu govorijo.

Če ima kdo diplomu ali ne, to končno ni odločilnega pomena. Pač pa bi bila nujna stvar, da bi naši sportni vaditelji po deželi ali v mestih več šudirali. Vsako leto bi bili potrebni vaditeljski tečajji — vendar kdo naj jih prireja? Tu je velika hiba slovenskega sporta, da nima centralne organizacije vseh sportnih klubov.

»Zakaj ne moremo pri nas v sportu dosegati takih uspehov, kot bi jih po materialu, ki ga imamo, lahko?«

Na to pa odgovor ni težak. Premalo je volje, energije, požrtvovalnosti, vztrajnosti — idealizma pa navadno sploh nič. Dalje pomanjkanja vere v samega sebe. No in še primerna porcija domišljivosti, pa je vse. Ali se spomniš, Ivo, kako smo trenirali leta in leta za prvi nastop? Leta in leta je bilo treba trdega, vztrajnega, rednega dela in mnogo, mnogo idealizma, predno smo se mogli podati na mednarodna tla. In to je šlo vse brez tujih trenerjev. Sami smo bili i tekmovalci i trenerji in nazadnje tudi zmagovalci. Anglež Lowe pravi takole: Za sport je marsikaj važno, marsikaj potrebno, vendar prvo in zadnje je navdušenje za stvar.

»In sportna morala?«

Nezdrava konkurenca med klubi prej uničuje kakor pospešuje sportno delo. Klubi si ne pomagajo, ampak skušajo zelo pogosto drug drugemu škodovati. Poleg tega se vedno bolj uveljavlja plačevanje tekmovalcev, četudi prikrito, zadnji ostanki idealizma pa hitro in sigurno izginejo. Poleg tega pa še zoperne in umazane afeze kapiranja. Na vse to ne gledam s sentimentalnostjo, vendar grem zelo težko preko dogodkov, ki blatiijo dejo, za katero delamo. Sport je na razpotju: ena struja vidi v njem kulturo, druga le senzacije in brezvestno izživljanje. Mi se bomo borili na strani prvih in tudi javnosti se ne bo težko odločiti s kom bo šla.

Smučarjev raj

KAKO NAJ UČIMO OTROKE SMUČATI

Najtežja je vzgoja otrok, pa naj si je že na tem ali onem polju. Zato je potrebno, da vzgajajo otroke najboljše moči, otroški strokovnjaki; kajti, če je fundament slab, je cela stavba v nevarnosti. Pri društvih, ki se bavijo s telesno vzgojo, se zelo greši v tem pogledu; za vodje otrok postavijo običajno najslabše moči. Nihče se ne briga dovolj za nje, juniorje imajo pri klubu kot nekako potrebno zlo. Kakor je pri drugih panogah sporta paziti na pravilno vzgojo, isto velja tudi za smučanje.

Kako naj pravzaprav učimo otroke smučanja? Po otroško, je najkrajši in najboljši odgovor. S tem seveda ni rečeno, da jih moramo učiti z igrankanjem, mehko, brez načrta, ne — ampak upoštevati moramo otroško telesno in otroško duševnost. Pri otroških smučarskih tečajih se greši predvsem v tem, da se servira pouk otrokom na isti način, kakor odraslim mladini. Človek dobi utis, kakor bi bil namenjen tak tečaj smučskim učiteljem, ne pa veseli, razposajeni deci.

Smučanje se je v zadnjih letih tako razširilo, da ga ni kraja, kjer ne bi bilo smučarjev. Razum-

Janezek in Joško čakata smučskega učitelja

ljivo, da naši otroci niso ob strani gledali ta razvoj, ampak so prav pošteno posegli vmes. In nešeto otrok čaka vsako leto, da jim sv. Miklaž ali Božiček prinese najljubše darilec. Za razmah tega lepega zimskega sporta so mnogo napravili sportni klubi in pa reklama raznih letovišč in tvrdk z zimsko-sportnim orodjem. Če kak sport, prav gotovo zasluži smučanje vso našo pozornost in naša naloga je, da delujemo na tem, da ga obojito naši otroci goje. Zato bi bilo prav, da bi se v zimskem času vpeljalo smučanje kot obvezen predmet v vseh onih ljudskih šolah, kjer so dani pogoji, oziroma, kjer imajo sneg. Če ne gre drugače, naj se otroci smučajo v urah, ki so določene za telovadbo. Kajti neprimerno boljše je — in to ne samo iz zdravstvenega stališča — da se otroci gibljejo v svežem zraku na prostem, kakor v zaprtih, neredkokrat v zadušnih telovadnicah. Zatorej z otroci pozimi ven na sneg.

Kako pa naj pravzaprav učimo otroke smučanja? Izven dvoma je, da način, po katerem se večbajo odrasli, za otroke ni primeren. Že starejši ljudje se naveličajo dolgo časa vaditi eno in isto stvar ter si želijo spremembe, kaj šele otrok. Zato bi bilo čisto napačno, če bi kar dve uri zaporedoma poučevali otroke recimo pluzno zavoro. To

bi bilo predolgočasno, monotono. Po četrti, kvečjemu pol ure zadostuje za eno vajo, nato se da otrokom malo odmora, da se kepaio ali se igrajo, potem se šele preide k naslednji vaji. Ni treba imeti nobene bojazni, da se otroci ne bi priučili

Skijöring z darilci — le hitro konjiček

smučanja, če se ne bi z njimi vadilo po takem načrtu, kakor za odrasle. Pri otrocih mora vladati ves čas največji red in disciplina, toda postopati je z njimi lepo, očetovsko, vedno pa tako, da bodo imeli respekt pred svojim učiteljem. Vaje brez notranjega doživljanja, ne morejo mladini nič nuditi, najmanj pa tedaj, če se podajajo vedno v isti obliki. Malo tvarine in še isto vedno v drugi obliki mora biti načelo vsakega otroškega učitelja. Cilj pouku mora biti že vnaprej jasen: da se priuči mladina na najenostavnejši in najprijetnejši način smučanja. Tudi ni pri otrocih tako važno, s katerimi vajami jih pričnemo učiti. Kajti oni so tako pripravljeni in se njihove drže običajno tako naravnane, kot pri malokaterem odraslem človeku. Otroka namreč še ni pokvarila moderna civilizacija, kar se naravnega gibanja tiče. In baš zato imajo poseben občutek za ravnavesje, ki je tako važno pri tem sportu.

Z otroci vadimo smučanje tako, kakor najboljši odgovarja njihovim telesnim zmožnostim in njihovi duši; da obrže vsi, pa najsi so krepki ali šibki, nerodni ali pripravljeni, veseli in ljubezen do stvari. In potem smo si lahko avesti, da uspeh ne bo izostal. Z otroci torej smučajmo — toda po otroško!

I. K—er.

REKORD V SMUŠKEM SKOKU

Današnja doba je doba rekordov. V sportu skoraj ne mine dan, da ne bi čitali o tem ali onem svetovnem rekordu, ki ga je postavil kak »kanon« svetovne »klase«. Ne smemo pa misliti, da v prejš-

Višek smučarske umetnosti

njih časih nismo imeli pogumnih moči, ki so postavljali rekorde, katerim se še danes čudi ves svet. Kar pogledamo smučski skok od 200 m globine in 150 m daljave, ki ga je napravil nek nemški vojak pred svetovno vojno. To ni nikaka bajka, ampak je resničen dogodek, ki se je tako-le odigral:

11. februarja leta 1911 je bil vojak Eurdres od 5. lovskega bataljona z nekaterimi tovariši v visokih in izredno nevarnih turah nemškega gorovja. Zlasti po zimi so v teh krajih do 200 m visoke navpične stene, ki gledalca ob pogledu na nje kar stree. Marsikak tihotapec je na teh krajih našel smrt. Proti poldnevju je prišla skupina vojakov na najvišjo točko tega gorovja. Tu je pihala strašna burja, ki je tako razpihala sneg, da je nastala gola, ledena ploskev. V tej burji so šli vojaki navzdol po hrstu gorovja, gosta megla jim je onemogočila vsak razgled. Več ur so že hodili pod vodstvom Eurdresa, ki je bil stalno

spredaj. Njemu se je ta sport zelo dopadel in je bil še celo vesel, da so tako dolgo tavalj po teh nevarnih krajih. Toda kar naenkrat ga je močna burja potisnila na rob zasneženega prepada česar njegovi tovariši niti opazili niso. Nič hudega slutel, je hotel prevoziti dozdnevno zasneženo luknjo in že je zdrsil pri polni zavesti v skoraj brezmejno globino, preko največje skakalnice, ki se je je kdaj kak skakalec poslužil.

Ta vojak je potem pripovedoval, da je »frčal« v izborni drži navzdol, kar je tudi verjetno, ker bi ta fantastični skok sicer malo drugače končal, kakor je. Lepo je doskočil in se mu ni drugega zgodilo kot to, da si je v levem kolenu nogo nekoliko poškodoval; da je ta neprostovoljni skok tako srečno končal, je pa seveda pripisovati izredno visokemu in mehkuemu snegu, kajti 200 m je pa že precejšnja globina. V eni uri se seveda globoko zaril, iz katerega se je sam izkopal in ko so ga našli njegovi rešitelji, jih je z nasmeškom na ustnicah pozdravil. Dobro razpoložen, kot bi bil to premišljen rekordni poskus, se je vsedel na sani, na katerih so ga odpeljali v bližnjo vas.

Leta 1911 ni nihče mislil na to, da bi se iz tega skoka napravil kak poseben čin; zato ga bo pa današnji, rekordov-željni svet, s tem večjim zanimanjem sprejel.

Smučarjev sveti večer

Blagoslovljene praznike in srečno Novo leto
želi vsem članom kakor tudi njihovim družinam **I. delavsko konzumno društvo v Ljubljani**

DELNI OBRAZ SLOVENSKE UMETNOSTI

FRANCE KOBLAR:

SLOVENSKI IN KATOLIŠKI ROMAN

Mnogo so že pisali dnevni kakor tudi periodični listi o zanimivem vprašanju, v koliko je sodobna slovenska umetnost vseh vej poglajala iz domačih potreb in ima zategadelj vtisen slovenski obraz. Kaspada se vsestransko na tako vprašanje ne da odgovoriti, zlasti če stopiš pred vprašanje: neadoma in mu nasuješ (nepripravljenemu) prgišče vprašanj. Vendar se da tudi v kratkem odgovoru, ki je utrgan kot utrinek, pokazati glavna misel o predmetu. Poleg tega pa nas je zanimalo vprašanje o vrednosti, poslanstvu itd. katoliške književnosti, in sicer tem bolj, ker je bilo o njej že dosti nepravilno napisane. Naj razgovor z g. profesorjem Koblarjem to stran vsaj v bežnih utrinjih razsvetli.

Kaj je svojstvo katoliške književnosti? Kakšno bi moralo biti njeno poslanstvo?

Svojstvo katoliške književnosti je, da je v njej duh katoliškega poslanstva, ki je služba za odrešenje človeka. Zato je v vsej življenjski iskrenosti in sproščenosti vezano samo po onostranski zasidranosti. Ta metalistična nujnost je vsa vezanost krščanskega umetnika. Zato bi bilo tudi njegovo poslanstvo posebno danes, da z vso

neusmiljeno svobodo in resničnostjo pokaže na rane človeštva, na neskladnost resnice in videza, na gorje, ki prihaja iz materialistične mehanizacije in plitvin današnje družbe, da buji svetlo vest in mu odpira pogled za nadnaravne vrednote življenja. Morda bo kdo te misli obsodil, da so črnogledje in krščanski optimizem nasprotni, morda tudi da so maloverne. Ta ne vidi v svet. Mislim, da bi s tako umetnostjo krščanstvo prešlo iz zatista in današnje tesnobe v široke ljudske tokove.

Svojstvo kat. lepe literature je bilo do danes večinoma spodbudno, zaključeno v sebi in pisano samo za katolike. Čas kaže drugač. Samo pravega, pogumnega umetnika je treba.

Ali ima kat. književnost vrednost ostalih književnosti?

V tem smo menda Slovenci najbolj kritični in največji dvomljivci. V svetu tega vprašanja skoraj ni, morda je važno še tam, kjer si razne veroizpovedi stoje tesno druga ob drugi. Vrednost umetnine se ne meri po snovi ne po predmetu; pač je važno, kaj pisatelj piše, še bolj pa kako predmet obravnava, v koliko mu da vrednost osebne in nadosebne veljave in koliko njegovo delo razodeva umetniške stvariteljske, ki je od nekadašnje iskanje in izražanje lepote. Imena kakor Claudel, Mauriac, Undset, Gertrud von La Fort stoji po tvorini sili visoko nad povprečnostjo, prav za prav na vrhu današnje stvariteljske. Tudi pri nas je velik del najboljše zrasel iz religioznih in duhovnih težanj.

Kakšen bi moral biti sodoben katoliški roman? Iz česa naj zajema snov in kako naj jo oblikuje?

Vsa ta vprašanja so si zelo podobna in se samo dopolnjujejo. Roman kot pripovedna umetniška oblika je zunanji svet; v njem je osnovna misel ta, da se uredijo navzkrižni tokovi življenja in se svet vsaj premakne k cilju, ki se zdi odrešilen in vreden teženja, boja in trpljenja. Roman, ki bi si ga želeli, bi moral biti tak, da odpira vso tragiko notranjih in zunanjih konfliktov in borb za sproščenost in očiščenje človeka. Naj se razodeva sodobni boj med notranjim in zunanjim človekom! Kot nihče drug lahko umetnik prode z idejo nasproti formuli zakona, zakaj on postavlja življenje nasproti sistemom. Ta svoboda je njegova največja moč. Pravi umetnik bo zgrabil današnje notranjo razbitost in jo po bojih in trpljenju očistil v večno svetlobo; ta svetloba je končno cilj slehernega človeka, ki s tragično bolečino išče in najde poslednjo luč. Tak roman je širok in se ne omejuje na družabni sloj ne na duhovno usmerjenost, saj se vsepovsod podirajo temelji sedanjega reda. Morda se ni nikoli dozdaj tolikokrat rabila beseda tragika. Nič ni čelega, takšno je občutje sveta povsod. Blagor pa tistemu, ki se lahko zapre v svetniško samoto, da reši sebe pred svetom. Toda socialen roman, kakršnega pozna na osnovi materializma današnja ruska in ameriška književnost, tak roman še čaka krščanskega umetnika. Mislim, da bi bil to udarec v vse naše pojmovanje družbe, ker bi moral biti tako neusmiljen, pretresljiv, da bi iz njega pogledala vsa gola praktična resnica nasproti pomehkuženemu brezbožniku in verniku. Zmogel bi tako delo le velik reformator. Ali kdo misli na to, ko se svet drobi v prepad? Ali je kje volja in pogum?

Kako da katoličani čestokrat ne doumevamo romanov, ki so v jedru zdravi in vzgojni, a so pisani z grozno stvarnostjo?

Naša vzgoja je tega kriva. Po eni strani smo še silno idilični v nazorih o svetu. Živimo preveč v iluzijah. Najrajši pa si iščemo sodeb iz sistemov, logičnih, moralnih in dogmatičnih, in najprej postavimo zadnje vprašanje, ne da bi izpregledali vrednost pisateljeve podobe in metafizičnega najbolj krutih življenjskih nasprotij. Naši sodniki večkrat nimajo pogleda niti v družino, kaj šele v družbo. Poznaajo samo imperativ: tako mora biti, in kar ni vzraslo v tem imperativu, jim ali ni resnično ali

ni porabno, kaj šele lepo. Ker ne poznajo dovolj življenja in ker ne poznajo njegovega resničnega očiščenja, le preradi pozabljajo, da je človek najprej človek in da samo resnica človeku živo kliče po odrešenju. Eno pa se mi zdi potrebno pripomniti. Apriorne sodbe prihajajo navadno res le iz utesnjenih družabnih in kulturnih plasti. Koliko omejenega pa tudi neiskrenega pohujševanja smo že doživeli ob delih, ki so bila nadvse čista. Pri nas se je že zelo spremenilo na bolje, in širokost, s katero jemljemo danes resno literaturo, kaže, da smo dozoreli svoji kulturi. Kar se še zgodi tu in tam, je zaradi osebne občutljivosti; nazadnje se izkaže, da se življenje res ne da ujeti v shrambe in sisteme. Hudo je edino to, da o važnih in kočljivih vprašanjih kdaj odločajo nazadnjaški in nemuzični ljudje in poderejo mnogo dobrega.

V koliko je nastala sodobna slovenska književnost iz notranjih slovenskih potreb?

Težko je o tem govoriti kar nasploh. Vendar. Vsak narod ima, odkar se zaveda, voljo do življenja in čuti potrebo svojega izraza. Zatajiti se ni mogoče. Za to skrbita čas in narava. In majhen narod to še bolj čuti kakor velik. Živa umetnost je bila vedno izraz časa, in tudi Slovenci smo imeli dovolj opravka, da se zavemo samih sebe. Skrbeli so za to tudi drugi. To je že odgovor na Vaše vprašanje. Iz kože ne more nihče skočiti. Ali morete na pr. Preglieve ljudi

UNIV. PROF. DR. VURNIK

O SODOBNI SLOVENSKI ARHITEKTURI

Kaj mislite, gospod profesor, da je za našo sodobno arhitekturno kulturo najznačilnejše?

Če me tako vprašujete, se mi zdi, ko da pričakujete slavospeva na našo sodobno ljubljansko arhitekturno umetnost. Tu bi vam ne mogel ustreči, ker čutim, da je tista arhitektura, ki jo bomo mogli nazivati našo, še zelo slaba in potrebuje še mnogo resne nege in dela. Hvaliti otroke je pa riskantna stvar. — Kolikokrat v življenju se vidi, da se ljudje ukvarjajo najrajši s stvarmi, ki niso bistvene, a ti stega, kar je nujno in bistveno, pa ne vidijo in ne slutijo. To počne človek le tedaj, če ni kos svojim nalogam. In tega početja je v naši sodobni arhitekturi še zelo mnogo.

V čem se javlja po Vašem gledanju v naši arhitekturi to, o čemer govorite.

Mislim, da v nekakšni romantiki. Če prisluškujem našemu javnemu mnenju, čutim, da se ljudje ogrevajo najbolj za tisto, kar je romantično, čeprav ne ustreza svojemu smotru. Zdi se mi, da pri nas velja največ to, kar je nakičeno, čeprav je nemirno, nesorazmerno drago in tudi nepotrebno. Bistvo problemov pa ostaja nedotaknjeno. Povedal vam bom zgodovico, ki sem jo doživel pred nekaj leti. Prišel je v Ljubljano človek iz Anglije, ki je potoval po Jugoslaviji in našel tudi k nam, da bi si ogledal našo kulturo. Slučajno sem bil med prvimi, s katerimi je prišel v stik. Ker so vse

postavili drugam? Kar je naša zemlja trpela in kar je iz nje pisatelj prejel veselja in bolečine, živi v njegovih ljudeh. Ljudem iz prejšnjih vekov je položil na usta vse tisto, kar je naše prednike bolelo in kar boli nas. To ni nikak anahronizem, marveč slovenstvo, iz dna zajeto, iz vekov in rodov podedovano, tisto, ki se ne da pozabiti niti zbrisati. Mislim, da bi se to najprej videlo, ako bi tako delo prevedli drugam: potem bi nam odtam zasijal obraz naše zemlje, le da, mislim, vonja naših tal bi ne našli več. Naša književnost je v zadnjem času poleg velikega izraznega napora podala izza Prešerna največ dokumentov svoje narodne izpovedi, bodisi naravnost ali posredno, v sodobni ali zgodovinski snovi, pa naj bo v liriki ali romanu. Imen navajati skoraj ne gre. Malo je pisateljev, ki bi tega ne bili storili, vsak po svoje seveda. Tako književnost smo potrebovali.

Najmlajša pisateljska generacija se je obrnila drugam. Ne išče več tipov iz tradicije, marveč zbira pojave iz življenja, skuša biti bolj socialna, zato je na prvi pogled manj slovenska. Takši pojavi življenja so si namreč na vsem svetu podobni. Vendar je treba tu ločiti. Del tako zvane socialne literature, zlasti ljudske, prinašajo iz našega materialističnega amerikanstva, in nima organično s slovenstvom nobenega stika. Tudi s človečanstvom velikokrat nič. Ta literatura je vsa slaba, kolikor je imamo. Drugi obračajo pogled slovenskega človeka proč od čustva in izpovedi v dejstva, v stvarne račune s sedanjim časom. Čeprav se zdi kozmopolitična, je tudi tukaj melodija naša, in čim bolj bo zorela, tem očitnejša bo ta naša nova pesem. Ta ima prihodnost, zakaj svet valovi danes tako močno, da se tudi naša zemlja ne bo vzdržala samo v svojih domačijskih težajih.

take prilike kočljive, sem naprosil enega izmed naših umetnostnih zgodovinarjev, da mi pomaga. Moj kolega zgodovinar naju vodi v mesto, gledat notranjost stavbe, ki je vzbujala takrat pri nas splošno občudovanje in navdušenje vse javnosti. Ko zapustimo hišo, vpraša moj tovariš gosta: »No, kaj pravite?« Odgovor je bil po kratkem premisleku kratak: »Bolj bogato — kot lepota!« Moj kolega zgodovinar — gleda in nekam potr potrdi: »Da, res je.« Molče smo se odpeljali proti Bledu. — Mislim, da je s tem precej točno izraženo to, na kak način se še danes Ljubljana izživlja v arhitekturi. Če na to mislim, se mi ne zdi napačno spoznanje, ko da se Ljubljana z vsemi silami trudi, kako bi nadomestila tisto romantiko, ki jo je tekom zadnjih 200 let — zamudila.

Koliko je v naši sodobni arhitekturi zajete slovenske duševnosti?

Na to vprašanje pa je odgovor sila težak. Rekel sem že, da je naša stavbna kultura še mlada, da se mora človek dolgo boriti z materialno stranjo svojega dela, predno pride do tiste sposobnosti, da v stavbarstvu sploh more izraziti to, kar v svoji duši doživlja. Arhitektu gre mnogo njegovih najlepših sanj preje v nič, predno pridejo do čutne forme. Koliko takega zrna bomo pridelali, po katerem sprašujete, o tem bodo mogli pravično soditi šele zametci. Zato mislim, da bi bile moje besede o tem odveč.

FRANCE KRALJ:

UMETNOST, KI NIMA DOMA...

»Vprav slikarska in kiparska sodobna umetnost me zanima, v koliko sta poglajala iz domačih slovenskih tal ter se oprostili tujih vplivov.«

Takih vprašanj smo slovenski umetniki potrebni. Zakaj če gledam na sodobno ustvarjanje pri nas, se me polasa strah, da v nekaj desetletjih slovenske umetnosti ne bo več. Morebiti Vam ne bom mogel odgovoriti tako, kakor bi rad, preveč nepričakovano ste me vprašali; vendar bom skušal na Vaše vprašanje po najboljši moči odgovoriti in v drobcih to misel potrditi.

Stara šola

Bistvo starih umetniških šol je bilo v tem, da so gotove oblike, ki so sicer odgovarjale onemu času, predpostavljale vsem drugim oblikam. Te oblike so se kultivirale v smislu mednarodnosti ter se potem neizpremenjene prenašale skozi cela stoletja. Seveda je bilo tedaj pri tako strogo postavljenih oblikah izredno težko najti izraz posameznih narodnosti. Takrat je bila umetnost last le razumsko kultiviranih posameznikov in le redkoma je zajela tudi širše plasti. In vendar vemo, da umetnost ni le privilegij razumnikov, marveč je prirojena slehernemu človeku, saj ima — sakdo čut do lepote. Po oblikah (pod obliko ne mislim le trdih tvarin, marveč tudi vse ozračje, svetlobo itd.) pa

dajna. Smo torej še zmerom v pravem začetku prevrata, ko se je začela iskati rasna oblika.

Pri nas?

Pri nas smo iskali za impresionizmom podlago v abstrakciji. Največji del kiparske in slikarske umetnosti je bil oblikovan tako, da bi gotove oblike (stilistično podane) neizbežno ostale v spominu vseh, ki so ta dela videli. Po teh oblikah se naj bi poznala posebna izraznost našega domačega. Seveda pa nismo mogli vzeti te posebnosti tako enotno, da bi ustvarili popolnoma enake oblike, ki bi odgovarjale celotni duševnosti slovenskega naroda. Pri nas imamo namreč izrazito drugačen terenski značaj (Gorenjska, Dolenjska, Notranjska); z abstrakcijo teh posebnosti smo hoteli zgraditi enotno karakteristiko in to potem prenesti na vso umetno obrt. S tem umetniško obrtnim proizvodom smo nameravali umetniško prekvasiti najširše plasti; seveda bi bila ta dela manj kvalitetna, a bolj vzgojna. A v zadnjem času smo uvideli, da ne moremo naprej, prešibki smo proti konkurenčni sili tujega uvoza. Radi poslednjega nismo mogli priti do prave oblike, vse je ostalo v razvojnem stadiju. In vendar vemo, da brez umetne obrti ne more visoka umetnost (kiparstvo in slikarstvo) zavzeti najširših meja; le če je umetna obrt prej ali vsaj istočasno dana, more postati tudi visoka umetnost najširša lastnina.

Kakor sem že rekel: Prejšnja umetnost so učili do podrobnosti v šolah, dajali so ustaljene oblike, katerih se ni mogel skoro nihče otresti v korist svoje čiste osebnosti. Niso bili vzgajani v tem smislu, da bi se tudi iz sebe izobrazovali, da bi posebnosti, ki jih čutiljo posamezniki, obdržali, ono pridobljeno pa pretopili s svojo osebnostjo. In vendar izvira sleherni prava umetnost iz vsakega posameznika. Današnja šola ne bi smela imeti več tolikega pomena za umetnika kot nekdaš, marveč bi morala le stvarno analizirati prirodna telesa ter jih pokazati narasčajniku, sam pa bi se moral na tej podlagi po svoje razvijati in sicer v toliko, da to delo ne pade iz kroga, v katerem raste in v katerem je tudi njegov lastni značaj našel svoje ogledalo.

Naši umetniki se preveč drže šol, na katerih so prejemali strokovni pouk. Navzerno se na tujih šolah duševnosti tujih narodov in tako umetnost prenašajo na naša tla. V tujini pozabljajo na domačijo. Zatorej je v našem slikarstvu v pogledu narodnega značaja popolen kaos. Le posamezniki so znali delno otresti tuje vplive in seči po domači zemlji in domačem človeku. Večina pa je navezana na formalnost svojih šol. Sicer se pravi talenti, ko dozore, očistijo, toda zamujen je najboljši produktiven čas — mladost. Toda pri nas takih talentov, ki bi upanje dajali — žal ni. Talentirani so, a sebe ne znajo najti, kakor bi bilo prav. Priučenege ne znajo se sebe vredi in se izročiti svoji lastni strogi presoji.

Umetnost, ki ni poglajala iz domačih korenin...

In vendar vemo, da vsaka kvaliteta, ki je poglajala izven domačih korenin, je za danes in za vekovito brezpomemben napor. Saj poznamo velike umetnike, ki so preplavili druge rase (Michelangelo), to — ti so zrasli iz svoje rase tako visoko. Michelangelo je po svoji rasni izrazni moči remagal vse sodobnike za stoletja naprej. Tega pa pri nas ni. Vsako delo pri nas, če hoče doseči veljavo in trajnost, mora predvsem za nas imeti pomen, šele potem za druge. Saj se narodi najlaže med seboj razgovarjajo in si spoznavajo duhovni obraz po slikah in kipih. Ta govornica je najmočnejša in najiskrenejša. Seveda je poleg tega važna tudi časovna stran, v koliko je zrasla slika na filozofski podlagi časa, toda to je šele naslednja stopnja; prva in glavna zahteva je, da zraste umetnost iz umetnika, zakaj potem je gotovo iz rase, če je seveda »jaz«. Čist, če ni potrjen.

Toda če bo šlo v tej smeri naprej, da ne bomo zajemali iz sebe ter oblikovali obraza domačega naroda, potem ne bomo mogli čez nekaj desetletij več govoriti o slovenskem slikarstvu... L. G.

Vital Vodušek:

MAJHNA BOŽIČNA PESEM

Kadar sneg bo težek tovor,
ki ga gozd na ramah nosi,
in snežinke mala okna,
ki nebeško luč prižgo si;

kadar dom bo stal ob poti
in strmel v premrzlo zimo,
in bo v njem tako domače,
da nihče ne bo šel mimo;

kadar bo povsod dišalo,
kakor bi zažgal kadilo,
se bo v vsakem toplem domu
kot v legendi zasvetilo;

v mehke jasli položila
Jezusa nam bo Marija,
mi pa s Jožefom Mariji
bomo zvesta tovarjita.

ELEKTRIFIKACIJA SLOVENIJE

Elektrika, ki je kot zadnja izmed tehniških ved nastopila službo v dobrobit človeštva, je svoj pozni prihod v prakso nadomestila z ogromnim razvojem v zadnjem desetletju. Elektrotehniške pridobitve so postale last vseh slojev civiliziranih narodov in so s svojimi gospodarskimi, kulturnimi in socialnimi vplivi vidno preobrazile način našega življenja.

Ni še dolgo od izumitve prve oblike Pixijevskega električnega stroja in ni še dolgo, ko je Edison na svetovni razstavi v Parizu prižgal prvo žarnico z ogleno nitko, a že so vse te pridobitve vsakdanje potrebe v življenju. Ni danes podjetja, ki bi bilo konkurenčno brez posluževanja električne energije in ne moremo si misliti učinkovitejše, preprostejše in cenejše razsvetljave, kot je električna žarnica.

Razvoj elektrike pa ni bil končan z iznajdbo električnega stroja, prav tako ni njena glavna naloga zapopadana v razsvetljavi. Z istočasnim razvojem in izpopolnjevanjem konstrukcije tehnike si osvaja elektrika nova polja udejstevanja in uporabe. V kratki dobi je elek-

trarne so predstavnik banovinskega elektrifikacijskega načrta in imajo največ zasluga za dosedanje izvedbo elektrifikacije Slovenije. Električna centrala v Savi pri Bohinju, bivša vojaška elektrarna, oskrbuje Bohinjsko dolino in bo priključena na omrežje centrale v Žirovnici. Elektrarna v Fužinah pri Zireh oskrbuje Poljansko dolino in zadržno elektrarno na Vrhnikih. Elektrarna v Zagradcu na Dolenjskem služi lokalnim potrebam in bo v bližnji bodočnosti zvezana s centralo v Zireh. Centrala v Kočevju je kalorična centrala in oskrbuje mesto Kočevje. Največje območje zavzema centrala Žirovnica, ki je zvezana s centralo drž. rudnika v Velenju. Na omrežje Žirovnice deluje 6 manjših central, in sicer centrala KID na Dobravi pri Bledu, centrala tovarne Zabret, Britof pri Kranju, »Jugočeška« v Kranju, elektrarna Mengeš, elektrarna St. Peter v Savinjski dolini in končno centrala državnega rudnika v Velenju. Skupno so centrale KDE proizvedle leta 1931 cca 5.250.000 kWh, leta 1932 le cca 5 milijone kWh.

trična energija kot gonilna sila izrinila vsa podobna sredstva v industriji, omogočila obrtniku konkurenco, nadomestila pomanjkanje delovnih sil v kmetijstvu in se kot kurilno in razsvetljavalno sredstvo uveljavila po naših domovih. Nenadomestljiva postaja pri vseh udobnostih napravah človeštva. Promet, telefonija, telegrafija, radio, kozmetika in medicina — vsi ti pojmi so bistveno povezani z elektriko kot s posredno ali z neposredno činiteljico.

Ta splošni in nenaadni razvoj pa je razumljiv, kajti odlike elektrike so tudi najizrazitejše zahteve današnje dobe. Enostavnost prenašanja na daljavo, učinkovitost, priročnost, higijena in varnost posluževanja električne energije so lastnosti, ki se priporočajo in uveljavljajo same.

Tudi pri nas na Slovenskem je razvoj elektrike razveseljiv in je temelj za končno izvedbo elektrifikacije Slovenije že podan. Zasluga za dosežen uspeh gre predvsem večjim javnim elektrarnam, ki so z zdravim trgovskim razumom opogodile nabavo in posluževanje električnega toka tudi širšim-revnijšim slojem našega podeželja. Zasluga gre pa tudi manjšim in privatnim elektrarnam, ki so sicer prisiljeni dražje, a so vsrle važno misijo populariziranja elektrike in pridobivanja konzumentov.

Skupni učinek naših central

Iz statistik razberemo, da znaša celokupni instalirani učinek električnih central v Sloveniji okrog 110.000 ks, letna uporaba električne energije pa znaša cca 250.000.000 kWh. Slovenija porabi torej nad 1/3 vse v državi proizvedene energije in je po potrošnji električne energije daleko na prvem mestu v državi, saj znaša povprečna potrošnja električne energije letno cca 225 kWh na osebo (v primorski banovini 170 kWh, v savski banovini 35 kWh, v vardarski banovini 5 kWh itd.). Tako primerjanje povprečne porabe električne energije na osebo pa nikdar ne pokaže pravega konzuma za ljudske potrebe, kajti tudi pri nas porabi pretežno večino električne energije industrija sama. Temu dejstvu se imajo zahvaliti vse veče industrijske države, kateri morda ne računajo visok odstotek letne potrošnje na osebo (Nemčija 500 kWh na osebo, Francija 320 kWh, Avstrija 380 kWh, Švica 1000 kWh i. t. d.). Od celokupne produkcije električne energije leta 1931, je porabila tvornica dušika v Rušah 127.000.000 kWh, ali nad polovico vse v Sloveniji proizvedene električne energije.

Fala

Največja elektrarna v Sloveniji in, za Gubavico v Dalmaciji, ki razpolaga s 84.000 ks, druga največja električna centrala v državi je hidrocentrala na Dravi pri Fali. Izrablja se se vodni padec 13,3 m in vodna množina 357,2 m³/sek. Celokupni učinek znaša torej cca 50.000 ks. Centrala je bila zgrajena med vojno in je bil njen delokrog predviden za Graz in okolico. Po prevratu pa se je načrt spremenil in falska elektrarna je postala glavna oskrbnica električne energije vzhodnega dela Slovenije. Visokoparnostno omrežje elektrarne Fala meri cca 450 km in sega preko Maribora, Pragerskega, Ptuja, Središča, Ormoža do Murske Sobote, Čakovca in Varaždina. Elektrarna je preko transformatorske postaje v Laškem zvezana s kalorično centralo v Trbovljah, ki služi kot kalorijska rezerva za slučaj nizke vode. Najvišja letna produkcija je znašala cca 190.000.000 kWh. Glavni konzument Fale je tvornica dušika v Rušah.

Kranjske deželne elektrarne

Drugi najvplivnejši zastopnik elektrifikacije Slovenije so Kranjske dež. elektrarne (KDE), ki razpolagajo s centralami v Žirovnici, v Zagradcu, v Fužinah pri Zireh, v Savi pri Bohinju in v Kočevju. Skupni učinek teh elektrarn znaša 5.500 ks. Kranjske deželne elek-

Velenie

Tretji večji predstavnik elektrifikacije Slovenije je kalorična centrala v Velenju. Centrala bo razpolagala s cca 10.000 ks. Elektrarna prodaja tok Kranjskim deželnim elektrarnam. Leta 1932 je prodala cca 834.000 kWh. Iz Velenja je projektiran tudi daljnovod za Mislinjsko in Meziško dolino.

Druge večje elektrarne

Vplivnejša elektrarna je tudi hidrocentrala V. Majdič v Kranju, ki razpolaga z 2000 ks in doseže letno produkcijo cca 5.000.000 kWh. Njen daljnovod sega do Domžal in je dana možnost, da se centrala priključi ljubljanskemu mestnemu omrežju.

Priznan interesent za elektrifikacijo Slovenije je ljubljanska mestna elektrarna. Kalorična centrala razpolaga s 6.900 ks in doseže letno produkcijo nad 5.000.000 kWh.

Večje kalorične centrale se nahajajo še v revirih TPD v Trbovljah, v Zagorju, v Rajhenburgu in v Kočevju. Skupni učinek vseh teh central znaša 19.000 ks. Sama centrala v Trbovljah razpolaga z učinkom 15.000 ks. Tok prodaja le v manjših količinah. Leta 1932 je elektrarna prodala cca 1.000.000 kWh.

Kranjska industrijska družba ima v svojih vodnih in kaloričnih centralah na Jesenicah cca 11.000 ks instaliranega učinka in doseže letno produkcijo cca 15.000.000 kWh. Leta 1932 je producirala samo 9.357.656 kWh.

Poleg teh večjih imamo v Sloveniji še okrog 150 manjših javnih in privatnih central. V tej številki pa niso vsote najmanjše kmetijske-podeželske električne naprave, katerih je tudi okrog 200.

Cisto razumljivo in naravno je, da stremijo vse večje centrale za čim večjim konzumnim območjem. Pri tem stremljenju pa, jasno, zadenejo na prav tako stremljenja drugih elektrarn in s tem je nespornost zagotovljen. Fala, ki teče večinoma neobremenjena in ki bo ob še večji redukciji obrata v Rušah, morala iskati novih konzumentov, je primorana stremeti za razširitev omrežja na Kranjsko. Če tudi bi taka izvedba, z ozirom na različni karakter vodovja Drave, Save in Ljubljanice, mnogo pomenila za kritje zaporednih minimumov in za gospodarsko izrabo vod, se vsi krogi ne morejo sprijazniti s to mislijo. Pomisleki so, da bi gospodarsko nadmočna Fala svoj vpliv izkoristila in da bi po svoji mili volji izvajala ves nadaljni načrt elektrifikacije Slovenije.

Novi načrti

Da bi neprijetno zadevo obšli, obstojajo razni načrti, ki pa pomenijo seveda nove investicije pri že itak praznem teku obstoječih central. Ista pravdiva potrebno rezervno na Savi, mestna elektrarna ljubljanska upravičeno atrin-i po lastni vodni rezervi na Savi, na Gruberjevem kanalu ali na Ljubljanici. Krožili so razni načrti Krezovi, Lenarčičevi, Sbrizajevi, Siemensovi in dr. ki obdelujejo izrabo Save, Unca pri Plantnu, Kamniške Bistrice, Kokre itd. Švicarji so se zanimali za novo »Falo« pri Ptuj, mestna občina v Mariboru predvideva novo, enako močno centralo nad Falo itd., itd. Vsi ti projekti bi prinesli nad 150.000 ks nove električne energije, a vprašanje je, če bi dežela zmogla vse te nove investicije.

Zavedati se moramo, da predstavljajo naše znatne vodne moči velik del našega narodnega premoženja in dobro je, če vemo, da tudi mozemstvo ceni te naše vodne moči, saj je v načrtu mednarodnega omrežja predvidena linija tudi za pritegnitev naših vod. Radi tega je pred vsem potrebno, da delamo take načrte skupno, v slogi in brez konkurenčnih misli. Pred vsako novo gradnjo, če tudi bi pri obstoječih mejah med elektrarnami bila končno potrebna, je najbolj važno in priporočljivo, da se izvede načrt

skupnega omrežja vseh elektrarn v dravski banovini.

Dovolj imamo instaliranega učinka, treba je doseči le složno sodelovanje med elektrarnami, medsebojno pomagane in s tem bo dosežena tudi večja gospodarska izraba vodnih sil, ki je bistveno važna za dosego znosne tarife. Slično sodelovanje najdemo že med Zagrebom in Karlovcem. Ob nizkem stanju vode dobiva Karlovec tok iz kalorične centrale v Zagrebu, ob vodnem maksimumu pa Karlovec vrača energijo Zagrebu. Karlovec si prihrani nove investicije, Zagreb pa dela polno obremenjen z večjim gospodarskim učinkom.

Medsebojna pomoč skupnega omrežja

Pri nas, kjer imamo različne vode z ne istočasnim minimumom in maksimumom, bi taka izvedba medsebojnega pomaganja pomenila

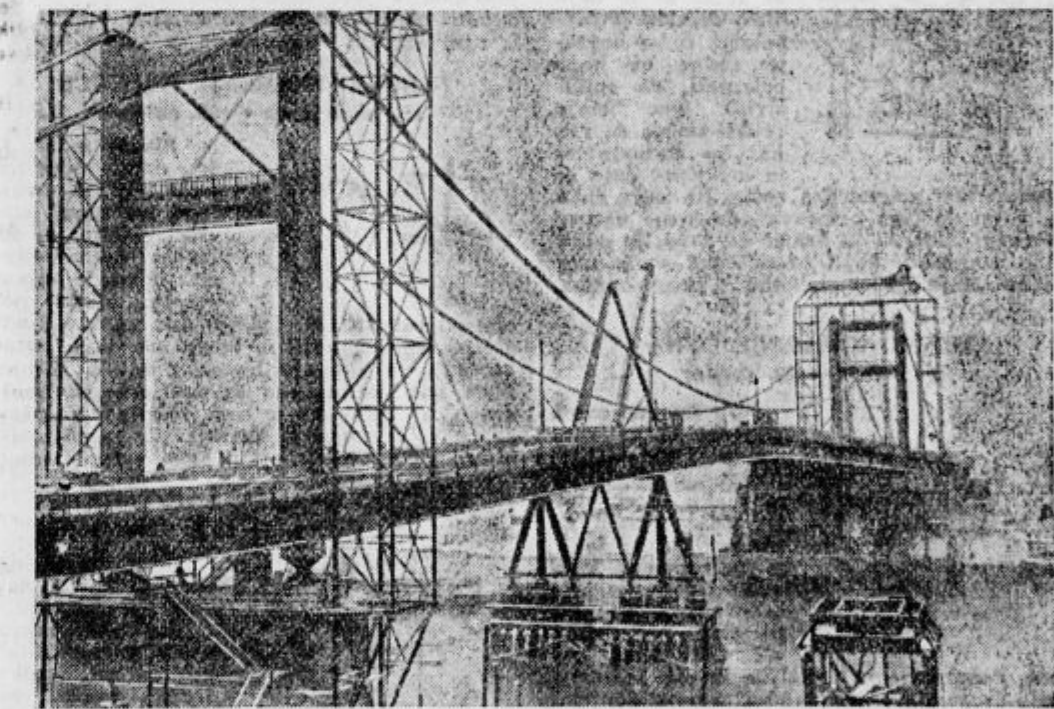
MOST MED BELGRADOM IN ZEMUNOM

Z ustanovitvijo naše države leta 1918. so se pojavile na vseh poljih javnega delovanja velike in neodložljive potrebe za reševanje problemov, ki so imeli in imajo še edini cilj: stoletja pod raznimi vplivi živeči in raznim interesom služeče dele troimenega naroda povezati v organsko celoto ter omogočiti smoteno in znosno sožitje tako, da bodo sposobni v borbi za obstanek varovati svoje interese proti drugim narodom.

To teoretsko spoznanje se mora ustvariti. V pogledu materialne kulture so poklicani inženjerji, da ji ulirajo pota. V ta namen je bilo zgrajenih mnogo novih, popravljenih starih cest, mostov, pristanišč in železniških prog, visokih zgradb, reguliranih mnogo rek, izvršenih namakanj in osuševanj kulturne zemlje. Vse to se je izvajalo in se bo v bodočnosti še bolj natančno in objektivno moralo delati, in sicer sistematično po razpoložljivih denarnih sredstvih, po programu ter časovni nujnosti. Od tega je namreč odvisen končni efekt, ki smo ga v začetku označili.

Kakor funkcionirajo železnice vzdolž vse države ob vsakem vremenu in letnem času, tako morajo tudi državne ceste garantirati neoviran promet, kar je v ekonomskem, vojaškem in javno-varnostnem oziru zelo važno. Posebno pa ona prometna žila Jesenice—Ljubljana—Zagreb—Belgrad—Niš—Skoplje—Gjevergija. Na tej prometni črti je bila dosedaj največja ovira ravno pomanjkanje mostu čez Savo med Belgradom in Zemunom. Promet se je na tej točki dosedaj moral vršiti z brodovi.

Po prevratu je dobil koncesijo za zgraditev tega mostu Rade Pašić, sin pokojnega predsednika vlade Nikole Pašića. Ker pa te koncesije do leta 1929. ni izkoristil, je vzel vso to zadevo v roke samo ministarstvo za javna dela. V začetku leta 1930. je bila sklenjena tozadevna pogodba s Societété de Construction des Batignolles, Pariz in Gutehoffnungshütte, Oberhausen, Rheinland, da ti dve tvrdki zgra-

dita viseči most Kralja Aleksandra I. za 180 milijonov dinarjev v teku 38 mesecev tako, da bi bil most končan do 8. junija 1933. In sicer bi morali spodnji stroj in cesto do Zemuna zgraditi Francozi, železno konstrukcijo pa Nemci. Hooverov moratorij je povzročil, da so dela zastala za leto dni in bo most popolnoma dovršen šele do avgusta meseca prihodnjega leta. Seveda, če ne bodo nastopile kakšne nove težave. Most stoji okoli 300—400 m nad izlivom Save v Donavo v sredini belgrajskega pristanišča. Glavna odprtina mostu znaša 261 m, tako da noben steber ne stoji v vodi. Glavna obrežna stebra sta fundirana na železnih kesonih, velikih 16x40 m, se postopoma zožujeta na 6x21 m, sta okoli 24,90 m (na zemunski strani malo več) zakopana v zemljo, a 14,70 m molita iznad nje. Keson počiva na belgrajski strani na skali iz apnenca, na zemunski strani pa na trdi plavi glini, pomešani z rumenim peskom. Obrežna stebra iznad male vode sta obložena z rezanim kamnom. Vsi drugi

zbojšanje vsega elektrifikacijskega sistema. Kraške vode, ki imajo svoj maksimum pozimi in v prvi pomladi, bi bile polno izkoriščane za vso to dobo in bi nadomeščale izrazit zimski minimum reke Drave. Ko skopni sneg, upadejo kraške vode in dobi svoj maksimum Sava, ki ima v svojem območju že več pomladnega vodovja. Ko upade Sava, bi izkoriščali Dravo, ki obdrži svoj maksimum do prvega poletja. Radi ogromnih koroških ledenikov, ki spadajo večinoma v območje reke Drave, obdrži le-ta svoj maksimum do prvih poletnih mesecev. Letne mesece pa bi, do nastopa zopetnega jesenskega deževja, oskrbovale kalorične centrale v Velenju, Trbovljah in v Ljubljani.

Vse to in še več je našim gospodarskim krogom poznano. Izvedba pa radi vseh vrst predsodkov, premislekov in odvisnosti le ni najbolj enostavna. Gotovo pa je, da bo elektrifikacija Slovenije najbolj nepristransko in najbolj uspešno rešila — banovina Sava.

stebri so fundirani na pilotih, dolgih 14,50 m, belgrajska dva sta pa tudi obložena z rezanim kamnom in arhitektonsko okrašena, med tem ko zemunski niso niti okrašeni niti obloženi. Jedro vseh stebrov je beton.

Glavna železna konstrukcija mostu je obešena na kable in je dolga 261+2x75=411 m. Priključena sta še dva inundacijska viadukta 47+182,77 m; belgrajski je železen, a zemunski iz železobetona. Torej znaša celokupna dolžina mostovskih konstrukcij 640,77 m. Kabla visita prek obeh portalov, katera stojita na obrežnih stebrih. Ta dva sta visoka po 37,44 m in sta vsidrana po posameznih vrveh kabla pri obeh prvih inundacijskih viaduktnih stebrih na glavne nosilce mostu. Vsak kabel je sestavljen iz 37 delov jeklenih vrvi premera 66 mm, vsaka vrv pa iz 185 žic. Žice so v jedru okrogle, potem štirioglate, a na obodu so profilirane, in sicer tako, da se vrv pri obtežitvi avtomatično in hermetično zapre v popolnoma okrogel in gladek obod. Tako so žice v notranjosti popolnoma varne pred rjo. Na obeh kablilih je torej 74 jeklenih vrvi. Njihova celokupna teža znaša 1000 ton. Vsa druga železna konstrukcija mostu je ca 6000 ton teža. Dva glavna nosilca, ki sta obešena na kablilih v razdaljah po 13,05 m, sta visoka po 4,30 m, a oddaljena sta drug od drugega 14,50 m. Na zunanji strani glavnih nosilcev 1,10 pod zgorenjim robom — v isti višini je položen tudi planum prometnega traka med glavnimi nosilci — so pritrjene konsole, ki nosijo trotoarje v širini 3,60 m. Tako je most od ograje do ograje širok 21,72 m, a koristna širina znaša v sredini 12 m, a na vsaki strani po 3 m, skupaj 18 m, to je toliko, kolikor sama cesta. Na mostu sta položena dva tira tramvajske proge, ki je zvezana na Terazijah s starim omrežjem. Tramvaj se spušča čez Zeleni venec in Brankovo ulico, preseka Pop Lukino ulico v nivoju na mestu, kjer je stala drž. tiskarna. (Ta še stoji poleg hiš raznih zasebnikov. Razlastitev vseh teh objektov bo stala

približno 20 milijonov dinarjev.) Tramvaj teče potem po rampi do Karadžorjeve ulice ter 14,57 m nad njo pride na most. Spodnji rob mostovske konstrukcije je 12 m nad najvišjo vodo, tako da bodo lahko ladje manevrirale v pristanišču, ne da bi morale spuščati dimnike in jambore. Čez most bo tramvaj prišel v zemunski inundacijski viadukt s padcem 4% po 120 m dolgi rampi na nasip, ki se v lahki krivini zavije proti severu. Nato pa v ravni črti steče do zemunskega kolodvora. Torej je nova cesta od Terazij pa do zemunskega kolodvora dolga dobrih 5 km ter je v celoti, razen na mostu, tlakovana z granitnimi kockami. Na mostu so pa položene lesene kocke.

Tako velik most kakor je ta so zgradili Nemci v Köln-Mühlheimu čez reko Ren, in sicer iz železa St. 48, naš je pa iz St. 52. — Amerikanci so lanj izročili v promet orjaški viseči Washington most s srednjo odprtino 1066 m, kar je pa do danes svetovni rekord.

Božični večer staubenika in brivca

Rad bi ženo, pa ne vem kakšno

Koliko srečnih družinskih očetov in družinskih mater bo v božičnih praznikih mislil nazaj na lepote skupnega življenja in na naključje, ki se ga je božja previdnost posluževala, da je združila fanta in dekle ter ustvarila novo družino. — Koliko bo zopet mladih fantov in deklet, ki bodo med prazniki zvedavo gledale v bodočnost in izpraševale bodoče mesece, če jim bo namenjeno, da se združijo v novih, srečnih, mladih družinskih celicah. Kdo? Kateri? Katera? Stari opazovalci zvezd so napisali o tem zanimivem podatku in trdijo, da je značaj človeka odvisen od tega, v katerem nebeskem znamenju je rojen.

Dajmo našim dobrim fantom ključ teh učenjakov nebesnega svoda in pomagajmo jim, da zabavo vsaj in ne zares, da s pomočjo zvezd izbirajo neveste in družice svojega življenja.

NEBESKO ZNAMENJE VODNEGA MOŽA
(23. januarja — 23. februarja)

Ženske rojene v tem znamenju so oblasteljne, imajo mnogo voditeljskih darov in jih najdemo v življenju vedno na vodilnih mestih. One ne računajo mnogo, ampak derejo naprej. Če se pojavijo težave, jih poderejo če ne na en, pa na drugi način. So lahko razburljive in zelo živahne. Imajo pa to slabost, da niso nikdar zadovoljne, ker mislijo, da njihovo življenje nikdar ni zadosti izkoriščeno. Mož, ki bo vzel za ženo »dekletko vodnega moža«, bo moral oblasteljnost z ljubeznijo ukloniti. Uklonile se bodo rade ljubezni, če ostanejo v družini kraljice.

NEBESKO ZNAMENJE RIBE
(24. februarja — 20. marca)

To nebesko znamenje rodi fantastične žene, ki se dajo hitro spraviti iz ravnotežja in se morajo vedno na koga oslanjati, da sploh živijo. One imajo veliko smisla za vse, kar je nadnaravno in mistično. Zato so čestokrat tudi umetnice, a vedno jih mora neka tuja volja od tega pripraviti, da svoje darove izkoristijo. Mož, ki jo vzame za ženo, jo mora stalno podpirati, kajti prepuščena sama sebi postane »riba dekle« slabotno in brez poguma.

NEBESKO ZNAMENJE OVNA
(21. marca — 20. aprila)

Te žene so goreči plamen, ki se vname pri vsaki priliki. Navdušijo se lahko za vsako stvar. One niti časa nimajo za potrpežljivost, tako se razvnamejo. One so nestrpljive v pričakovanju. Toda ko jih stvar ne zanima več, tudi ogenj pogasne. Popolnoma in temeljito in one se takoj vržejo drugam z istim plamtčim navdušenjem. Te žene imajo sebe zelo rade in sebe tudi precekujejo. Mož, ki bi takšno »ovno« dekle red imel za ženo, mora biti stalen, stanovit, dosleden, močan miren in dober, zelo dober, sicer ne bo prenašal spremenjajočega značaja svoje žene. Če se pa mož zna prilagoditi, bo našel v »ovnovem dekletu« najboljšo ženo in najbolj plemenito mater.

NEBESKO ZNAMENJE BIKI
(21. aprila — 20. majnika)

V tem znamenju se rodijo srečne žene. Že njihova zunanost je lepa — zdravje odlično, polt sijajna in sveža in harmonična lepota povsod. One so čudovito nadarjene, toda najbolj ljubijo glasbo. Kadar lahko služijo glasbi, razvijajo v svoji okolici radost in srečo. Če pa ta dekleta ne najdejo pravih mož, ki jim znajo postreči v njihovih poletih, potem se žalostne skrivajo v samoto, kjer usihajo polagoma v žalostnem tujanstvu in premišljevanju.

NEBESKO ZNAMENJE DVOJKOV
(21. majnika — 21. junija)

Dekle dvojkov je raztreseno, razdvojeno. Tisoč misli in načrtov ji hkrati drvi skozi glavo, a pri nobenem ne ostane. Brez moči, da bi se odločilo, frei od enega do drugega načrta, od ene do druge ideje. Živi so zelo rahli in zahtevajo nežne nege. Na zunaj so ta dekleta lepa v vsakem oziru. Mož, ki bi jo rad za ženo, mora v naprej vedeti, če ima dosti duševne moči v sebi, da jih bo na lep, miren in ljubečv način ustalil in zbral. Če se mu to posreči, bo vesel svoje naravnost izvrstne žene.

NEBESKO ZNAMENJE RAKA
(22. junija — 22. julija)

Rak vzgaja ženski rod, ki je skrivnostni in ga je težko obvladati. »Rakova dekleta« so fina in občutljiva, polna nejasnih teženj, o katerih same ne vedo, kam jih ženejo. One potrebujejo mož, ki so zmožni velikega potrpljenja in ljubeznipolne požrtvovalnosti, sicer rade veled »nerazumevanja« zaidejo in se smarajo za ničvredne. Toda one bi rade storile mnogo dobrega, vsakemu bi izkazale dobroto, rade bi imele mnogo skrbi za druge. Zato so tudi najboljše matere. Samo mora mož znati boriti se proti pasivnemu razpoloženju »rakovih deklet«, znati jih mora držati budne in z ljubeznijo usmeriti njihove neorganizirane dobrobrčne težnje.

NEBESKO ZNAMENJE LEVA
(23. julija — 23. avgusta)

Vroč kri, silne življenjske sile poljejo po »levjih dekletih«. V njih se gnet vse polno strasti in polno močnega čuvstvovanja. Ako so prepuščene same sebi, zelo rade pretiravajo, se prepuščajo najmočnejšim notranjim gonom in kaj rade strmoljavijo v neumnosti. Toda one imajo vsebi veliko ponosa, ki jih brani pred nižinami. One so samozavestne, ponosne in ljubijo resnico. Njihovo močno naravo more prenašati le močan mož, ker one vsako slabost odklanjajo. Sijajne, močne, vse pregačujoče žene in matere, ako imajo poleg sebe močne može.

NEBESKO ZNAMENJE DEVICE
(24. avgusta — 23. septembra)

V tem znamenju se rode dekleta z možgani, učenjaki, izobražene žene. Močna, neizprosna logika jih odlikuje in seveda tudi zakriva milejšo žensko čuvstvenost. Te vrste žensk so hladne, mrzle in trde v kritiki. One vse iztaknejo, vse odkrijejo in razkrijejo in se v družini kaj rade izgubijo v malenkostih in nepotrebnostih. Čestokrat so visoke, se rade posmehujejo drugim, a so glede samih sebe skrajno občutljive. Življenje duha je za nje edino človeka vredno življenje. One potrebujejo modrih, prebranih mož, ki znajo s svojim duhom ojetrine njihovega značaja omiliti ter iz njih vzgojiti velike žene in velike matere.

NEBESKO ZNAMENJE TEHTNICE
(24. septembra — 23. oktobra)

Blagor možu, ki je dobil »dekletko tehtnice«, za svojo ženo. Na zunaj lepe, vesele življenja, notranje uravnovešene, nikdar pijane veselja, nikdar pobite od žalosti. One ljubijo vse, naravo, ljudi, cvetje, lepe znanosti in pazijo na svojo lastno notranjo in zunanjo lepoto z veliko skrbjo. Toda one potrebujejo za družinsko življenje druga, ki ljubi, ki je sam veselo razpoložen, dobre volje. Čemerni značaji, tihi zamisljeniki in črnogledi, uničijo nje in sebe in vso družino.

NEBESKO ZNAMENJE SKORPIJONA
(24. oktobra — 22. novembra)

Skorpijska dekleta so torišče najbolj nasprotujočih si čustev. Enkrat vesele, drugič žalostne, drugič grenke, enkrat prekipajoča ljubezni, drugič vsa nataktnjena in bodeča. Vedno presenečajo z nečem, kar nikdo ni pričakoval od njih. Na zunaj mirne in hladne, na znotraj pa stalno nekaj vre, da človek nikdar ne ve, pri čem da je. One znajo biti dobre družice, a njihov mož mora biti nadsrednje moder in srčno dober, da prenaša spremembe. On mora njihovo strastnost in neuravnovešenost premagati, ampak tako, da one tega boleče ne občutijo. Miriti, a nikdar ne raniti.

NEBESKO ZNAMENJE STRELCA
(23. novembra — 23. decembra)

»Strelčeva dekleta« so pridna, vporabna in brhka. Rade delajo, pridno delajo, nikdar ne lenarijo, vedno najdejo kakšne koristne opravke. One so rojene za gospodinjstvo in so idealne žene, matere in pravi zaklad za družino. Toda potrebujejo nekoga, ki jih vzpodbuja, jih včasih pohvali, jih dvigne, a nikdar ne podira. Če dobijo moža, ki njihove prednosti ne vidi ali ne prizna, če tudi jo vodi, se ne morejo več razvijati, postanejo zdržljive in polagoma usihajo ali pa se razpršijo po nepotrebnih opravkih.

NEBESKO ZNAMENJE KOZLA
(24. decembra — 22. januarja)

Kozel daje dekleta, ki so ledeno rezervirana in hladna. Počasi, zelo počasi se razgrejejo ob veliki iskreni in stanovitni ljubezni. So častihlepne, a pridne ter želijo napredka. Zapravljive niso nikdar bile. Ako ne »rajejo moža« — ker so izbirčne — se lahko

Rada bi moža, a ne vem katerega

»To je pa moj tip!« pravijo dandanes naše deklice, kadar hočejo izbiti svoje mnenje o ženinih, ki bi jih rade imele za moža. »Oh, ta pa ni moj tip!« se izgovarja moderni deklič, ki mu vsiljujejo ženina, ki ga ona ne mara. »Poglej, kako različni tipi!« slišimo pogostokrat kje v kakšni oštariji ali v kakšni gneči.

Tip, tip, tip! Kakšen pa je prav za prav tvoj tip, slovensko dekle? Ali so sploh kje kakšni »tipi«, med katerimi bi mogla razbrzdano izbirati svojega moža, pri tem pa biti gotova, da si zadela na pravega. Na pravega pravim ne na onega, ki se ujema s tvojimi po romanih in po kinu pokvarjenimi okusi, ali onega, ki se ti kot mondenemu ali sportnemu dekliču ujema z barvo tvoje torbice, z barvo tvojih čevljev ali pa samo s sijajem tvojih oči. To mi povej, slovensko dekle?

Med našim dobrim ljudstvom res obstoja neka vera v različne tipe. Coprnico si bomo vedno predstavljali kot stegneno suho staro z nosom, ki se zajeda v ostro brado. Zoprnega, zločinskega človeka si pa nikdar ne bomo predstavljali kot razdebelelega dobrodušnega mešana. Da, brez dvoma obstoja med zunanostjo fanta in med njegovo dušo čudne tajinsvene zveze in duša pri nekaterih kar zre skozi obraz. Ve, deklice, lahko s pridom sklepate na dušo tipa, ki vam je po svoji zunanosti dopadel. Toda tipov se ne more spoznati, še manj pa presojati in vrednotiti kar mimo grede recimo v železniškem kupeju ali na ulici ali na podeželskem žegnjanju. Človeka pravilno spoznati po težavnem stvar. To je umetnost, ki je ve deklice, vsaj vse ne, še ne poznate v dobi, ko med raznimi tipi iščete ženinov.

Mi bi vam radi malo šli na roko, da res najdete tip, s katerim ne boste samo zadostile svojim modnim dolžnostim, ampak s katerim boste delile tudi svoje življenje. Tip za trenutek ni nič, tip za življenje, to je prava reč in prav za prav edina, ki je nujno vredna. Našli vam bomo po knjigah učenih gospodov, ki so zbirali podatke po norišnicah in ječah, tri različne tipe mož, med katere lahko uvrstite vsakega od tipov, ki ste jim zapisale svoja srca. Evo jih!

Ozki tip

»Ozki tip« je suhe rasti, ozkega obraza, ostro začrtanega nosu. To so fantje, ki so se potegnili v višino. V otroški dobi so bili slabotni, slabokrvni, toda kar naenkrat so vzbrsteli in so čez noč vsi preko ramen v višino. Toda oni se za to tudi hitreje starajo. Trde, izsušene roke, dolgi koščeni prsti, brezmesne kitaste noge. To jih telesno najbolj označuje. Kot da bi bili iz trte izvit, dolgi, suhi, »sama kost in koža«, a žilavi in zdravi, dokler jih ni zajela jetika, ki jih rada zalezuje. Ozki tip mnogo poje, a naj pospravi še toliko, on se nikdar ne bo odebelil. Kot da bi v »graben metale«, pravijo matere takim sinovom. Profil imajo podganski, ker imajo dolge nosove in majhne brade. Od spredaj je obraz podoben skrajšanemu jaju. Lase imajo goste, trde, da se lomijo, ščetinaste, ki pogostokrat pokrivajo polovico čela. O »ozkih tipih« je vseeno, če so izrasli ali niso, ker ta »tip« ne določa višina telesne rasti, ampak ožina telesa.

Po svojem značaju so »ozki tipi« neizravnani, nezbrani, neharmonični ljudje. Oni imajo površino in mi vemo, da imajo tudi globino. Toda kaj je med površino in globino? Tega ni mogoče vedeti in tudi sami pogostokrat ne vedo. Včasih za površino ni nič, prav čisto nič, včasih je tam samo strahotno zevajoča praznina, včasih pa tudi zelo razvito toplotno notranje življenje, ki ga pa svet ne prodaja. »Ozki tip« je po navadi brez humorja in za sale nima smisla. Ni dovtipen, tarnajo deklice, a značajan, hvalijo druge. Oni ljubijo naravo in knjige. Prirodoslovci, pesniki. Radi so nervozni in razburljivi, a če vidijo mojstra, postanejo dobri in ponižno podvrženi, včasih tudi neodkriti in zavratni. Če pa duhovno niso razviti, so »ozki tipi« radi zelo zabiti.

Deklice, ki so se odločile za ta »tip«, morajo biti potrpežljive, božajoče in na vse pripravljene. Poleg njih ne bodo smela »sitnariti«, ampak bodo morale biti urejene, zbrane, dosledne, krepostne.

Telovadni tip

Ta tip je bolj redek! Zanj je značilna srednja do visoka rast s široko razpetimi ramami, mogočno razvitim prsnim košem in ozkimi boki. Mišice so krepko razvite in silijo povsod na dan. Na visokem osvobojenem vratu ponosno nosijo visoko, ne prav fino upodobljeno glavo. Obraz je podoben strmemu jaju, ker se čeljusti dvigajo v strmim poletu proti usesom. Spodnja čeljust je rada pločasta in široka. Obraz je podoben srednjeveškemu ščitu. Lasje radi valovijo navzgor in vsenaokrog, pogostokrat pa najdemo tudi »tipe« s strmo v zrak štrlečimi ali trmastimi eno stran vpognjenimi lasmi. Noge dolge, mišičaste, hoja vzvišeno okorna. Roke po navadi velike, koščene in poraščene.

Spoznati značaj tega »tipa« ni lahko, ker je silno prikrit in zagoneten. Tudi on je neusmerjen.

zakrknajo v mrzlo samotarenje in postanejo tudi duševno trde in neizprosne. Toda ako dobijo pravega moža, ki jih razume, ki jih stalno greje in želi navzgor, postanejo nezlomljivi stebri družinske sreče.

Tako fantje, sedaj pa le pogum! Toda vedite, da bodo dobre žene in dobre matere kljub nebeskim znamenjem, samo ona dekleta, ki so se rodila, doraščala in bila vzgojena v znamenju — križa

a bolj vzvišeno neorganiziran kot »ozki tip«, nepreračunljiv in nezanesljiv. Tukaj sem spadajo osvobodilne, močne narave, brutalni in maščevalni značaji, silne neupogljive vojke, ki hočejo s fizično silo do zaželenega cilja. To so molčeči ljudje, ki računajo samo nase in zaupajo samo sebi. Ako jih je ugrabila krščanska plemenitost, ti tipi postanejo dobri, naravnost silni v dobrem in velikem iz njih izhajajo prebrisani, hladnokrvni in rezervirani aristokratski državniki in ljudski voditelji. Hladni, olitani, nikdar ne odbijajoči, a nepristopni in trdi. To je ona mrzla gospoda na dnu svojega srca tako samoljubna in egoistična. Ako pa ta tip ni dobil prave ublaževalne vzgoje, prevladuje surovost: Napoleon ali vodje zločinskih tolp Bismarcki, veliki državniki ali pa bokserji. Tukaj sem spadajo tudi idealisti, ki tavajo osamljeni v svetu svojih idealov ali iluzij in se nam dodevajo suhoparni in okorni.

Široki tip

To so ljudje, ki po ljudski govorici »grede v širino«. Redko zrastejo nad srednjo velikost. Med širokimi ramami sedi na kratkem masivnem vratu široka glava. Na »širokih« se prav rada zbira mast in toščoba čeravno navadno malo pojedo. Na obrazu najdemo samo okrogle, mehke poteze. Slikarji se nad njimi prirožujejo, ker jih ne morejo »prav zgrabiti« tako je vse polno in okroglo. Lica so rada rdeča. Tudi nosa se prijemlje ista barva. Brada mnogokrat dobiva podporo v podbradku, posebno kadar se starajo. Njihova polt je vedno sveža, njihova koža napeta in prožna. Od spredaj je njihov obraz podoben stisnjenemu peterokotu. Hoja naglo stopicajoča. Na stara leta čakajo »široke« običajne še ostro zarezana pleša.

»Širokega tipa« je težko soditi, ker mu je srce na dlani. On je dobrušen, dobrušen in ljubezniv. V govoru je živahen, da ognjevit, če treba, in po navadi duhovit in dovtipen. Toda iz veselega razpoloženja naglo prehaja v tužnost. Smeh in jok mu oba enako prijata. On ljubi družbo in se samote boji. V življenju je praktičen in nima smisla za filozofijo. Običajno ga najdemo v praktičnih poklicih. Tudi trmast ni, če drugou trme ne opazi. Široke tipe lahko »slečeš« pa bodo še vedno dobre volje. Iz njegovih vrst prihajajo navadno gibčni, širokopotezni in uspešni velepodjetniki in denarniki. Ta tip je zvest, a nerad sliši, da se mu očiti debelost.

Vmesni tipi

Med navedenimi in površno očitnimi tipi, ki jih vam, deklice, predlagamo, morda niste našle onega, ki je »vaš tip«. Bog pomagaj! Kajti med navedenimi tremi tipi jih je sedaj še mnogo, mnogo, ki niso ne eno, ne drugo, ne tretje, ampak ki po zunanosti in po značaju niso od enega do drugega. Po materi pripadajo morda »ozkemu tipu«, po očetu »širokemu«. In tako nosijo v sebi lastnosti obeh kruto pomešane ali druga drugo izpolnjuječe. Vmes prihajajo krvni in duševni vplivi celih rodov nazaj, ta ima v sebi germansko kri, drugi »cika« na cincarje. Ne smemo pozabiti tudi na različne vzgojne vplive, na izoblikujoče roke družinske vzgoje, na vplive šole, na razne življenjske in socialne okolščine. Kjer je veliko število otrok, se drug ob drugem obrabljuje, kjer so edinci, so pomehkuženi in lakomni. Lčna mladost vzgaja druge tipe kot sita. Pijančeva družina ne daje istih tipov kot družina, kjer moli in dela dobra mamica. Razuzdana mati rodi druge otroke, kot so sinovi pridnih in poštenih očetov. K tem vplivom pridejo še razne navade, ki se otroka oklenejo, dobre čednostne navade, slabe strasti, greh Cistihi »tipov« v pravem pomenu besede torej ne boste našle, čistih, ki bi nezmotljivo spadali v eno ali v drugo skupino. Sicer vam pa lahko izdamo to veliko tajnost, da boste, deklice, našle prav takšen tip za svojega ženina, kakršnega ste zaslužile. Nič boljšega in nič slabšega. In še to, da imate ve same v rokah tisto čarobno sredstvo, da iz »nesimpatičnega tipa« ustvarite simpatičnega, če to znate in razumete.

Torej, deklice, le pogum! Poiščite, popravite, preuredite si svoj tip. A ne pozabite nikdar, da ne iščete »tipa«, ki bi »šel« z vašo modno obleko, ali z vašimi življenjskimi okusi, ampak tanta, najsi bo ozek, telovaden ali pa širok, ki ga je že za vas izoblikovala božja roka, da ob njem Bogu služite in rešite svoje duše.

Veši točke po zaporednih številkah

Zveži najprej zunanje točke, potem boš pa že našel, kaj bo...

Moderne ali modne bolezni

Tudi moda ima svoje bolezni. Toda pri modi je drugače kot pri običajnih boleznih. Teh se človek boji, se jih brani z vsemi sredstvi, požira zdravila, obiskuje zdravnike, leži po bolnišnicah in troši denar po kopališčih. Modne bolezni pa so obvezne, vsaj tako izgleda in vsak, ki noče šteti med zaostale, misli, da jih mora preboleli. Našejeimo jih nekaj teh modnih boleznih.

nastopili spiritisti, ki so kupčevali z ljudsko neumnostjo in šele ko so oblasti pozaprele nekatere mešetarje s spiritističnimi stvarmi, so se moderne in modne butice malo ohladile in streznile. In moda je šla s posmehom mimo naše moderne...

Dolgo je trajalo, predno se v teh buticah ni zabliskalo, da stoji za to kulturo nagote vsa grozota prostitutice in da sodelujejo v ozadju le najnižji goni človeka. Nagota, možki in ženski gigolo parki nagih so izginili kolikor toliko. In zmagovito je šla mimo blaziranih modnih priganjačev gospa moda...

prebrskali za imenom, ki ga je hotela križaljka. Mladina se je mnogo naučila. Razum je mnogo deloval. Toda to je preveč utrudilo možgane in tako je bolezen bila pregrešana od moderne možganske lenobe. Treba je bilo kaj lažjega. In res moda nam je dala

nit odviija ali pa navija. Jo-Jo so prinesli štirje nemški dijaki iz Filipinov, kjer so ga videli pri divjakih. V Bristol hotelu v Berlinu so ga pokazali in takoj so se začele tiskati knjige, vokaljali so profesorji za Jo-Jo in bolezen je šla po svetu. Tudi pri nas se je nekaj časa pojavljala po domovih in po cestah, toda Slovenec je še vendar premoder, da bi se dolgo časa ukvarjal s takšnimi bedastostmi. Jo-Jo je izginil kot je prišel, samo sram nas je, da smo ga sploh kedaj sprejeli kot modno novost.

pine, po zasebnih hišah se zbirajo, da celo po kmetijskih domovih se sestajajo nevmorni oboževalci Rommy-ja. Po cele popoldneve presedijo v dimu in v alkoholnem ozračju in žingajo in žagajo Rommy, to menda najbolj dolgočasno in plehko igro na kvarte, ki je kedaj krožila med ljudmi. Tudi Bridge je prišel v modo v povojni dobi. Kaj bi ne, saj smo postali veliki! In po učenih knjigah ter po navodilih o lepem vedenju smo čitali, da igrajo Bridge po velikih salonih, da je bridge igra aristokratov, da mora vsak diplomat znati bridge in da je bridge znamenje dobrih in dovršenih manir, s katerim si človek utira pot v »elito« in s katerim naše dobre žene postanejo najpreje gospe, zatem dame in navsezadnje elite dame, ki imajo svoje salone in so sploh merodajne za vse. Kdo ne bi hotel slišati naslova, da je aristokratsko naobražen? Kdo se otepa naslova elite družbe. In tako je slavil bridge, s katerim se že stoletja dolgočasijo stare angleške dame in stari vodenični gospodje, med tem ko mladina pleše ali se zabava s športom, slovesen vhod tudi med našo visoko slovensko družbo. Marsikateri fantje je zasrbelo po vsem telesu, marsikatera deklica je zdehaje gledala ven skozi okno. Toda moda je moda, aristokrat in eliten biti, je vredno žrtve! In moda gre krototaje mimo naših »rad-bi-bil-elitnih krogov«

Astrologija

ga sveta, da bi se pustile nafariati o vzrokih arčnih tugob, koliko je celo bedastih žen, ki hodijo izpraševati zvezde, kje hodi njihov mož. In zvezde, te mile zvezdice, poredno pomežikavajo dol z neba na te bolnike mode in na civilizacijo, ki jo je rodila.

Moderni plesi

Koliko zdihovanja so povzročili, koliko solza so zahtevali, koliko smeha tudi so vzbudili! Moderne plesje, za katere je zopet Nemec ustvaril visokošolske akademije in izobraževal poseben proforsorski stan, so poklonili dar 2 tisočletni kulturi, ki ga daje človeška divjina. Prav je, da se izmenjajo vplivi, da ne pozabimo, da smo, divji ali civilizirani, vendar le ljudje. Divjaško skakanje divjakov okrog večernega ognja, to je »Charleston« v civiliziranem svetu, vpitje in hreščanje zahropelih divjaških grl pomešano z monotonim udrihanjem po lesenih pinjah, to smo prekrstili v kulturnem svetu v »Jazze« in smo ustanovili

Ce bi se pojavila pred vami vila v srebrni halji in s zlato palčico v rokah ter bi vas vprašala: kaj želiš, človek, da ti dam nekaj let izredne lepote ali večno mladost? Kaj bi vi izbrali? Vse roke bi se stegnile in bi zaprosile za večno mladost. Da, večna neminljiva, vedno ista, vedno sveža mladost! Zena ljubi lepoto, lepota ji je čestokrat najvišje darilo, ki si ga želi, toda le zato, ker si onega, še lepšega, namreč večne mladosti želi ne more. Lepota je muha-enodnevka, moč lepote ostane vezana na čas in njeni vplivi so zelo omejeni na kraj in na čas. Samo enkrat triumfira lep obraz, potem oveni z obrazom tudi moč njegove lepote.

Samo mladost, sveža mladost lahko obvlada svet. Samo večni mladenič in večne deklice, mlade ne samo po obrazu ampak v dušah, zmorejmo obvladati svet. Da, toda kako ostati vedno mlad?

Strašno vstaja pred nami pošast — starost. In človek se z mrzlično naglico oborožuje, da bi jo sklatil na tla, to pošast; najnovejše iznajdbe so mu le sredstvo v tem brezupnem boju proti sovražniku, ki še nikdar ni stopil koraka nazaj. In čudno, kaj ne, v tem boju proti pošasti starosti imamo v mislih le vedno lepo polt, gladko kožico, bliščajoče se lase, leskeče oči, bele zobe, »eliten« vrat, harmonične telesne ude, linijo, to nesrečno linijo našega telesa. Glave vtikujemo v jeklene zvonove lasularjev, svojo kožo hranimo s kilogrami osvežujočih mazil, maserji razbijajo po nas, po skalovju se spenjamo, gladujemo, izpostavljamo se mrazu, polovnjake shuševalnih čajev vlivamo v svoja grla, nosove si popravljamo in zobe si pustimo ruvati ter na novo nasajati, nohte nam nategujejo ali žagajo, celi znanstveni laboratoriji, moderni »pomlajevalni mlini« so zrasli iz tal za nas, da nam pomagajo v brezupni borbi proti starosti. Brivci, ki nam strižejo glave na stara leta na »bubi« in ki nam vliivajo lonce barv na naše pleše ali na osivele grive, zdravniki, kemiki, doktorji in inženjerji, vsa ta armada znanstva, vede in mazaštva je nam na razpolago, da bi si prihranili razočaranje, da nam nekega dne vrže zrcaio nazaj podoba starega človeka.

Res je, gotova disciplina v življenju, gotovi predpisi glede prehrane in telesnih vaj, gotova samozatajevanja in žrtvepolne zmernosti so potrebne, da si podaljšamo svojo mladostno dobo. Toda vse te stvari mora oživljati tudi disciplina duha. Predno razbijamo po svojem telesu in ga, kot pravimo, treniramo, moramo trenirati svoj duh, ga podvrčeti nevpogljivji volji in odločnosti dobrega, ki je v nas. Duha je treba ohraniti mladega, za to je pa potre-

celo Jazz — akademije. Skakanje divjih zamorcev okrog ujete žrtve, ki čaka na smrt, se imenuje v salonu »Rumbat«, zalezovanje sovražnika po afrikanskih pragzdovih je na plešišču dobilo ime »Slow Fox« itd. itd. Moda gre mimo nas in nas spominja na brate, ki jih civilizacija še ni osvobodila. Kakor si domišljujemo, da je že nas!

Grafologija

Ko je spiritizem onemogel, je moda iz naša grafologijo in ukazala modernemu človeku, da naj z njeno pomočjo odkriva tajnosti življenja. Samo tajnosti človeka tako brigajo, kakor da bi dejansko življenje ne vsebovalo že zadosti problemov, za nas zemljane. Pa

ne, moda je moda. In zopet so se našli izvedenci, ki so obljubovali tajno odkritje in naša moderna se je plazila na tihem okrog njihovih pisarn, pisala, pisala dolga pisma, pošiljala rokopise svojih sovražnikov in prijateljev s prošnjo da... in s priloženim honorarjem da... Denarja danes ni več za take stvari in grafološka mrzlca je ponehala. In zopet je moda šla mimo s posmehom na ustih.

Tajinstveni svet števil

Številka 9

Številke ne lažejo, pravijo ljudje. Ze iz davnih časov je človek rad vezal svoje življenje na številke. Človek rabi številke vsako uro. Vse naše življenje sloni na njih. Vse naše gospodarstvo jih rabi, kot vsakdanji kruh. Vsa naša civilizacija sloni na številkah. Številke so vsa naša zgodovina in naše državno življenje je brez številk nemogoče. One so bolj potrebne za državo kot najmočnejša vojska.

Najbolj zanimiva med številkami pa je brez dvoma številka devet. Samo o tej bomo govorili, da naše božične bravce malo pokratkočassimo.

V starih, starih časih že so smatrali številko 9 za srečno številko, za znak močnatosti, stanovitosti in zvestobe, med tem ko je 8 znamenje razdrapanosti. Množite 9 z vsemi številkami od 1—10 in potem seštejte vsak rezultat:

2×9=18	seštevna vsota = 9
3×9=27	> > = 9
4×9=36	> > = 9
5×9=45	> > = 9
6×9=54	> > = 9
7×9=63	> > = 9
8×9=72	> > = 9
9×9=81	> > = 9
10×9=90	> > = 9

Sedaj pa množite katerokoli številko, v kateri se nahaja številka 9 in rezultat boste vedno lahko delili zopet z 9.

Multipliciranje z 9 je lahko. Prieloni vsoti, ki bi jo rad multipliciral z 9 na koncu eno ničlo in potem odštej od te vsote isto vsoto pa dobiš pravi rezultat. Tako-le:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
—	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Sedaj pogledjte še tole igro s številko 9, ki jo lahko izrabite pri družabnih večerih in s katero se boste igrali sedaj med božičnimi prazniki:

Napišite katerekoli tristoipno vsoto, toda tako, da bo med stotinko in med enojko vsaj razlika dve. Recimo 621, 915, 743. Vsota 493 ne velja, ker je razlika med 4 in 3 samo ena! Zapišite po svoji ljubi volji katerekoli tristoipno številko. Sedaj postavite pod njo isto vsoto, samo narobe: recimo 126, 519, 347. Sedaj odštejte manjšo vsoto od večje. Ko dobite rezultat, napišite zopet pod njega isti rezultat, a zopet narobe. In sedaj štejete. Dobili boste 1089. In katerekoli vsote (tristoipne), pri kateri je med stotinko in enojko razlika vsaj 2, boste brezpogojno dobili končno vsoto 1089. Tako-le:

Vzemimo recimo vsoto	621 ali 129
odštejemo	126 921
dobimo	495 792
prištejemo	594 279
dobimo	1089 1089

Se ena igra z 9

1 × 9 + 2 = 11
12 × 9 + 3 = 111
123 × 9 + 4 = 1111
1234 × 9 + 5 = 11111
12345 × 9 + 6 = 111111
123456 × 9 + 7 = 1111111
1234567 × 9 + 8 = 11111111
12345678 × 9 + 9 = 111111111
123456789 × 9 + 10 = 1111111111

in ena z 8

1 × 8 + 1 = 9
12 × 8 + 2 = 98
123 × 8 + 3 = 987
1234 × 8 + 4 = 9876
12345 × 8 + 5 = 98765
123456 × 8 + 6 = 987654
1234567 × 8 + 7 = 9876543
12345678 × 8 + 8 = 98765432
123456789 × 8 + 9 = 987654321

Kateri dan v tednu smo bili rojeni

Le malo je ljudi, ki ne bi vedeli za natančen datum svojega rojstva. Skoraj nihče pa ne ve, kateri dan v tednu je bil rojen, v ponedeljek, torek, sredo itd. To pa lahko vsak, ki zna seštevati in deliti, sam izračuna. Potrebno je, da ve za leto, mesec in dan rojstva in da pozna tako zvano mesečno in dnevno število. Nato sešteje: 1. desetice in ednice števila rojstnega leta, 2. eno četrtino od tega (ostanek se ne vpošeta), 3. mesečno število, 4. dan rojstva. Vsoto, ki jo dobi, deli s 7 in ostanek mu pokaže dan v tednu, v katerem je bil rojen.

Mesečna števila so sledeča: januar 2, februar 5, marec 5, april 1, maj 3, junij 6, julij 1, avgust 4, september 0, oktober 2, november 5, december 0. Dnevna števila so: nedelja 0, ponedeljek 1, torek 2, sredo 3, četrtek 4, petek 5, sobota 6. Ta števila veljajo do leta 1899. Od leta 1900 naprej so pa sledeča dnevna števila: petek 0, sobota 1, nedelja 2, ponedeljek 3, torek 4, sredo 5, četrtek 6.

Vzemimo primer: Janez je rojen 3. julija 1885. Desetice in ednice števila roj. leta . 83 Četrtna od tega 20 Mesečno število (julij) 1 Rojstni dan 3 Vsota 107 : 7 = 15 Ostanek 2

2 je dnevno število za torek in je bil torej Janez rojen na torek.

Na kateri dan v tednu je bila Porejunktula leta 1895?

Desetice in ednice 95 Četrtna od tega 23 Mesečno število (avgust) 4 Mesečni dan 2 Vsota 124 : 7 = 17 Ostanek 5

ki je dnevno število za petek, torej je bila leta 1895 porejunktula v petek.

Francce je bil rojen 8. decembra 1920.

Desetice in ednice 20 Četrtna od tega 5 Mesečno število (december) 0 Rojstni dan 8 Vsota 28 : 7 = 4 Ostanek 0

ki je dnevno število za petek (po letu 1900!), torej je bil Francce rojen na petek.

Mnogo blagoslova za božič in novo leto žele:

Svojim ljubim posetnikom želi srečne božične dneve in prav veselo novo leto 1934

slaščičarna
PELICON

LJUBLJANA
Wolfova ulica 14
Kongresni trg 18

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi
Fr. P. ZAJEC
izp. ašan optik
Ljubljana, Stari trg 9

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi
slaščičarna in medicarna
T. NOVOTNY
LJUBLJANA, Gosposvetska cesta 2

Srečen Božič

Slamičevim gostom!

Srečne božične praznike želi cenjenim gostom

M. MEZAN, Jesenice

frizerski salon za dame in gospode

Trajna, vodna ondulacija

Prvovrstna postrežba; in se nadalje priporoča

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi

družina **TANCAR-JEVA** — restavracija

Jesenice

Vesele praznike želi vsem
cenj. odjemalcem trgovina

ROBIČ, Moste—Žirovnica

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi vsem

cenj. gostom, ter se obenem priporoča za obilen obisk
Restavracija in kavarna »PROMENADA« — Maribor

Vesele božične praznike in srečno novo leto
želi vsem cenjenim odjemalcem

VAHCIC JOŠKO, Videm pri Krškem
trgovina z mešanim blagom

Ernest Drčar — Šmarino

parna pekarna

želi vsem svojim odjemalcem blagoslovljene božične praznike
in srečno novo leto

ANKA AUER, Maribor, Vetrinjska 5
trgovina s klobuki
želi vsem cenj. o jemalcem, vesele božične
praznike in obenem srečno novo leto

Vesele božične praznike

in srečno novo leto želi

MUNDA ALOJZIJ, Maribor, Taborska 2
splošno mizarstvo ter zaloga krst

Vesele božične praznike

in srečno novo leto želi

JOŠKO JESENŠEK — KRŠKO
autopodjetje

Vesele božične praznike

in srečno novo leto želi

JOŽE STARC, Krško
trgovina z mešanim blagom

Vesele božične praznike in srečno novo leto
želi vsem cenj. odjemalcem

Martin Gorišek — Brežice
mestni zidarski mojster

Veseli božič in srečno novo leto
želi vsem svojim cenj. odjemalcem

trgovina

Ivan Vizovišek
Žalec

Vesele božične praznike in srečno novo
leto želi vsem svojim cenj. odjemalcem

trgovina

P. Koren preje Šterk

Crnomelj

Telefon int. št. 5

Veseli božič in srečno novo leto želi

Josip Senica

trgovac

Domžale

Vesele božične praznike in blagoslovljeno novo
leto želi trgovina

ŠENK FRANC, mizarstvo

Št. Vid — Tacen

Vesele božične praznike in
srečno novo leto 1934 želi

Hranilnica in posojilnica
v Kranju, r. z. z. n. z.

Vesele božične praznike in srečno novo leto
želi vsem cenj. odjemalcem in se priporoča

KAREL LOIBNER

Celje, Kralja Petra cesta

Vesele božične praznike in srečno novo leto
želi vsem svojim strankam

PAVLA SLUGOVA

ročna dela — predtiskarija — pletenine

CELJE, Vodnikova ulica

Vesele božične praznike in srečno novo leto
vsem svojim cenj. strankam želi

MAKS ZABUKOVSEK — Celje

Modna krojačnica — Velika zaloga pravega
angleskega in češkega blaga

Vesele božične praznike in srečno novo leto
želi vsem cenj. gostom in odjemalcem

gostilna in trgovina

PAVLA NAPRUDNIK, Celje—Lava 4

Vesele božične praznike in srečno novo leto
želi vsem svojim gostom in se priporoča

„HOTEL BELI VOL“ — Fani Lebič

Celje, Kralja Petra cesta 9

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi

FRANJO KALAN, Celje

trgovina premoga in drv

Vesele božične praznike želi

Franjo Dolžan

galanterijsko in stavbno kleparstvo

koncesionirani vodovodni instalater

Celje, Za kresijo

LJUDSKA
POSOJILNICA

R. Z. Z. N. Z.

V CELJU

želi vsem svojim klientom

vesele božične praznike.

Vesele božične praznike in srečno novo leto
želi vsem svojim cenjenim odjemalcem in se
priporoča

JOSIP PLEVCAK

čevlarski mojster

CELJE, Kralja Petra cesta 28

Vesele božične praznike

in srečno novo leto želi

E. Zdolšek

trgovina z mešanim blagom

Sv. Jurij ob južni žel.

Vesele božične praznike in srečno novo leto
želi vsem svojim cenjenim gostom

ROZA ZAMPARUTTI

delikatesna trgovina in zajtrkovalnica

CELJE, Aleksandrova ulica 7

Vesele božične praznike in srečno novo
leto želi vsem svojim cenjenim odjemalcem
in se priporoča

Fran Strupi

veletrgovina s steklom in porcelanom

CELJE, Kralja Petra cesta

BELAK FRANC

instalac. podjetje za elektriko in centralno kurjavo

Celje, Prešernova ulica 3

Vesele božične praznike in srečno novo
leto želi vsem svojim cenj. odjemalcem

VALENTIN HLADIN

manufakturna trgovina

Celje, Prešernova ulica

Konrad Gologranc

mestni stavbenik

Celje

Vesele božične praznike
in srečno novo leto želi
vsem svojim cenj. strankam

Foto Ivan Kvas

Celje — Dečkov trg

Vesele božične praznike in srečno novo leto
želi vsem svojim strankam in se priporoča

IVAN VOZLIC

frizerski salon za gospode in dame

CELJE, Vodnikova ulica

Vesele božične praznike ter srečno novo leto
želi svojim cenjenim odjemalcem

BARTOL ANTON

trgovina s kurivom in lesnimi izdelki

Ljubljana, Dunajska (Tyrševa) 31

**Podružnice „Slovenca“ Celje, Jesenice,
Maribor, Novo mesto, Pluj in Trbovlje.**

POZOR
SMUK

Največja izbira vseh vrst puloverjev,
novavice, rokavice i. t. d. ter največja
izbira vseh vrst smučarstva in ves ostali
smučarski pribor najcenejše samo v
modni in sportni trgovini

M. TOMAZIČ

MARIBOR, ULICA 10. OKTOBRA ŠT. 4

Obiščite nas in ogledajte si brezobvezno naše blago

Večja tovarna išče za Slovenijo večšega

potnika,

ki je dobro poznan pri trgovanju s špece-
rijskim blagom. Obširne ponudbe na
Interreklam, Zagreb, Masarykova 28,
pod broj 134 — A-5

Za Božič in Novo leto!

svilene ovratne rute, fini robčki v pastelnih
barvah, »Bredac« robčki za deco, torbice za
servijete, zavese in pregrinjala — vse po izvan-
redno nizkih cenah pri

Malek & Mikeš, Ljubljana

poleg hotela Štrukelj

Specijalni entel oblek in volan ažur, predtisk.
Vezenje monogramov, perila, zavese i. t. d.
Proti predložitvi tega oglasa 5 % popusta.

Priporočam bogato izbiro nogavic, rokavic
spodnje perila, srajc, ovratnic.

Trgovina pletenin, kratke robe in perila

M. PUCHER, MARIBOR, Gosposka 19.

Družabnik gradbene stroke

pošten in podjeten, stavbenik ali zidarski mojster,
najraje samec, z nekaj gotovine, se takoj sprejme
k že vpeljanemu podjetju v Mariboru. Pismene
ponudbe pod »Pošten podjetnik« na upravo »Slo-
venca« v Mariboru.

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlinna vrstica po Din 2.50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Prireditve

Za praznike

vsi h Kramarju, Dolenjska cesta 5. Toči se pristna štaterska kapljica, po želji vsakovrstna jedila. Na Stefnovo se priredi koncert. — Vljudo vabljeno. (h)

Delavec

vojašine prost, išče službo v gostilno ali za vsa druga dela. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Poštena začetnica« št. 14854. (a)

20 letno dekle

vajena šivanja — želi službo v gostilno ali za vsa druga dela. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Poštena začetnica« št. 14854. (a)

Pek

odlično sposoben vseh del, tudi vodstva pekarnice, išče zaposlitve. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Sposoben« 15062. a

Trgovski poslovođa

vešč trgovine mešanega blaga in železa želi primerno službo za takoj. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Železninar« št. 15075. (a)

Plačilna natakara

z najboljšimi spričevali išče službo. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 15058. (a)

Agilen družabnik

za Cvekov brinjevec se sprejme, ali pa prodam kompletno žagalno opremo. F. Cvek, Kamnik. (a)

Hlapec

priden, zvest, vaje pri konjih in vseh kmetijskih del, star 22 let — išče službo pri poštenem gospodarju. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 15048. (a)

Posredovalnica Ogrin

Miklošičeva 28, telefon 3109 — oddaja in preskrbuje dobre službe služkinjam, natakarcam, kuharicam in začetnicam. Za odgovor 2 Din znamka. (a)

Pridno dekle

išče službo kot kuharica ali služkinja. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Pridna« št. 14996. (a)

Trgovski pomočnik

19 letni, mešane stroke, želi primerno službo. — Kušar, Trojane. (a)

Posredovalnica Mrak

Ljubljana — preskrbuje pridna dekleta. (a)

Gospa

stara 38 let, večja v trgovini, pisarni, šivanju, gospodinjstvu, z znanjem slovenskega in nemškega jezika — želi primerno službo. Naslov v upravi »Slovenca« št. 15091. (a)

Službo dobe

Radiotehnika

verziranega, ki je obenem dober prodajalec, sprejemno v prodajalno. Ponudbe pod »Stalna služba« št. 14917 na upravo »Slovenca«. (b)

Delo

en težkih cest se more najlaže dobiti z ustano vitivno domačo letarno. Mamo vsakomur tekoče delo, ver smo »djemalci« za pletenje, dobavimo prejo iz zložitve zaslužek za pletenje kar dokazuje mnogo zahalnih. V slučaju, da nečete delati in za lažiti, se obrnite po gratis-prospekte na trdnico Domača Pletarska, industrija Josip Tomšič, Maribor, Krekova ul. 16/II

Natakarico

sprejemem za vinočoč oziroma oddam istega na račun. Naslov v podružnici »Slovenca« Celje. b

Pletilje

za izdelovanje pletenih rokavic, za delo na dom, dobe takoj delo. Ponudbe pod »Zasluzek« na Aloma Company d. z o. z., Ljubljana. (b)

Trgovsko pomočnik

samostojno moč, sprejemno v trgovino z mešanim blagom. Istočasno sprejemno učenka. Nastop takoj. — Trgovina Novak, Ribnica, Dolenjsko. (b)

Perfektno sobarico

ki zna šivati, in kuharico sprejme jako odlična dama. Naslov v upravi »St.« pod št. 15045. (b)

Pridno služkinjo

ki zna dobro kuhati in bi pomagala tudi na vrtu, sprejemem za vsa hišna dela. Nastop 1. januarja. Ponudbe z označbo plače poslati na Lulič, Zagreb, Jurjevska ul. 30. (b)

Prikojevalko

damskega svilenega in moškega triko perila — prvovrstno moč, z večletno prakso, sprejme tovarna trikotaže. Ponudbe pod »Prikojevalka« na Aloma Company d. z o. z., Ljubljana. (b)

Služkinjo

starejšo, z dobrimi spričevali, za postrežbo in gospodinjstvo sprejemem. Ponudbe pod »Poštena« in delavna št. 15111 na podružnico »Slovenca« v Celju. (b)

Vajenci

Vajenca

s primerno šolsko predizobrazbo sprejemem za trgovino z mešanim blagom v bližini Ljubljane. Oskrba v hiši. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14890. (v)

Učenke

za vezenje in šivanje — sprejemem. — »Juliana«, Gosposvetska cesta 12. v

Pouk

Temeljiti pouk

v francoščini, angleščini, italijanščini in nemščini po zelo nizkih cenah. — Celovška cesta 56, Šiška. Pojasnila od 12—2. (u)

Šoferska šola

E. Čeh

bivša Camerona, va šoferska šola Ljubljana, Dunajska c. 3. Šola za poklicne šoferje in amaterje. Prospekti in pojasnila (zastonj) in franco

Prikojevalni lečaj

za damska in moška oblačila se vrši od 15. I. — 1. II. 1934 v priznani strokovni šoli. Ta lečaj je priporočljiv tudi za privatno uporabo, ker se vrši točno po novi izdani knjigi

„TOALETA“

katera je v vseh knjigarnah in v šoli na razpolago. Prijave sprejema in pojasnila daje tiskar šole

T. KUNC, Ljubljana

Sv. Petra cesta 4/II.

SOFERSKA ŠOLA

I. Gaberščik.

bivši komisar za šoferske izpite, Slomškova ulica, Garaža Stupica. — Vožnje v zaprtem avtomobilu.

Esperanto

Nov dopisovalni lečaj se odpre 1. januarja 1934. Mesečna učnina samo 15 dinarjev. Jezikovna dopisna šola, Jesenice-Fužine na Gorenjskem. Priložite znamko za odgovor.

Nemščina

Samo 15 Din na mesec Vas stane nemški dopisovalni lečaj. Informacije daje Jezikovna dopisna šola, Jesenice-Fužine — Gorenjsko. — Priložite znamko za odgovor. (u)

Dame pozor!

Redni pouk v krojnem risanju in prirojanju damskih oblek za dom in poklic se vrši v krojnem učilišču Roza Medved — Ljubljana, Gledališka ulica 16, pritličje, desno — kjer se izvršujejo tudi damske obleke, plašči, kostumi itd. po zmerni ceni. Kroji po meri. (u)

Zasluzek

Trgovski zastopnik

kateri potuje s svojim avtomobilom, v Dravski banovini zelo dobro vpleten, prevzame zastopstva zmožnih trdk. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »L. S.« št. 14980. (z)

Blago v komisijo

Dolgoletna in dobro vpletena trgovina na veliko, v strojem centru Zagreba, prevzame v prodajo od tovarn galanterijsko, manufakturno in pleteno blago — Ponudbe na: M. Lončarič, Zagreb, Meduličeva ulica 30/L. (z)

6000 Din mesečno

lahko vsak zasluži! Pošljite za 5 Din znamk upravo »Slovenca« pod »Sigurno« št. 14902. (z)

Objave

Peki, trgovci, pozor!

Celjska tovarna kvasa in slada začne z rednim obratom 28. t. m. in se priporoča. (o)

G. Jožeta Hvaliča

svoječasnega posestnika v Zg. Šiški pri Ljubljani, upokojen, uradnika orožniške oziroma policijske stroke, vljudno prosim, da javi svoje sedanje bivališče na pisarno dr. Loizeta Čampe, advokata v Ljubljani, Aleksandrova cesta 4, palača »Viktoria«.

Preklic.

Podpisana preklicujem vse očitke, ki sem jih izrekla o gospej Amaliji Rutar, Litija, in jih obžalujem kot neosnovane, ter se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe. Babnik Marija.

Denar

Vloge

Ljubljanske kreditne banke kupim proti takojšnji gotovini. Ponudbe poslati na upravo »Slovenca« pod »Ljubljana 71« 15076

Najkulantnejša posojila

dajemo na vloge velebank, vrednostne papirje, vojno škodo, državne bono, Blairova posojila in na kurantno blago. Naloge iz province promptno izvršujemo. Pučka šteditona, Zagreb, Meduličeva br. 31. Telefon 90-03. — Naš zastopnik za dravsko banovino je Rudolf Zorč, Ljubljana, Gledališka ul. št. 12, na katerega se je obrniti. (d)

Hranilno knjižico

Južnoštajerske v Celju, do 25.000 Din, iščem kot posojilo na prvo mesto proti desetkratni varnosti. Nudim višje obresti in večje ugodnosti kot zavod. Naslov pove Leskovec, Kozje. (d)

Družabnik

Edinstvena prilika se nudi onemu, ki vložiti 100 do 300.000 Din za proizvodnjo in plasiranje najdostopnejšega, sigurnega, prirodnega zdravila sedanjosti proti reumi, protinu in išiasu. — Vloga amortizirana v celoti za leto dni. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 15041. (d)

Vesele božične praznike

želi svojim cenj. odjemalcem ter se priporoča za obilen obisk tt.

F. M. Schmitt, Ljubljana

Pred Skofljo 2 Lingarjeva 4

Posojilo

45.000 Din iščem, vrnem 60.000 Din. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Gotovina 6« 15049.

Posojilo

nuđim takoj. Informacije: Jaroš Josip, Rožna dolina cesta 8 št. 22. (d)

Družabnika

išče dobro vplejeno podjetje s kapitalom 150 do 200.000 Din v svrhu povečanja obrata. Le resne ponudbe na upr. »Slov.« pod značko »Poštenost« št. 15069. (d)

Vložne knjižice

Združne gospodarske banke kupim proti gotovini pri ugodnem tečaju. Ponudbe pod »Gotovina« št. 15016 na upr. »Slovenca« Maribor. (d)

Hranilno vlogo

Mestne hranilnice in Spodnjištajerske ljudske posojilnice Maribor — kupim proti gotovini. — Ponudbe pod »Vinograd« št. 15015 na upravo »Slovenca« Maribor. (d)

Ženitbe

Trgovci

30 let star, išče radi ženitve pošteno dekle. — Cenjene dopise pod »Diskretnost« št. 15014 na upravo »Slovenca« Maribor. (z)

25 letni fant

dedič posestva, vrednosti 200.000 Din, želi znanja zaradi ženitve z boljšim kmetijskim dekletom. Ponudbe s sliko na upravo »Slovenca« pod »Iskrenost 1933« št. 14998. (z)

Gospodična

uradnica, srednje starosti, ki ima veselje do gospodinjstva in nekaj imetja, se zaradi pomanjkanja znanja želi spoznati v svrhu ženitve z značajnim in vernim inteligentom. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Mirni dom« št. 14943. (z)

Gospodična

marljiva, neomadeževane preteklosti, z večjim premoženjem — bi poročila dr. uradnika, nezadolžnega obrtnika ali posestnika. Neanonimne ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Trezen« 14903. (z)

Veleposestniški

sin

srednjih let, s 70.000 Din dote, želi poročiti boljše kmetijsko dekle z večjim posestvom. Ponudbe na podružnico »Slovenca« v Ptuj št. 14987. (z)

Vdovec

52 let star, uradnik in posestnik 40 orolov, se želi poročiti z zdravo in dobro gospodinjno gospodično ali vdovo brez otrok, blagega srca, v starosti 36 do 46 let z doto 160.000 Din v svrhu izplačila dedicve, za katero se nudi popolno jamstvo. — Resne in ne anonimne ponudbe poslati pod »Mirni dom« na upravo »Slovenca« v Celju. (z)

Nad 40 letna

se želi poročiti na kako posestvo ali gostilno blizu cerkve. V zborna gospodinja, delavna, poštena in ima 40.000 Din. Ponudbe pod »Kriščanska« št. 14858 na upravo »Slovenca«. (z)

Čitajte in širite

»Slovenca«!

Stanovanja

ODDAJO:

Stanovanje

4—6 sob. popoln komfort, se odda za februar. Pojasnila: Dvorakova ulica 6/III. Telefon 3314 (č)

Trisobno stanovanje

eventuelno s kopalnico in vsemi pritliklinami se odda. Kodljevo, Klunova št. 12. (č)

Štirisobno stanovanje

deloma parketirano — na ulico, odda s 1. januarjem Ciglič, Ljubljana, Mestni trg 11/L. (č)

Enosobno stanovanje

se takoj odda. Zelena jase, Tovaršiška 23. (č)

Enosobno stanovanje

oddam. »Juliana«, Rožna dolina cesta 8 št. 23. (č)

Prazno sobo

oddam v Trnovem, Starotova ulica 31. (s)

Solnčna soba

z eno ali dvema posteljama se odda. Starotova ulica 19. Trnovo. (s)

Veliko prazno sobo

prilagodno za stanovanje, odda takoj Ciglič, Mestni trg 11/L. — Mesečno 300 dinarjev. (s)

Vnajem

ISCEJO:

Pekarno

vzamem v najem ali kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Cena« št. 15061. (m)

ODDAJO:

Gostilna

se odda v najem na prometnem kraju z osebno pravico. Več se poizve: Franc Klopčič, Mošenik št. 15, pri Moravčah. (n)

Lokal

za trgovino in obrt se odda v Florijanski ulici št. 15. (n)

Trgovski lokal

v Mariboru v Gosposki ulici oddam v najem. — Srečko Pihlar, Maribor.

Velik lokal

lepe izlozbe — za vsako trgovino ali obrt, odda s 1. januarjem Ciglič, Ljubljana, Mestni trg 11/L. (n)

Posestva

Šeststanovanjska hiša z malim lokalom naprodaj v Ljubljani. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14762. (p)

Stavbno parcelo

5—700 m² prodam za vsako ceno takoj. Polše, Malavas 40, Jezica. (p)

Na Bledu

prodam krasne objezerske parcele. Informacije: Informacijska pisarna Soklič, Bled. (p)

Novozidano hišo

prodam. Denarja je treba v gotovini 15.000 D. Dev. Mar. Brezje 45 pri Mariboru. (p)

Trgovsko hišo

z gostilno takoj prodam. Gostilna »Zumer«, Javornik, Gorenjsko. (p)

Dvostanovanjska vila

v Ljubljani, nova, lepa, z vrtom — naprodaj brez posredovalcev za 450.000 dinarjev. — V gotovini plačati 277.000 Din, amortizacija 173.000 Din. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14380. (p)

Majhno posestvo

s solnčno lego, med Celjem in Sv. Jurijem, kupim. Naslov: Kupec, Vojnik št. 13. (p)

Gostilne s trgovinami

mesarijami ali posestvom prodaja Posredovalnica Maribor, Francišanska ulica 21. (p)

Krasne parcele

ob Linhartovi, Celjski, Dunajski, Alešovčevi na Mirju, v Klečah in pri novi cerkvi v Šiški — naprodaj. Ponudbe pod »170.000 m²« št. 15101 na upravo »Slovenca«. (p)

Hišo

sredi mesta Celja prodam. Jurčič, Maribor, Cvetlična 27. (p)

Enodružinsko vilo

za Bežigradom prodam. Naslov v upravi »Slovenca« št. 14979. (p)

Hišo v Mostah

6 sob, 3 kuhinje, vrt — prodam. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Hiša« št. 14947. (p)

Auto-motor

Tovorni avto

lahek, prodam. Eventuelno proti hranilni knjižici. Davorin Tombah, Maribor, Zrinskega trg 6.

AVTO

poltovorni, 4 cilindrski - Opel se ugodno prodaja

Vprašati

Naiceneiše

je samo ono blago, ki je najboljšo! Zato ne sme cena odločati!

Smuči

smuške čevlje, smuško opremo in potrebščine za smučarje domače in norveško blago, boste kupili najboljše le v trgovini

A. GOREC

d. z o. z., Ljubljana

v palači Ljubljanske kreditne banke
in Gospodarska cesta 14, delavnica.

Za zimske sporte samo najboljše blago!

Najbogatejša izbira, strokovna posrežba, montaža in popravila!

Išče se finansier oziroma družabnik!

Domače izvrstno vpeljano podjetje sprejme družabnika oziroma finansiera za povečanje in razširjenje svojega obrata. V poštev pridejo tudi hranilne knjižice res prvorazrednih in dobrih denarnih zavodov. Sigurnost naložitve kapitala, dobro obrestovanje in dober ter stalen zaslužek zasiguran. Cenjene ponudbe je nasloviti na: »Aloma Company« v Ljubljani pod števil. 9999/34.

Kdor želi imeti toplo v kuhinji

in shediti s kurjavo, naj si nabavi najnovejšo patentirano
štedilniško ploščo ali obroč z regulacijsko ventilacijo

„Sted Regulator“

Domači izum in izdelek, konstruktivno in materialno
najboljši. Vsak trgovec ali obrtnik te stroke vam s njim
postreže. — Naročila prevzema glavna zaloga: Livarna

SMOLE ANTON

LJUBLJANA, OPEKARSKA CESTA 33 — TELEFON 38-34.

Prporočamo Vam
naiboljšo šivalne stroje
in kolesa

Adler -
GRITZNER

Švicarski
pletilni
stroji
DUBIED

Zaloga v Kranju:
Trgovina Levičnik
edino le pri tvrdki
Jos. Petelinc, Ljubljana
Telef. št. 2013 sa vodo Telef. št. 2013
Brezplačen pouk v vesenja. Večletno izustvo.

Smučanje je lep šport, toda...

Oster zrak in hladni veter izčrpajo
kožo lica in rok. Utrujenost telesa se
prenaša na kožo, ki je najbolj zpo-
stavičena. Ona se nagiba in zgrozenci.
Za okrepitev telesa vzamete s seboj
proviat. Toda treba je misliti tudi
na kožo. Tudi ona potrebuje hranil
»URAN« krema za lice in roke ob-
varuje kožo škodljivega vpliva mra-
za, vetra in vlage. Kožo postane
nohka mladostno sveža in odporna.
»URAN« krema mastna ali pol-
mastna — naj bo del Vaše smučarske
opreme. Kjer koli jo boste zahtevali,
povsod jo dobite.

Velika skatlica Din 12—
mala skatlica Din 5—

Parlumerija „URAN“ Ljubljana

Pred nakupom si oglejte veliko raz-
stavo otroških in igračnih vozicov,
stolic, holenderjev, malih dvokoles triciklov, šival-
nih strojev, motorjev in dvokoles v prostornih domače
tovarne „TRIBUNA“ F. Batjcl, Ljubljana, Karlovska c. 4
Najnižje cene! — Cenik franco.

BANKA BARUCH

15. RUE LAFAYETTE
PARIS

Telef.: Trinité 81-74 — Telef.: Trinité 81-75
Naslov brzojavkam: Jugobaruch Paris 22

Banka Jugoslovanskih izseljencev v Bel-
giji, Franciji, Holandiji in Luksenburgu.
Odpremija denar v Jugoslavijo najhitreje
in po najboljšem dnevnem kurzu.

Vrši vse bančne posle najkulantneje.
Poštni uradi
v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksen-
burgu sprejemajo plačila na naše
čekovne račune:

BELGIJA: No. 3064-64 Bruxelles.
FRANCIJA: No. 1117-94 Paris.
HOLANDIJA: No. 1458-65 Ned. Dienst,
LUKSENBURG: No. 5967 Lux-embourg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno
naše čekovne nakaznice.

RADIO NARODU!

Odločili smo se, da radio 100% populariziramo in radi tega Vam
stavimo naš aparat tipa 933, kateri sprejema tudi ameriške postaje
na razpolago, in sicer na

18 mesečnih obrokov po Din 210—

oziroma Din 220— za isti aparat z vdanim supereorom. — Razun
vseh evropskih postaj sprejemate tudi ameriške postaje.

Največja radio industrija sveta **PHILIPS RADIO**

Zastopstvo:

H. SUTTNER,

Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 6

Zahtevajte brezplačni cenik!

Zahtevajte brezplačni cenik!

DOMAČA TOVARNA GUMBOV IZ KAMENEGA OREHA

izdeluje vse vrste gumbov iz kamenega oreha

Tovarna kovinskih izdelkov

izdeluje razne vrste gumbov iz raznih kovin,
razne vrste sponk, zaponk in zapončič za kon-
fekcijo, plomb, spojk, kronskih zamaškov, alu-
minijastih zapirav i. t. d.

Obrnite se na prodajalno tvrdke

**Jugoslavensko industrijsko i trgo-
vačko d. d. Zagreb, Savska c. 160**

Strojna tovarna

Schubert-Werk, Graz

dobavlja s zaloge v Sloveniji

opreme za žage, nove in rabljene:

Polnojarmenike 40, 50, 65, 80 cm okvirne dalje

Cepilne jarmenike za rezanje tavololet

Železne dele za venecijanski jarmenik

Diesel-motore 20 do 100 KS

Lokomobile 20 do 150 KS

Transmisije

Potrebščine za žage

je Vaša žitna
kava", nam
praviho trgovci, ki so poskusili proizvode tovarne hranil in prazarne

ADRIA, L. & M. KREBELJ,
družbe z o. z.,
Glince - Ljubljana // Telefon števil. 33-40

ŽITNA KAVA
Adria Vas bo vedno zadovoljila. Zahtevajte
jo ob vsaki priliki!

Vinarna in bufet „Pri Trimostovju“

Cankarjevo nabrežje 5

nudi za BOŽIČNE PRAZNIKE vsem dobroznana prvovrstna dalmatinska vina,
Prošek, Vermout, Tropinovec, Maslinovo oije in razno žganje

Se priporoča vsem cenjenim gostom in želi vesele praznike

I. A. Sunara

BORUSSO
CYANPLIN KAPSULE
NAJMOČNEJŠI STRUP ZA LISICE
Glavna zaloga: lekarna pri ORLU Celje.

Tehnični in komer- cijelni vodja

večje tovarne perila v Jugoslaviji, z dolgoletno
prakso in prvovrstnimi referencami, želi premeniti
službo, eventualno pristopi kot družabnik k že
obstoječemu ali na novo se snujočemu podjetju.
Vpraša se pod »Samostojna moč« 14999 na upravo
»Slovenca«.

»FITONIN«

preizkušeno zdravilo za
rane, hrasje, lišaj, ture ter
nortanje kožne bolezni, ope-
klne, ranitve, oparitve,
odprte ozeblin i. t. d.

Vsem onim, ki trpe na teh ranah, služi »Fitonin«
kot izredno sredstvo, ker je dokazano in potrjeno
po naših zdravniških in zdravstvenih institucijah,
da zanesljivo in naglo celi tudi najtorejše kro-
nične rane. »Fitonin« odpravi a oteklino in ne-
oprjen duh rane in že v začetku zdravljenja

»Fitonin« se dobiva v lekarnah, steklenica 20 gr. za Din 21,—, velika steklenica 100 gr. za Din 80,—. Ako bi ga kje
slučajno ne imeli, naj se naroči pri »Fitonin« dr. z o. i. prometni oddelek Zagreb, poštni predal 78. Ako se naroči po
povzetju / mal ali / velika steklenica imani se ne pošlje. Jedaj: znaša poštnina Din 10,—, ako se pa denar pošlje
naprej na »Fitonin« dr. z o. i. poštni čekov račun št. 37.757 v Zagrebu, se ohrani: S T.E.M. VŠAK POŠTNI STROŠEK

Zaston se pošlje poštuna knjižica št. 15. vsakomur, ki jo zahteva!

ublažuje bolečine. Bili so slučaji, ko so bile take
rane stare nad 20 let, z uporabo »Fitonina« so
se pa zacelile pred potekom meseca. »Fitonin«
priporočajo tudi pri ranitvah, poškodbah, ope-
klinah, oparitvah, ker preprečuje infekcijo, ustavi
krvavitve in zelo naglo zaceljuje rane.

Govori po ministr. pod Š. br. 611 / V. 1933.

PUH - PERJE R. MIKLAUČ LJUBLJANA

Stanovanjska oprema

Karol Preis

Maribor, Gosposka 36

preproge, linoleji, zavese, bla-
go za zavese, blago za pohištvo,
odeje, prevleke za postelje,
postelino, perje in gosje perje,
tapetniško železno pohištvo in
iz medi. / Reducirane cene!
Ceniki se pošilja brezplačno!

VELIKA ZALOGA

klavirjev, glasovirjev, pianinov, svetovno zna-
nih znamk EHRBAR, STINGL, FÖRSTER itd.

T. Bäuerle

Maribor
Gosposka 56

izvršuje vsakovrstna popravila
uglašuje in tudi posojuje
Se priporoča.

Veliko stanovanje

obstoječe iz 4 lepih sob z vsem: pritlikinami, kopal-
nico itd.

v prvem nadstropju

Scherbaumovega dvora, Grajski trg se z dnem

1. januarja 1934

ravnatoko tudi stanovanje s 4 sobami, kopalnico itd.

v tretjem nadstropju

v isti hiši se z dnem

1. februarja 1934

oddasta v najem

VPRAŠATI PRI MARIBORSKEM KREDITNEM
ZAVODU, GRAJSKI TRG — MARIBOR

Gospodarska zveza, Ljubljana

r. z. z. o. z.

Prodaja deželne pridelke, žito, mlevske izdelke, seno, slamo,
kolonialno in soecerijsko blago, kmetijske stroje in
orodje, umetna gnojila, cement, premog itd.

Prvovrstna moka Desider Forgacs Bačka Topola zopet
staino na zalogi.